

העולם הזה

צוות מלחים ישראלים מזהיר:

"אנו נכלים לסואץ!"

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 1970/26785.
ח. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט".
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, 26239.
ההפצות: דוד סופר ובנימין תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כתיב:
סילבי קשת

נחב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבי, שיע גלזר, ילי
נלי, דוד הורוביץ, רותי ורר, רוני
זוהר, אברהם חרמון, אוסקר סאבור, אלכס
מסיס, אביבה ססן, עמוס קינן, שלמה קרן.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21.6.71

בקורס המסיימים היו מספרים סיפור על חילל אמריקאי, שנשאל מה האידיאל העליון של איש צבא. "למות למען המולדת", ענה האיש בתמימות.

"טעית", השיב לו הבוחן. "התפקיד העליון הוא לדאוג לכך כי חיילי האויב ימותו למען מולדת שלהם".

נזכרתי שבוע בבדיחה זו, כששמעתי דו"ח על מסיבת עיתונאים שניתנה על ידי פקיד ממשלתי בווה. המצגת התמרמר מאד על החשדות שהתעוררו בציבור בקשר עם פרשת רצח קסטנו.

"יש לכם רק שתי אפשרויות", אמר. "אם אינכם מאמינים כי שליחי השלטון היו מסור גלים לבצע מעשה כזה, עליכם להגיד זאת. אולם אם אתם חושבים שהם מסוגלים לכך, עליכם להופיע בכל יום בכותרת ראשית: יהודים, בירתו מן הארץ!"

דומני שיש כאן אי-הבנה קטנה. אותו גבר נתפתה לחשוב כי הארץ שייכת לו ולשותפיו בשלטון, וכי כל מי שהדבר אינו מוצא חן בעיניו חייב לברוח. אין טעות גדולה מזו.

מדינת ישראל אינה משק, היכול לסלק כל אדם שאינו מסכים עם הקו שנקבע ב"אסיפת החברים". היא איננה שייכת לשלטון. היא שייכת לכל אותם שגדלו בה, שלחמו בשמה ושסבלו למענה בקרב, בשדה ובסדנה. אם אי פעם נגיע למסקנה כי משהו קרוב בממלכה הזאת, לא נצא בכותרת: "יהודים, בירתו מן הארץ!" אנו חנו נפרסם את הכותרת ההפוכה בדיוק: "יהודים, הבריתו אותם מן הארץ!"

לא פעם שואלים אותנו, אחרי פירסום סידרה סוערת של גילויי שחיתות: "מה זה עוור? הרי המועל ממשיך למעול, הגנב ממשיך לגנוב והפקיד המושחת ממשיך בשרר תו". והם מצביעים לשם הוכחה על בנין השחיתות העומד על תילו, למרות שזה עתה הונחה תחת יסודותיו פצצת האמת. מטבעם של גילויים אלה שהם פועלים כי פצצת זמן. אמנם, מיד לאחר הפירסום, מתחילה פעולה קדחתנית באותם מוסדות נתקפים. האחראים עושים מלאכת שיטוש קפדנית, עוזרים למועלם באימון הציבור ל"המשיך בעבודתם, כאילו לא קרה כלום. אולם אין זו אלא אחיזת עינים. אנשי אותו מוסד יודעים היטב מה עוצמתה של פצצת הגילויים, והם אינם יכולים לשבת בשקט ולהתעלם מקיומה. בעיקר יודעים להעריך את עוצמת הפצצה אלה שבהם נגעו

אותם גילויים. הם יודעים כי קליפיהם נתגלו ומאבדים את הבטחון העצמי שנוצר בי משך תריסר שנים של מעשים ללא ביקורת. לבסוף אין ברירה לממונים עליהם אלא להעבירם לתפקידים אחרים, הרחק מעיני הציבור, או להעמידם לדין בפני בתי-המשפט של המדינה.

ובזה משיגים הגילויים את מטרתם. להבדיל מפצצת המגע, המתפוצצת מיד עם הגייה למטרה, פועלים הם רק לאחר תקופת שקט מסוימת. לעתים נראות התוצאות כעבור חודשים או שבועות בלבד.

כזה היה גורלה של סידרת הגילויים על הגעשה בעיר העולים הגלילית קריית-שמונה. שפורסמו לפני פחות משנה, תחת הכותרת "מחנה הרכוז של אהוד אבריאלי". התוצאה הראשונה נראתה כבר חודש כדי פירסום הסידרה. גילויי העולם הזה שימשו נושא מרכזי — והוכחו כנכונים לחלוטין — במשפט שהתנהל בצפת, בפני שופט השלום יעקב ברוצאב. הודות להם, נזכרנו כמה מתושבי קריית שמונה, שנעצרו באשמת השתתפות בהפגנת מובילים, כי נפלו קרבן להתנהגות המזוהה של הבוסים של קריית שמונה.

השבוע המשיכה פצצת-הגילויים במלאכ תה, קיעקה את מיכנה השחיתות בעיר זו עולים עד היסוד. למערכת העולם הזה הגיע דף מוכפל, שנשא את הכותרת חתבת גלוי לחברי מפא"י. על המכתב היה חתום יצחק זכאי, מנהל החברה לפיתוח קריית שמונה, שעל פעולותיה — או, ליתר דיוק, חוסר פעולותיה — הרבינו לספר באותה סידרה. זכאי הכביר לחבריו להפלה מדוע נאלץ צו הוא ואהוד אבריאלי להתפטר ממשרותיהם בחברה: "הוא (אשר) גורר, ראש המועצה המקומית) הצליח לשכנע את מנהל החשבונות שיבלוש אחרי מעשי ויאסוף חומר כדי להבאיש את ריחיו וילכלך אותי בעיני ה"קהל".

מנהל-החשבונות הבלש הלך בעקבות גילויי העולם הזה, אסף חומר שהספיק להעמיד לדין כל נושאי המשרות בחברה לפיתוח קריית שמונה. זכאי התפטר ואותו אהוד אבריאלי כבכדור ובעצמו. עתה, אני מקהה שתסכים אתי כי השאלה "מה זה עוור?" אינה תמיד מוצדקת. האמת עוזרת תמיד.

שלום כהן

מכתבים

הגב הרחב
החלטתי לכתוב לכם לאחר שקראתי את שימושו של העורך, "מאחורי הגב" (העולם הזה 1021). אורי אבנרי חושף את רמותה של קבוצת אנשים, שהוא קורא לה היר השחורה, מראה עד כמה הם מסוכנים למדינה ולאחר כל זאת הוא טוען שאין כל סיבה להילחם בהם. זה בלתי הוגן להקים את הצבור הישראלי, להראות לו את האמת ואת הצפוי לו ולא לתת לו דרך למנוע אפשרות זו.

יוסף מוזן, רמלה

העולם הזה מתחזק עובדות בלבד, המסיק קנות הן ענין הקורא.

נסיונכם להסביר את סכנת הפאשיזם הי אמיתי, מהקבוצה שאתם מכנים היר השחורה, הוא נכון. אולם לשני דברים אינני

היהודים במדינה ובמקום להזמין תלמידים ערביים לתערוכות נשק, טוב יעשה אם יעודד סיורים במפעלי תרבות, או ערוכת בקורים הדדים בין כתיספר יהודיים וערביים.

אליאס מוערר, מורה בבית הספר התיכון, נצרת

אות סיני
אם כבר חילקו אצלנו את סיני, היו צריכים לעשות זאת כך שהלוחם יוכל לעזור אותו בנאות. ביום העצמאות פגשתי חברים שהשתתפו בקרבות וגם נפצעו אך לא עזרו את אות סיני. בפי כולם היתה אותה תשובה: אם החיילת שישה באחד המשרדים בעורף בקלה את אות סיני, או אהנו מתביישים לעזור אותו. אני חושב שזה בלתי-נכון. הכבוד לנ"בניקים או לחיילות בעורף, שבלעדיהם לא היו החיילים לוחמים בחזית. מניע להם את עבוד שירותם. אולם לחייל הקרבי המתמסר והמוכן להקריב את חייו מניע ציון מיוחד, כדי שגם החיילים קרביים יתנאו באות סיני ביום העצמאות.

סיני, תל-אביב

אני, אתה והוא
התמונות ברפורטה שלכם על כססור העבודה בחברת אתא (העולם הזה 1022) היו יפות, אולם הכתבה שנלוותה אליהן היתה פושרת מאוד. אני תמה מדוע נקטתם בענין זה בסגנון כל כך מתון ופוסת על שני הסעיפים. הרי ברור לכל אין העולם הזה חושש לשים את עצמו שופט על כל העולם ולחרוץ את דינו בפסקנות. שמריהו הכהן, חיפה

הקורא הכהן מגזים, אין למערכת כל חסדיך של "אתא בחרתנו".

נשיות אמהות
בניגוד למה שנכתב במדור הקולנוע (העור 1021), הרי ג'ין הארלו לא היתה אשתו הראשונה של קלארק גיבל. הוא אמנם שיחק עמה בכמה סרטים והצטלם עמה באי אלו פוזות. אבל זאת היתה רק ידירות ולא יותר. אשתו הראשונה של

החברה ברום, חיפה

לא האמנתי שמקרה כזה יתכן במדינה מסודרת, בעלת מוסדות כעד מפותחים... ס. מועק, ראשון-לציון

עשיתם מפעל אנושי נדול בקחתכם על עצמכם למצוא בית לאילנה. נתנום ברשבסקי, תל-אביב

מר שמואל רויס, שהתנדב ללא כפיה לדאוג לילדה שהופקדה בחדר המדרגות, הוא סמל ושריד לדור של אנשים שהיו קיימים פעם. לדעתי מניע לו בשפט התואר איש מופת...

ין גילברד, תל-אביב

בתור אשה ואם לשני בנים הודעתי עמוקות למקרה הפקרת התינוקת אילנה. לא תיארתי לי שמוסדות כגון משרד הסעה

ג'ין הארלו וגברת גיבל מספר 1

פרן ילדינו, העורה הסוציאליט וכו', יתאכרו בהנחת עורה לילדה, לשם מה קיימים מוסדות אלה? בתור ילדת הארץ אשר גדלת וחונכתי בה, קשה לי פשוט להכיר עתה את המדינה בה אני חיה. לא תיארתי לי שהשפלות היא כה גדולה.

ש. ב.: שעשועים בציבור
הרעיון להמציא ציורפי סיליס אשר ראשי התיבות ש. ב. מתאימים להם (העולם הזה 1022) משעשע מאוד. הצעתי הצנועה: "שנעונות ביג'י".

יחיאל גרוס, חיפה

אולי "שירת ברבור" של מפא"י? דני ארנון, פתח-תקוה

"שליחות בחוץ-לארץ" של מפא"י? דני ארנון, פתח-תקוה

אסתר דובינסקי, תל-אביב

ישראל קלר, תל-אביב

יטכן שאינני יהודה הלוי או איבן עזרא, אבל הישר שחיתותי על הש. ב. מתאים מאוד לרוח בה היו הם מכבדים את רעותיהם על מוסד זה, לוא היה קיים ביניהם:

שעלים בכרם שואפי בצע, שומעים בסתר שפט בדיחות, שדלגני בושת, שליחי בורסה, שוללים במחון — שמחים במכות. שונאי בוגדים, שוחרים במכור, שמעו בקולי — שסופם ברחוב. שלמה ענתבי, תל-אביב

חינוך מינימליסטי
משרד החינוך והתרבות הפיץ לאחרונה מכתב חוזר בבתי-ספר, בו עודד תלמידים לבקר בתערוכות הנשק בבתי-הספר. אינני רואה כל בעיה חינוכית או תרבותית בעריכת פעולות מעין אלה. הוגן כל היום אלה המוצגים בתערוכה נגדו את עקרונות החינוך והתרבות הישראליים, שהם בעלי אורינועציה של אי שימוש באלימות? וביחס לכתיספר ערביים, חושבני שמשרד החינוך אינו צריך להבלים דוקא צד זה של החברה

בקיבוצה

בגובה הלידה

פתיים... קבלת כספים זו והשימוש בהם טעונים רשיון מאת שר-האוצר או המפקח על המטבע הזר, בהתאם לתקנות ההגנה (כספים) 1941.

...אבקשך לפתוח בחקירה פלילית ב" ענין זה. יש לגבות עדות מאת ד"ר שמיר ראק... כן יש לדרוש מאת הנהלת הסוכ" גות את כל המיסמכים והרישומים הנוגעים לעסקאות אלה. במקרה שמישהו מן העדים הדרושים לכם יסרב לתת עדות, אבקשך לקבול על כך בהודעה פורמלית בכתב מאת מפקח המטבע אשר קיבל את הסירוב הזה. על מנת שאוכל לאחוז בצעדים משפטיים, לפי הסעיפים 143 לפקודת החוק הפלילי 1936, 76 לתקנות ההגנה, 1934.

נא לקבל גם עדות מאת מר בהר"ל מור טב אחרי האשמה ואזהרה, על פי תקנה 11 לתקנות ההגנה (כספים) 1941. כן אבקשך לקבל אישור מאת המפקח על המטבע הזר שלא ניתנו רשיונות למר בהר"ל לקבל ול" החוק את המטבע הזה הנ"ל, אף על פי שתובה ההוכחה בנדון זה חלה על הנאשם.

זוהי לשון ברורה, שאינה משי" תמעת לשתי פנים.

כעבור חודשים באה תשובת רמ"ח מ. סלע, ראש המחלקה הכלכלית במטה הארצי, ליועץ המשפטי (מס' 6/10/0 — 0/7438): "אני מעביר בזה העתק מהדו"ח שהוגש על ידי עמ"מ ורדי בהמשך חקירתו נגד ה" ל... אהיה אסיר תודה אם תתן הוראות מתאימות למשרד מבקר המדינה להעמיד לרשותו של מר ורדי רואי-חשבונו מנוסה למטרת החקירה. אבקשך לספל בענין ב" דחיפות."

בסוף, כעבור חודש נוסף, בא המכתב האחרון והסנסציוני. הוא הופנה מאת היועץ המשפטי, אל ראש המחלקה הכלכלית במטה הארצי (2265—215/7/5).

"קיבלתי משר-האוצר מכתב וזו לשונו: עברתי בענין על ההחלטות שנתקבלו פה אחד על ידי ועדת השבעה לבדיקת הדיון וחשבון מס' 5 של מבקר-הסכונות. לאור המסקנות שנתקבלו בישיבה, בהשתתפות ראש-הממשלה ומר אשכול, אני מבקש לסי" גור את התיקים המתחייבים לעבר. את אופן ההתנהגות כלפי העתיד נקבע במשך ה" שבועיים הקרובים. כמובן, חוקי המדינה חלים על כל תושבי המדינה. נא לפעול בהתאם."

זה היה סופו של תיק בהר"ל. הוא היה רק אחד ממאות, אך לא כל מפרייה-חוק במדינה וכו' לכן שראשיה-ממשלה עצמו יתן את אישורו לכך.

★ ★ ★

אשר נגש ארתור קסטנר לכתוב על חבליה-לדה של הקמת המדינה, נזכר בפסקו מן הברית החדשה: "בוא יבוא יום אדוני כגבגב בלילה."

או לא היה ברירה. כל הגורמים, החל מהנהלת הסוכנות היהודית וכלה במיפקדות במחתרת הלוחמת, היו למעשה חבורות של אנשים פרטיים, ללא סמכות שלטונית וללא אחריות שלטונית. הם נאלצו לפעול כגנבים בלילה, בלי חוק ונגד החוק.

אולם שלטון של מדינה אינו כי נופייה, ואין הוא יכול לפעול כי כנופייה.

כנופייה יכולה לתת את הפקודה לבצע מעשה בנוסח קיביא. כנופייה יכולה להשי" תמש באמצעים של חשיטה כדי להשיג כסף או תמיכה פוליטית. היא יכולה לבצע רמ" אות כלכלית. היא יכולה לפרסם פירסומים שמוצאם בבית השופכין.

שלטון אינו יכול לעסוק בכל אלה. אם הוא עושה זאת, אין הוא כורה רק קבר לעצמו. הוא כורה קבר לכל יחסי-הגומלין שכלעדיהם לא יתכן משטר במדינה.

אפשר להקים מדינה "גנבים בלילה". אך אי-אפשר לנהל מדינה כך.

רות שהיא חולקת על השיטה, מתחמקת מבעיה זו. תחת לקבוע עקרון חרש, שלא יהיה פופולרי, היא מבצעת כל כמה חודשים פעולה שבאה לרמות, פשוטו כמשמעו, מאות אלפי עובדים שכירים. היא גותנת סובסידיות להורדתם המלאכותית והכוזבת של מחירי מצרכים מסוימים, הכלולים ב" מקרה במדד. כך יורד המדד (והשכר) בשעה שכל ילד יכול להחכה בחנות-המכולת ש" מחיר המצרכים עולה.

הצד השני של אותה רמאות הוא שער- המטבע. כאשר נקבע שער זה בלי כל קשר עם ערך המטבע — דבר הנהוג מאז קום המדינה ועד היום — הרי זוהי רמאות. היא גותנת מליוני לירות מכספי האומה לידי

אנשי-שלומו של השלטון, המקבלים את ה" דולארים של המדינה מבלי לשלם את תמור" רתם המלאה. והיא גוזלת מליוני לירות מאזרחים אחרים, אשר השלטון מחריס את המארכים שקיבלו כפיצויים מגרמניה, וגר" תן להם לירות בערך הרבה יותר קטן. הרמאות היא עבירה פלילית. היא הדין לגבי הוצאת כספים ב" טענות-שוא. כאשר עבירה פלילית מבוצעת על ידי השלטון, אין היא פחות חמורה. היא חמורה שבע" תיים.

★ ★ ★

שלטון במדינה מפר מדי יום ביומו את החוק שהוא עצמו מופקד על שמי" רתו. מעט מקרים בולטים לעין כמו מקרהו של דודי בהרל, שהתבהר עתה סופית ב" שעה שהמפקח הכללי של המשטרה הציג את המיסמכים שלו במשפט עמוס בן-גוריון. המעצבים בהפרת-חוק זו הוא ש" ראשיה-ממשלה בכבודו ובעצמו נתן לה את הגושפנקה האישית שלו, דבר שהוא אולי מיוחד במי" נו בעולם.

הסיפור כולו כלול בשלושה מיסמכים. האחד מאת היועץ המשפטי לממשלה, אל ראש אגף החקירות במטה הארצי של משר" טרת-ישראל (מס' 215/7/5 — 909). הגידון: מר דוד בהר"ל, הסוכנות היהודית לא"י. "סודי. בוד"ח של מנהל המוסד לביקורת של הסוכנות היהודית לא"י, שנתפרסם זה עתה, מובאות האשמות חמורות נגד הנ"ל. לפי דו"ח זה קיבל עובדו ועובד בני משר" פחתו בין נובמבר 1949 ובין נובמבר 1950 תשלומים שונים העולים על 12 אלף פראנץ קים שויציים ור" 26 אלף פראנכים צר-

את תוצאות בילוש. הדו"ח"ים שלו מגיעים לאנשי-מפתח בשלטון, שהם במקרה גם רא" שי המפלגה העיקרית. ידיעת העובדות הסור" דיות ביותר על מעשי שותפיו ואף ידידיו, גותנת בידי ראשיה-ממשלה מכשיר עצום.

סוד גלוי הוא כי בתיקי מנגנון- החושך מרובו חומר העשוי להטיל דופי במאות רבות של מנהיגי צי" בור, ביניהם עסקנים של כל ה" מפלגות, כולל מפא"י. חומר זה הוא נשק כביר בידי ראשיה-ממ" שלה. רודנות-התיקים היא הנוראה והיעילה במשטריה-העריצות, כי היא מוסרת על ידיעתם של נציגי-

אילו נערך היום משאל-עם אובייקטי" בי ומדעי על השאלה: "מי הרג את הד"ר קסטנר?" היו התוצאות מוכיחות כי קרוב למחצית הנשאלים חושדים שהרצח בוצע בתמיכתו או בהסכמתו האילמת של מנגנון-החושך. מי שאינו מאמין לסיכום זה, די לו לעורר ויכוח במונית, באוטובוס או בחנות המכולת.

אין כל טעם שמנהלי מנגנון- החושך יתרגזו על כך. מוטב להם לשאול: "אין הגענו לזה?"

ישנם הטוענים כי היא גובעת ממסע- השמצה שסני שנערך עלידי העולם הזה לברו או בשותפות עם כמה אישים וחוגים אחרים. זוהי מחמאה גדולה לכוח-ההשפעה שלנו. אולם דומני, בכל הגאווה, שהיא מוגזמת. הניתוח ההגיוני הצונן של עתון זה לא היה יכול לבסס חשד כזה, אלמלא כבר היה החשד קיים קודם לכן בכל שדרות הציבור.

הוא לא היה קיים רק בחוגים השונאים את השלטון, המוכנים להאמין מראש לכל דבר תועבה. הוא מבוסס, בשיחות פרטיות, עלידי שרי ממשלה ופקידים בכירים מאד. הוא קיים בצמרת מפלגות הקואליציה, וב" חוגים רחבים של מפא"י עצמה.

תופעה זו חמורה עוד יותר מעצם החשד. אין זה יכול לקרות שאנשים כה רבים, בחוגים כה שונים, מעלים חשד כזה בלבם? התשובה היא פשוטה ומצערת: לגבי רוב רובם של תושבי ישראל אין שום חידוש בהנחה שממשלת ישראל מסוגלת להפר את החוק.

★ ★ ★

זוהי עובדה נוראה. היא מסוכנת יו" תר לקיום המדינה מאשר הרבה מאד סכנות המהלכות אימים בעמוד הראשון של העתון היום.

כל מדינה מודרנית — אפילו אם קיימת בה דיקטטורה — בנויה על הסכם מסויים בין השליט לבין הנשלט. הממשלה יכולה להעניש מפריי-חוק בודדים. אולם היא אינה יכולה לשלוט אפילו יום אחד אם רובם המכריע של הנשלטים יחליטו שהחוק אינו קיים — אם יחדלו לשלם מסים, לשתף פעו" לה עם המשטרה ולמלא אחרי מליוני ה" תקנות המסדירות את החיים במדינה.

לכן החוק הוא קדוש. הכל מור" דים בכך. אך לא הכל מבינים כי קודש זה מבוסס קודם על כך שהממשלה עצמה מכבדת את ה" חוק. מן השוטף האחרון ועד לי" נשיא, החוק מחייב אותה בכל מעשיה. ברנע שהממשלה מפירה את החוק, נסתם עליו הגולל.

השופט לואי בראנדיס, שמלבד היותו ציוני היה גם משפטן גדול, ביטא עקרון זה בצורה חריפה מאד: "ההגינות, הבטחון וה" חרות דורשים כי פקידי הממשלה יהיו כפוי" פים לאותם כלליה-הנהגות שהם בחזקת פקודות לגבי האזרחים... אם הממשלה הופכת למפירת-חוק, היא מטפחת את הבזו" לחוק. היא מזמינה כל אדם להפוך לחוק בפני עצמו. היא מזמינה את האנארכיה."

השופט אמר מלים אלה בשעתו בוויכוח על דרכי-הבילוש של מנגנון-החושך האמרי" קאי. אולם הם חלוצים גם על כל תופעה אחרת במדינה, גדולה או קטנה, חשובה או בלתי-חשובה.

כי החוק הוא מוחלם. ממשלה המפירה את החוק בענינים קטנים, מה מונע בעדה לבצע רצח?

★ ★ ★

תחיי בררכיה-הפעולה של מנגנון- החושך עצמו. החשדות הנוראים הרחוחים בציבור הכריחו אותו לעלות, לפחות באופן חלקי, מן המחתרת. בצורה זו נודעו לקהל הרחב פרטים שהיו ידועים רק למעטים. הציבור שמע כי קיים בארץ מנגנון אדיר של גילוי, שאינו בולש רק אחרי מפריי" חוק אפשריים, אלא גם אחרי ראשי כל ה" מפלגות החוקיות.

אילו היה המנגנון מסתפק בבילוש, היתה זאת רק חצי צרה. אולם הוא מפרסם גם

ציבור שהקאריירה האישית שלהם תיחרם ברנע שירגיוזו את הרודנים יתר על המידה.

בחודשים האחרונים אין רודניה-תיקים מסתפקים בנשק אולם זה. התיקים החלו להפריש הפרשות, אשר נמסרו לדפוס ב" בטאונים שונים. לפחות במקרה אחד — מקרהו של מלכיאל גרינמאלד — הוכח כי מיסמכים אשר נמסרו עלידי מנגנון-החושך לפרסום הם חומר גנוב, פשוטו כמשמעו, במובן החוק הפלילי.

כל הפעולות-האלה, מתחילתן ו" עד סופן, הן בלתי-חוקיות. הקהל יודע זאת. הייפלא שהוא מוכן לי" האמין שמבצעתהן מסוגלים גם לי" הפרת-חוק חמורה יותר? האפשר לכעוס על מנהיג המפלגה הקו" אליציונית שאמר, לפני שבוע, כי "שלטון המסוגל לפרסם פרסומים כאלה, מסוגל לרצוח את קסטנר?"

★ ★ ★

ש"טון איננו חברה פרטית בע"מ. אין הוא יכול לבצע פעולות כלכליות מפוקפקות, הגובלות עם רמאות — ואף עוב" רות על זה.

כל משק המדינה מבוסס על ר" מאות מסויימת, המבוצעת בראש חוצות, בגלוי ולעניני כל. אני מת" כוון למרד יוקרה-המחיה.

השיטה הכלכלית הקיימת קובעת שעלית המדד גוררת אחריה, מעבר לגבול מסויים, את עלית השכר. רבים סבורים שזו שיטה בלתי-רצויה. מי שסבור כך, חייב ללחום בלשיניה. אולם הממשלה, שאין לה העזו לכך, למ-

העם

מבט אל הים

השבוע הפנו אורחי ישראל את עיניהם אל הים — במבטים של שמחה, במבטים של דאגה ובמבטים של צפייה. לנמל חיפה נכנסה אניית הדגל החדשה של צרפת, ה"הרמל" הקטן; ספינת הפאר א/ק תיאודור הרצל, בת 10 אלפים טון, 162 התאים ל-5400 הנוסעים, בית הכנסת, אולם הקולנוע, בריכת השחייה, מיוג'האוזר והמעליות. היא היתה סמל לקשר המדינה עם העולם המערבי, גילוי מעורר להתקדמות תה הכלכלית.

אותה שעה עקבו בני חיפה ואילת בדאגה אחרי כל אוניה ישראלית שהתרחקה מנמל ליהם, הקשיבו בצפייה לכל מהדורה של חדשות. הם ידעו כי יתכן מאד שאוניה ישראלית כבר נמצאת בדרך לתעלה החסומת אל הדרך אל העולם המזרחי — הסואץ. אחרי פרשת היסורים של א/ק בתיגלים לפני שנתיים, לא היו אשליות ביחס לגורלם של ימאי ספינה ישראלית שיפלו לידי הי מצרים — גורל של מכות ועינויים. העובדה שימאים ישראלים היו מוכנים שוב לעבור דרך זה, היתה אף היא סמל למשהו — משהו חשוב יותר אף מאוניית פאר, משהו

צות הבינלאומיות, לא יכול היה לראות טעם בשיגור האוניה לסואץ.

דויד בן גוריון לא היה ידוע בעבר הלא-רחוק כמערער המוסד שהוא עצמו קרא לו "אוי" שמ"ם". הוא זילזל בו באופן קיצוני, תיכנן את מיבצע סיני על סמך ה הנחה כי האוי"ם אינו יעיל, אינו יכול ל הוציא מדי ישראל (ובריטניה וצרפת) את פירות נצחונם הצבאי. הוא התייחס אליו כפי שיוסף סטאלין התייחס בשעתו לאפיוניר. כאשר נאלצה ישראל לסגת מסיני, הש תנה הערכת ביגיי — כרגיל אצלו — מן הקצה אל הקצה. הוא התעלם מן העובדה כי הנסיגה לא הושגה על ידי האוי"ם, אלא בעיקר על ידי המתנדבים והקליעים המונחים של ניקוליי בולגאנין, בתוספת הדולארים ו האידיאלים המבולבלים של דויד איזנהואר. התעוררות הגוש האסיאתי-אפריקאי בארץ והפעלת המוכיר הכללי היו רק תופעות משנה.

קליעים עד קאהיר. כל הגורמים ה אלה לא יפעלו נגד עבד אלנאצר. אם יעצור הורדן המצרי את הצוות של אוניה ישראלית ויחרים את האוניה עצמה, לא יאיים בולגאנין בשיגור מיליון מתנדבים לעזרת ישראל, או בהטסת הקליעים האטומיים לקאהיר. הגוש האסיאתי ישתוק, והנשיא איזנהואר יגיד כמה מלים מעורפלות במסיבת העיתונאים השבועיים שלו. הויטו הסובייטי ימנע כל פעולה במועצת הבטחון.

מחזה עלוב זה, או הגשת תביעה לבית המשפט הבינלאומי בהאג, היו התוצאות ה יחידות שיכלו לצמוח משיגור אוניה לסואץ ללא הגנה צבאית לוחמת. היה קשה להניח שהן היו שוות אפילו את הגרסאה התלוזה ביותר במחסן הימי של ישראל.

דת

הצלה דוחה שבת

התחנה המערבית של וינה היא גאחת ה עיר — בנין יפה של קירות יזכוכית ומס דרונות רחבים. הוינאים לא התרגשו במיוחד כאשר התמלאה התחנה, באחד הימים, בה מון רב של יהודים לבושי קאפוטות של משי. רק עוברי-האורח היהודיים המעטים יכלו להתפלא. כי היום היה יום שבת, יום בו אין חסידים אדוקים רגילים לנסוע ב רכבת.

החסידים לא יצאו לדרכם בקלות דעת. הם היו פליטים מהונגריה, שעברו את הגבול האוסטרי בימי המאבק בבודפשט. בהגיעם לווינה זכו לטיפולם של שליחים מישראל ומאמריקה. הישראלים האיצו בהם לבוא ל ישראל, ואילו נציגי הרב יואל טייטלבוים (הנקרא בתואר "הרבי מסטמור", על שם העיר הרומנית סנטה-מאריה), מנהיגם ה רוחני של נטורי קרתא הגר בויליאמסבורג האמריקאית, האיצו בהם לחכות עד שיוכלו לעבור לארצות-הברית.

היאוש הצינני. חסידים רבים התיאשו מן הוינה האמריקאית, הגיעו בינתיים ליש ראל. אולם הנאמנים ביותר החזיקו מעמד, הסכימו עם הרבי שאסור לנקוט בצעד של יאוש, כמו העליה לארץ הציננים. לבסוף הגיע היום המיוחל. נמל הגרמני ברמן עגנה אוניה, הויות היו מוכנות וה חסידים יכלו להפליג. אולם כדי להגיע ל ברמן בעוד מועד היו צריכים לנסוע ב רכבת בשבת קודש.

מברק בהול שוגר לרב. עליו היה להח ליט אם אמנם הצלת הנשמות מדי הציננים הסמאים היתה בחזקת פיקוח-נפש הרוחה שבת. היה ברור לו שאם לא יעלו והחסידים על האוניה, שוב צפויים להם כמה שבועות של המתנה, בהם יהיו נתונים להשפעת ובריהנותם של הכופרים. הרב החליט, היהודים נסעו. אולם דבר המברק לא נשאר בסוד בין מתנגדי הרב באמריקה. בעוד שהיהודים עברו את הים ה גדול ללא סכנה, צפויה עתה סכנה חמורה מאד לרב עצמו.

מפלגות

ארכה הדרך ל"חרות"

כל ציוני-כללי טוב ידוע שארבעת הגדולים שולטים בעולמם. הרביעית מורכבת מארבעת השרים-לשעבר: שני החוקים (פרץ ברני שטיין וישראל רוקח) שכוכבם במפלגה דו עץ, ושני החדשים (יוסף סרלין ויצחק ספיר) שריביהם קוראים להם ס. ס. השבוע נראה כאילו יהיה צורך לשנות (המשך בעמוד 6)

* כששאל את וינסטון צ'רצ'יל בלעג: "כמה דיביות יש לאפיוניר?"

אפשר לצפות להרעה ניכרת ביחסים שבין ישראל

לבריטניה. עם התגברות השפעתם של אותם החוגים, בקרב הממשלה הבריטית, הדורשים לספח מדיניות של התפייסות כלפי גמאל עבד אלנאצר, תנסה בריטניה להגשים קודם כל את אחד החלקים של תוכנית התפייסות כזאת: התנכרות לאינטרסים של ישראל. כמה משרי הממשלה יחזרו לסגנון ההצהרות הישן, לפיו לא ייתכן שלום בין ישראל למדינות ערב כל עוד לא הוחזרו הגבולות למקומם לפי תוכנית האו"ם שמלפני מלחמת תשי"ח, וכל עוד לא הוחזרו הפליטים לאדמותיהם.

התרופפות עולמה לחול גם ביחסים ההדוקים שבין ישראל וצרפת, אם תחליט צרפת להצטרף במידה מסוימת לקו מדיני זה של בריטניה.

הסימת התעלה מעיקה מאד על צרפת מבחינה כלכלית, וייתכן כי צרפת תסכים להתפשרות מסוימת עם שליט מצריים ובלבד שתוכל להעביר את אוניותיה בתעלה, ללא טיובים נוספים. על רקע התפתחות זאת יכולה ליפול בעתיד הקרוב ביותר ממשלת גי מולה, וביצוע הקו המדיני החדש יימסר לממשלה שתבוא במקומה.

אין לראות את הנצחון האמריקאי בירדן כסופי. כסאו של המלך חוסיין, שמחליט לקבל מרות אמריקאית, עודנו ניצב על כרעי תרנגולת והוא עלול להתמוטט בעתיד הקרוב, כתוצאה מפעילותם של החוגים הפלשתינאיים והשמאליים בירדן, הנתמכים על ידי ממשלות סוריה ומצריים.

ישראל תמשיך לסרב להפעלתה מחדש של ועדת

שביתת הנשק הישראלית-מצרית, שחדלה לפעול מאז מבצע סיני ושלא הודשה עם הכרזתו של בן-גוריון כי "הסכם שביתת הנשק מת ולא יקום עוד לתחייה". בפגישה האחרונה עם המוכיר הכללי של האו"ם דאג האמרי שילד בירושלים, השיבו נציגי ישראל בשליה גמורה להצעותיו בדבר חידוש פעולתה של ועדה זאת.

עננים חדשים יתקדו בי

קרוב בשמי הקואליציה הממ שלתית, אך אין חשש כי הדברים יגיעו לידי משבר. מפלגות השמאל עתידות לגלות התנגדות מרה לצעדיה האחרונים של מפא"י, בדבר העברתן הסופית של לשכות העבודה לרשותן לרשותן הממלכתית הבלעדית של משרד העבודה.

לא מן הנמנע שהמפקח

הכללי של משרד ישראל יחזקאל סהר ישתמש באמתלה של אימתן "אות סיני" לכל השוטרים כדי להתפטר. סהר מקווה, כי התפטרות על רקע זה תיראה פופולארית יותר בציבור ובמשרד וכי העובדה שסיבת ההתפטרות האמיתית היא הופעתו במשפט עמוס בן-גוריון לא תהיה כה שקופה. כן שוקל סהר, אם לא כדאי כי התפטרותו תבוא עוד לפני שהשוטרים יביעו דעה על הופעתו במשפט.

וואלטר איתן, המנהל ה

כללי של משרד החוק, עומד לצאת בדיומו. הרקע להתפטרותו של האיש שניהל את משרד-החוק מאז קום המדינה: יחסיו האישיים הבלתי תקינים עם שרת החוק גולדה מאיר, הרואה בו נציג מובהק של קו שרת. מינויים אחרים במשרד-החוק: מיכאל קומי, ששימש עד כה שגריר ישראל בקנדה, הוא אחד המועמדים לראשות המחלקה לארצות הברית במשרד-החוק, תפקיד שיתפנה עם צאתו של ראש המחלקה הנוכחי, הרצוג, לכהן כציר ישראל בושינגטון, במקומו של ראובן שילוח.

מפא"י תרחיב את פעולותיה האירגוניות באותם

החוגים העלולים, לדעתה, להיכשש להשפעת תנועת החרות. אחרי מבצע ענק של בנין מועדונים לנוער ולחברים בפריז וב"שויבס קסנים, תתחיל מפא"י להזק את חגורת האירגון סביב המעמד הבינוני. הצעד הראשון שנעשה השבוע: פתיחת מועדון מפלגתי של מפא"י לסוחרים זעירים.

המועצה לשיווק פרייהדר תנצח במיכוב הראשון של

מלחמתה נגד תוכניתו המהפכנית של שמואל דובינר, הקוראת להרחבת פרדסי האשכוליות ושיווק שימוריים-פריים במקור חדש ורחב להכנסות במבצע זר. השפעתה של המועצה לשיווק פרי הדר על הוועדה שנבחרה לבירור תוכנית זאת, בראשותו של השר פרץ נפתלי, היא מספקת כדי להבטיח כי הוועדה תסחוב את העניין זמן מסוים ככל האפשר ולא תגיע לשום מסקנה חדיש-שמעית.

מקצועות בעליהמלאכה עומדים בפני גירול ניכר.

כמה שנים של קפאון והצטמקות, שנגרמו עקב חוסר משמרת צעירה ברוב המלאכות, יצטרפו למקצוע עתה רבבות עולים חדשים מאירופה, שיביאו עמם ציוד מקצועי. כל משפחה אירופית מביאה עמה בממוצע רכוש בשווי 4000 ל"י.

א/ק תיאודור הרצל בחיפה

ברכת-שחייה, מיוג'האוזר ועוד משהו חשוב

שייצור קשרים בלתינתיקים בין המדינה לבין מרחבי הים.

מדיניות

הקרוב של או"ם-שאו"ם

"האוניה בדרך" צעקו הכותרות בלונדון. בפורט-טופיק התכוננו פקידיהמל בעצבות לקראת חושה, מוכנים להודיע לקאהיר את ההודעה הנושבת ברעג שיופיע באופן ה תורן נושא הדגל הכחול-לבן. אולם בירר שלים עוד סער הקרב על "אונית-המבחק". אילו היתה המטרה רק למצוא עילה מת אימה לטיבוב השלישי, היה תפקידה של אוניה כזאת הגיוני בהחלט. היא היתה מר פיעה בסואץ. המצרים היו מסרבים לתת לה לעבור ועוצרים את ימאיה. ישראל היתה יוצאת לקרב כדי לשחרר את העצורים ולפ נות לעצמה את המעבר בנתיביהמים.

אולם השעה לא היתה כשרה למלחמה ואיש לא הלם עליה השבוע. הופעתה של אונית-מבחן מול פורט-טופיק או פורט סעיד יכלה לשמש רק לצורך הויכוח באו"ם. האם היה כדאי לשלוח אוניה למטרה זו? המתנגדים והדוגל ארים. התשובה היתה תלויה בהערכת חשיבותו של האו"ם. מי שחשב כי האו"ם הוא שדה-קרב מכריע, היה מוכן לשלוח גם את האוניה כסיוע ימי למאבק. מי שחשב כי האו"ם עצמו אינו אלא גרוטאה השטה בקושי על ים המלי

אנחנו לא רוצים להיות "שפני נסיונות!" הכריו מלח האניה תיאודור הרצל, שלא רצה בפירסום שמו ותפ" קידו. "מתוך התקדימים ו" מתוך מה שהיה בעבר, אני בטוח שרוב החברה לא יסכימו לנסוע באנית מבחן לסואץ. ראינו מה התמורה שקיבלו ה" חברה של בת גלים אחרי ש" נסעו, סבלו ועינו אותם. אם יהיה צו שמוכרחים ללכת, כמו לחיות, כל אחד ילך. אבל מנס" יוני למדת לא להאמין להבטחות שעשיו ישתנה היחס לטובה."

יהושע ליני (22), יליד אלגיר הוא מלח כשיר על ספון א/ק ירקון. לאחרים יש מחשבות אחרות. לי יש מחשבה כזאת: אני מוכן ורוצה לנסוע באנית המבחן לסואץ. אני עושה את זה בשביל המ" דינה, מתוך אידיאל. לא היה איכפת לי שום דבר מה שיקרה ולא הייתי מבקש שום הבטחות מיוחדות. יכול להיות שיאסרו אותנו והתנאים יהיו גרועים, אבל אנחנו מוכרחים לעשות את זה כמו שחייבים מוכרחים ל" צאת למלחמה בשביל מדינתם."

12 שנים בארץ ו-12 שנים על הים נמצא מרדכי מימון, מ" לח כשיר בן 27, יליד תורכיה. מימון הוא רווק, הוריו נמצאים בתורכיה, הוא עובד כיום על סיפון א/ק רמון. כולם יודעים שאני מוכן לכל דבר, הוא מ" שיב. "אני מוכן לעשות הכל בשביל לפתוח הדרך לימאות שלנו. הדרישות שלנו הן רק שבמקרה שניאסר שלא ישכחו אותנו ושידאגו למשפחות שלנו. לגסיעה צריכים לקחת רק רח" קים. ההרגשה של רוב החברה היא שאם ננסה הפעם — נצליח."

אריה פלריה הוא בן 23, אולם יש לו כבר נסיון של שבע שנים על הים. הוא יליד רומניה, עלה בן 9 לארץ, הגיע אל הים באמצעות גד"ע י"ם. לפני שביתת הימאים הייתי מוכן לעשות הכל. אחרי ש" הוריו אותי מהאניה חיפה ב" אמריקה והושיבו אותי בבית סוהר, קיבלתי זעזוע קשה. זה לא אומר שאני לא אהיה מוכן להפליג לסואץ. אבל אני ארצה שקודם יבטיחו לי את התשלום הנאות, אפילו אם לא יקרה שום דבר. זהו בעד הסיכון שבדבר."

יוסף ("פפו") חננאל הוא אולי המוסמך ביותר מבין הנשאלים, להשיב על השאלה: "האם היית מוכן להשיט את האנית המבחן הישראלית לסואץ?" שכן פפו, בן ה-25, טעם על בשרו את טעם המבחן של מעבר תמים בסואץ. הוא היה אחד מעשרה אנשי צוות בת גלים, שניסתה לחצות את הסואץ, והחרימה עליידי המצרים, שיה עונו במשך שלושה חדשים בכלא. ההפלגה על בת גלים הייתה נסיונו הראשון של פפו בים. מאז שוחרר מהכלא המצרי וגזו את זקנו העבות נשאר פפו קשור לים. כיום הוא עו" בד בצוות החופי של א/ק גפן. האם מוכן אדם שטעם פעם את טעם ההרפתקה לחזור ולעלות שוב על אניה המפליגה לסואץ? חננאל משיב בלי היסוס: "כן, בהחלט!" אין זה משום ששבע נחת בעת עינוייו במצרים. להי" פך, עד היום יש בפיו טענות קשות: "הפיצוי שקבלנו בעד כל הענין היה משכורת רגילה, בית סוהר, מכות. אנשי בת גלים לא קיבלו אפילו פיצויים בעד בג" דיחם וציודם שנשארו באניה שהוחרמה. אבל זה למען ה" מולדת", מסכם פפו. רוב אנשי הצוות ילכו שוב, לדעתו.

ימאי ישראל עונים לשאלת כתבי "העולם הזה" - "אנו נכפליג לסואץ!"

עתונאי אנגלי סיפק השבוע ידיעה סנסציונית: אניה ישראלית הפליגה מאילת, עם הוראות לנסות ולחצות את תעלת סואץ, מים סוף לים התיכון. למרות שמשרד החוץ הכחיש רשמית את הידיעה, רבו ופרחו השמועות על אניית המיבחן לסואץ. היא שטה במלוא הקיטור מעל דפי העתונות ובתודעת המדינה. אולם בשום מקום לא הסעירה את הדעת יותר מאשר בנמל חיפה. שם התרכזו האנשים אשר יוטל עליהם להשיט את דגל צי הסוחר הישראלי אל חופי התעלה המצרית, החסומה בפניו. "העולם הזה" פנה אל אותם אנשים, הציג בפניהם שאלה אחת: "האם אתה מוכן להצטרף אל אניית המיבחן — ובאלותנאים?" בעמוד זה מוגשות תשובות עשרה מהם.

עוד בהיותו בן 17, עמד יצחק פיליפ לעלות על א" ניה ולהפליג לעולם הרחב. אולם אז פרצה שביתת הימאים, עלתו לאניה התעכבה והוא גויס לצבא. כאשר השתחרר, עבד ב" תור גנה. אולם הים משך אותו שוב. לפני שנה וחצי הצליח להתקבל לעבודה בצוות חופי. כיום הוא מתכוון להפליג ל" אצות סקנדינביה, על סיפון דניאה בורכד. על השאלה אם היה מוכן להפליג באניה ישראליית לסואץ, אין פיליפ בן ה-23 עונה בלב קל. "הייתי במבצע סיני. הוחל ש" לנו עלה על מוקש. אני נפצעתי. שכבתי בבית חולים. התאכזבתי מהטיפול שקיבלתי לאחר שהש" תחורתי מבית החולים. ראיתי שהמבצע הוא כזה שאדם מקריב מה שהוא מקריב בשביל המ" דינה, אבל אחר כך לאיש זה לא איכפת. לכן אני לא מרגיש שום רגש אידיאליסטי לעלות על ה" אניה שתיסע לסואץ. "הייתי מפליג לסואץ, אבל לא בשביל אידיאליים. אם יבטיחו לי תנ" אים טובים, אהיה מוכן לנסוע." התנאים שדורש יצחק: משכורת יותר גבוהה, הבטחת פיצויים מתאימים לכל נזק שיהיה לו. לדעתו של פיליפ יש תועלת בשיגור אנית מבחן לסואץ, אולם אין טעם בשיגור אניה אחת בל" בד. לאחר הראשונה צריכה ל" הפליג עוד אחת. אפילו אם ה" אניות ייעצרו עליידי המצרים ומלחיהן יאסרו, על להוסיף ול" התמיד בנסיון זה. "רק עליידי לחץ ורעש בעולם נצליח להב" קיע דרך בסואץ."

אשית דרכו של אביתר גבירצמן (18) אל הים היתה באמצעות הדייג. אביתר, יליד תל-אביב, למד שנים מס' פר בבית ספר לדייג, עסק ב" מקצוע זה עד אשר החליט ל" עבור מסירות הדייג אל אניות צי הסוחר. מזה שנה שהוא עובד על סיפון א. ק. ירושלים. "שמעתי בקו איטליה צרפת. על גורלם של מלחי בת גלים ועל מה שעבר עליהם. זה לא מרתיע אותי. אני מוכן לעלות סואץ, ללא כל תנאי. אינני מאשים את אלה שלא ירצו ללכת. כאן ייבחן כוח הסבל."

ניבכתי להבין מקרוב נהה התרחש עם בת גלים, מספר בן קיקי אלי (25), סיפונאי על א/ק ישראל. יליד חיפה, בין צוות בת גלים היה גם בבלי, שהוא גיסו. הם לא קיבלו שום תגמול, פיצוי או הערכה בעד מה שעשו למדינה, סבור אלי. "מאז שביתת הימאים, נשארו רק מע" טים שיהיו מוכנים לעשות דבר כזה בעד אידיאליים. אם היו רוצים שאסע, הייתי דורש ת" מורת זאת הבטחה של סידור בשיכון, ועבודה קבועה בחוף כשאחזור, כדי שלא אקופח."

אני מוכן לנסוע באנית "מבחן לסואץ, בלי שום דרישות מיוחדות. מה שיקבע איגוד הימאים זה אקבל", הצי" היר יעקב בלומברגר (23), י" ליד הונגריה העובד מזה שני תיים וחצי בצי המסחרי. "אני סומך שהמדינה תשמור על ה" זכויות שלי ולא תקפח אותי כשאחזור ממסע זה." לדעתו של יעקב הרי הצורך לשגר אנית מבחן לסואץ הוא חיוני ביותר. "אפילו אם לא תהיה תועלת מזה ולא יתנו לנו לעבור, כדאי להוכיח לעולם ש" אנחנו עקשנים ולא נחתר."

יעקב משיח (25) הוא יליד בולגריה, בעל חתק של שמונה שנים על הים, נשוי מזה שנה אחת. לפני זמן לא רב ביותר בעת שירותו בחיל" הים ניסה להוציא מתחת סירה הפוכה קצין אחד שנפגע, נפצע גם הוא. "אם יציעו לי להפליג לסואץ, אני אפליג. אבל תח" לה אני חייב להיות בטוח שידאגו לי היטב: 100% ביטוח חיים ודאגה למשפחה." דרישות נוספות של יעקב: שרבי-החובל של האניה יהיה ישראלי ושלא יקחו כל נשק. "אנחנו גוסעים באופן חוקי, לא לנהל קרב."

הקונגרס

- מאת אורי אבנרי -

הדלת הגדולה נפתחה. החדר המתגלה לעינינו אינו מפואר במיוחד — חדר יפה, לבן וזהוב, עם שולחן ארוך באמצע. רק דבר אחד מיוחד בו: ישנה דלת אחת בכל פינה, ודלת חמישית, זו שנכנסנו דרכה, באמצע הקיר.

זהו אולם הקונגרס של וינה. ארבעת הגדולים, שהכריעו סוף־סוף את נפוליאון, לא יכלו להסכים ביניהם מי יכנס ראשון ומי אחרון. הם בנו ארבע דלתות, למען יוכלו להיכנס כולם בעת ובעונה אחת.

הם לא לקחו בחשבון את החמישי: את המנוחה. מלך צרפת שלח את טאליראנד. השועל הצרפתי אירגן מיד מרד של הקטנים, קהל הנסיכים והמלכים הקטנים שהשתתפו גם הם במיגור נאפוליאון. הוא דרש שגם קולם יישמע. כדי להימנע מצורך בלתי־נעים זה, צירפו ארבעת הגדולים את טאליראנד לחברתם. הדלת החמישית נפרצה בקיר, והנסיך טאליראנד נכנס בה. הקטנים נשכחו.

★ ★ ★

האיש הצולע

אני עוצם את עיני. קל להחיות אותם בדמיון, את החמישה. הנה, מימין, נכנס גבר יפה־תואר וכובש לבבות־נשים — הצאר הרוסי אלכסנדר במדיו המפוארים. ממול בא מטרניך, השר האוסטרי, מלך האינטריגות, האיש שהכניס ציגורות לקירות ארמונו כדי להקשיב בעזרתם לשיחות האורחים והמשרתים בחדרים אחרים.

בפינה השלישית נכנס קאסלרי האנגלי, צונן ובלתי־רגשני. הוא כבר גמר אומר בלבו להושיט יד לאויב המנוחה, כדי למנוע קעד שותפיו המנוחים להתחזק עד כדי כך שיוכלו לסכן את מעמדה של בריטניה. בפינה הרביעית נכנס נציג המעצמה הצבאית הפרוסית, פון־הארדנברג.

אולם המנוחה האמיתי הוא החמישי, הגבר הנכנס מבעד לדלת החמישית. הנה הוא, הנסיך טאליראנד, נציגה הצולע של מדינה שהתמוטטה, הדיפלומט הכל־יכול שיוכיח כי השכל הצולל והמפוכח של איש אחד שקול כנגד מיטב החרבות, שיוציא את פירות הנצחון מיד האלופים המנוחים מבלי שאלה אף ירגישו מה קורה להם.

היכן הימים עת יכלו מדינאים מעטים לקבוע ביניהם בסודיות את גורל העולם, מבלי להתחשב בדעת ההמונים? האם באמת השתפר המצב מאז המדינאים היו אנשי־מקצוע. הם השתדלו להתעלם מרגשות אישיים. הם ידעו כי כל התלהבות מזיקה, כי אחרי כל מלחמה חייב לבוא השלום, וכי אסור לעשות מעשים היוצרים תהום בין עמים ומדינות. המלחמה הייתה ענין מכדי להשאירו בידי האלופים.

מאז פרצו ההמונים למדיניות. עסקי המדינה מתנהלים לעיני כל, והמדינאי, שהפך פוליטיקאי, הוא עבד ליצרים של עצמו ושל עמו. כל נואם מצליח וכל עסקן קטן יכול לתפוס את הגה המדינה. אדם שלא למד את מקצועו אינו רשאי לנתח הוליה או לבנות גשר, אך הוא רשאי בהחלט לקבוע גורלם של מיליונים ולהפעיל פצצות־אטום.

יתכן כי אנשים כמו טאליראנד, מטרניך וקאסלרי, שחיו על סף התקופה החדשה, ידעו זאת. הם השתדלו לעצור את הורם עד הרגע האחרון. עד ששקמו ההמונים של וינה, בשנת 1848, והכריחו את הקיסר להטיל מצור על בירתו — המצור האחרון של וינה.

קולו של מארחי, ד"ר הארטל, מעיר אותי. חוץ משנינו, החדר ריק. אני מסתכל החוצה — הגינה העצומה של ארמון־הקיסר ממול, הדגל האדום־לבן־אדום מתנופף לפני בית הפר-

זו היה ב־15 למאי, 1955. פרק חדש נפתח בהיסטוריה הארוכה של אוסטריה. מחוץ לגדר צוהלת האוכלוסיה. בפנים, באולם בלורד שנבנה לפני 200 שנה למען הנסיך אויגן, גיבור מלחמת התורכים, נחתם חוזה המדינה האוסטרית, שסיים את תקופת־הכיבוש של בנות הברית.

מבעד לסורג —

במדינה

(המשך מעמוד 4)

פתגם נושן, ולומר: כשארבעה רבים, צוחק החמישי. לפי כל הסימנים מתכוון אדם חדש להיכנס לתחרות ההנהגה. החמישי: אברהם קריניצי, ראש עיריית רמת־גן.

תוכניתו של קריניצי: איחוד הצ"כ עם חרות, כמעט בכל מחיר. מאחר שקריניצי ישלוט על 38 נציגי רמת־גן לוועידת המפר לגה, ויתקשר כנראה עם לפחות 30 צירים מתל־אביב, תהיה לו עמדת־כוח לא מבוטלת.

תרופת שר־הבריאות. תהיה זאת אפתעה בלתי־נעימה לאיש החוק הנוכחי של המפלגה, סרלין. שר־הבריאות לשעבר קרוב מאד להשתלטות כמעט מוחלטת. הצעתו למנות את בן־בריתו הנוכחי, ספיר, לתפקיד יושב־ראש המפלגה, הייתה צריכה לשמש אבן־דרך במאבק זה. זאת ידעו גם יריביו. העיר ישראל רוקה, במרידות: "למה לי לבחור בספיר? אני יכול לבחור ישר בסרלין..."

אולם סרלין לא היה היחיד שעקב אחרי ההתפתחות בעניין, מדד בזהירות את סיכוייו של קריניצי. גם מחוץ למפלגה ישנם כמה וכמה מעוניינים. אחדים מהם יושבים ב־חוגו של דוד בן־גוריון, שאינו מעוניין כלל וכלל באיחוד הצ"כ עם חרות, שיחזק בהרבה את מנתם בגין.

מאחר ששר־ההבטחון מוסר לביגן דו"ח מהימן על המצב, יש להניח שאם אמנם תגבר סכנת האיחוד, תבוא התערבות מל־מעלה לטובת סרלין ובני־בריתו. אחת ה־אפשרויות: הצעה להיכנס לקואליציה ב־תנאים נוחים, תמורת ויתור על האיחוד.

המשק

זרם הזהב

הקבצן בבדיחת העממית התקשה למצוא תשובה לשאלה: "מה היית עושה אילו היית רוס־שילד?" ישראל, המדינה־הקבצנית בה־א הידיעה, עומדת עתה בפני בעיה מטרידה דומה.

לא מכבר הייתה הבעיה אחרת: לבחור בעצמאות ועוני, או בתלות והנהג חומרית. אחרי הנסיגה מצוה ואי־ההתערבות בירדן נפתרה בעיה זו. הממשלה ויתרה ברצון על הסיוט של עצמאות עניה, בחרה בתלות מוזהבת. התוצאה היא זרם אדיר של זהב לישראל.

בזמן הקרוב תצטרך המדינה לקלוט זרם אדיר זה. בין השאר יבוא: הלהאת בנק הייצוא והייבוא (75 מיליון דולאר), כספי דוקטרינת אייזנהואר (10 מיליון דולאר), הלהאת הצרפתים (15 מיליון דולאר), ה־וואת הבנק הממלכתי והבריטי (15 מיליון דולאר), כספי השילומים (72 מיליון ל"י), המענק האמריקאי הרגיל ועודפי המזון (72 מיליון ל"י) וכספי מלחה הפיתוח והמגביות (93 מיליון ל"י).

אתנן גורר אתנן. כרגיל במדינה המקבלת כספים בנקל, יפול חלק מהם קר־בן לביזבז, יישפך חלק אחר לתוך צינור רות השחיתות. אולם גם אחרי כל אלה עוד יישאר כסום נכבד מאד. השאלה והמס־עירה עתה את הכלכלנים היא: מה לעשות בו, בעצם?

אפשרות אחת היא להשקיע את הכסף במפעלים שיתנו פרי מידי בייצור ובייצוא. אפשרות אחרת היא להשקיע במפעלים שירחיבו את בסיס המשק, אך יתנו פרי רק בעוד תריסר שנים. האסכולה השניה היא השולטת.

כך בונה המדינה מפעלי־חשמל שיהיה בהם צורך רק בעתיד הרחוק. היא מניחה צינור שני מן הירקון לנגב, אף בה בשעה שגם הצינור הראשון עוד איננו מנוצל ל־גמרי. מאחר שהיה צורך להגיש בתחזון תוכניות למוסדות הנותנים את הכסף, קיים חשש שחלק ניכר מהן אינו מציאותי ביותר.

לפי האומדנה שהשקעו בתשע שנות קיום המדינה רק 800 מיליון דולאר מתוך 1882 מיליון הדולאר שזרמו למדינה, וגם מתוך סכומים זה הושקע רק חלק במפעלים כדאיים ורוויחים. אם יימשך תהליך זה, לא יקרב גם זרם־הזהב החדש את העצמאות הכלכלית. לא יניח את היסוד אלא לקבלת אתנן חדש בבוא העת, תמורת ויתור נוסף על העצ־מאות המדינית. כי עבירה גוררת עבירה, ואתנן גורר אחרי פריצות פוליטית שתביא אתנן נוסף.

השפתון בעל מעלות משולשות:
1. רך כקפיה
2. זך כסל
3. סלבב כלהבה

ונלי בעצמך ש. פלס־גור
הוא מרהיב עין ומסעיר לב!

למד לרכב על קטנוע ואופנוע
בב"ס "החץ"
בהדרכת מורים מוסמכים
תל־אביב, רח' מגדלי 6

מלחמה ושלום
רמאן גדול בגיוש צורה
2 ל"י
במקום 3 ל"י

אוסמן גרג (Gregg) פתח השבוע קורס דריחשי (פעמיים בשבוע) ל־
קצרות
עברית או / אנגלית
הצלחה מובטחת — הרשמו מיד
אצל מר ח' ברקמא (קמפינסקי), המנהל, בתל־אביב: גורדון 5; בחיפה: ב"ס "במעלה", החלוק 13 (כתובת פרטית: פכונר 19, חיפה)

פה כריא —
חצי בריאות!
Paradentosan
שומר ומונע מחלות חניכיים
דרוש בבית המרקחת שלך.

העיקר חסר
במזודה שלך!
מצלמה של פוטו ברנר
הדרכה ללא תשלום
על כן מיר אל
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוק 31

מה להיות קטנה, היא מוזיאון של עבר גדול

אינו רוקד

למנט הסמוך, פסלי המצביאים של ימים עברו — וינה היפהפה, וינה, עיר האתמול.

★ ★ ★

רצח הרוזן הקטן

אומרים שמטריניך, חובב התענוגות, סחב את דיוני הקונגרס במיוחד כדי להאריך את ימי הנשפים המבריקים, בהם השתתפה האצולה של כל אירופה. היו אלה ימיזוהר שלא חזרו עוד לעיר הדאנובה, ויתכן מאד שמטריניך ידע זאת. לאוסטריה קרה כאשר קרה לארצות רבות לפניו ואחריה. במשך מאות בשנים היתה ארץ ספר, המבצר הקדמי של תרבות המערב הנוצרי מול התורכים והמאגיארים. פעם אחרי פעם עלו צבאות התורכים, שכללו חיילים מירושלים ויפו ועכו, על וינה, ובכל פעם והתנפצה התקפתם על חומות העיר.

כל עוד היתה אוסטריה ארץ-ספר, היא שפעה כוח פנימי. צבאה היה טוב בעולם, הארץ ניבסטה היתה הטובה באירופה. האמנות שיגשגה, המשרדים שוררו והמנגנים ניגנו. אולם כאשר ניצחה סופית את אויביה, הספר התרחק ונחלי העושר עברו על גדוניהם, התנחנה הארץ. כוח-החיים שלה אול.

מבחינה חיצונית, הוסיפה וינה לפרות. החומות, שהפכו מיותרות, נהרסו, ובמקומן נבנתה שורה נהדרת, המקיפה את מרכז העיר במעגל, הרינג (טבעת) — רחוב שרוחבו 50 מטר ואורכו כשלושה קילומטרים. לכל אורכו, משני עבריו, מתנשא בנין פאר אחד ליד משנהו — הארמון העצום, האופירה, הפרלמנט, המוזיאונים, הכנסיות, האוניברסיטה.

וינה היתה לעיר היפה ביותר באירופה, ואילו העם האוסטרי ירד מגדולתו בהתמדה. לנקודת-העומק הגיעה לפני 23 שנה. במרחק כמה צעדים מאולם הקונגרס, בפנית חדר, מזכירה זאת אבן פשוטה. כאן נרצח הרוזן הקטן של אוסטריה, אנגלברט דולפוס, על-ידי קבוצת בריונים נאציים שפצעוהו פצעים קשים, חסמו את הכניסה לבנין ולא נתנו לאיש לגשת אל הפצוע שמת לאטו מאיבוד דם. זה היה ב-1934. כעבור ארבע שנים פלש היטלר לעיר, ונתקבל על-ידי קהל שבכה מרוב שמחה.

★ ★ ★

בדאי לקנות מטוסים

באנף אחר של בנין הקאנצלר יושב ד"ר ברונו קרייסקי. קרייסקי הוא תת-שר החוץ, סוציאלי-דמוקראט ויהודי.

באוסטריה שולטת קואליציה נצחית של שתי מפלגות-ענק, השחת כמעט בגודלן — מפלגת-העם (הימנית), שמנהיגה הוא ראש-הממשלה, והסוציאלי-דמוקראטים. בכל משרד שיש בו שר של מפלגה אחת, ישנו תת-שר של המפלגה השנייה. שום החלטה של השר אינה בעלת-תוקף, אם אינה נושאת גם את החתימה של התת-שר. כך בטוח כל צד שידע היטב על מעשי רעהו.

באוסטריה קוראים לזה "פרופורק", קיצור לגלגני למושג "יצוג יחסי" המגרעת של השיטה היא שאינה משאירה מקום לאופוזיציה ולביקורת בריאה. אולם לזכותה יש לומר שהיא מונעת לחלוטין את ההשתלטות של מפלגה אחת, משמשת ערובה לזכויות-האדם. האוסטרים מעריכים מאד את שוויון-המשקל. רק בשבוע שעבר, כשנקראו לבחור בנשיא חדש, נתן הרוב את קולו דווקא למועמד הסוציאליסטי, שמפלגתו היא בדרך כלל מפלגת מיעוט. "אינני רוצה שהנשיא וראש-הממשלה יהיו שייכים לאותה מפלגה. אם יהיו שייכים למפלגות שונות, יהיה הכוח מחולק והם יפקחו איש על מעשי רעהו", אמר לי אוסטרי צעיר כבר בראשית מלחמת-העצמאות השקטה. אי המפא"ניק שיבין חוכמה יסודית זו? מפי קרייסקי, בן ה-46, אני שומע את הפילוסופיה הפוליטית של המדינה. זוהי פילוסופיה פיה של התפתחות מפותחת מן הגדולה, של השלמה נבונה. היסוד שלה: "אנחנו עם קטן. יהיה זה טפשי אם ננהג כאילו היינו עדיין עם גדול."

"ישנן מדינות קטנות שהדלו מזמן להיות גדולות, אך שאינן יכולות להשלים עם זה. מפני שהן רוצות להיות גדולות, הן צריכות לייצר מטוסים ומכוניות, בלי כל בסיס משקי, למען הפרסטיג'ים. מפני שהן רוצות להיות גדולות, הן צריכות לנהל מלחמות יקרות ואבודות-מראש, גם כן למען הפרסטיג'ים. הן צריכות לקיים ברייטש קאונסיל בכל פינה נידחת בעולם, או לדאוג ל"נוכחות צרפתית" בכל עיר וזה. הן פושטות את הרגל ומתריבות את עצמן, הכל למען הגדולה."

מלים נבונות, שכדאי גם למנהיגי ישראל להרהר בהן.

קרייסקי מסתכל בתמונת-השמן הגדולה התלויה מול ראשו — מנהיג נשכח בבגדי-פאר של תקופה שעברה. אנחנו יודעים שאנחנו עם קטן. טוב לנו כעם קטן. רק עם קטן יכול להיות בשקט בימים אלה. איננו נאלצים לייצר מטוסים ומכוניות, שאפשר לקנותם במחיר הרבה יותר זול מארצות אחרות. איננו נאלצים לקיים נציגות תרבותית בתלאביב. איננו מותחים את כוהנו הרל מעבר לגבול היכולת. אנחנו מתרכזים בייצור הדברים שאנחנו מוכשרים לייצר אותם בזול ובכשרון.

האם הוא מציין באוזנייך בייטראלי באירופה, שאוסטריה הנייטרלית תשתייך אליו? קרייסקי מחייך. "אם שתי המעצמות הגדולות תוכלנה להסכים ביניהן על אזור-חיץ כזה, כבר לא יהיה צורך באזור-חיץ. כי אז יהיו פני העולם אחרים."

אנחנו משוחחים כשעה על עניני ישראל. אני משתדל להסביר לו את הדעות השונות המרחפות בחוגים המשכילים במדינה על עתידה לאורך ימים, את רעיון ההשתלבות במרחב והאיחוד השמי ואת דעת מתנגדיו. הוא מקשיב בענין, שואל שאלות נבונות, מפליט מדי פעם הערות פקחיות מאד של מדינאי מנוסה. אולם הוא עצמו קודם כל אוסטרי. אביו היה תעשיין ובנקאי גדול. את ימי הנוצחה הנאצית בילה בשבדיה.

★ ★ ★

בת הצלבנים

כאשר הפתקן התורכים מן המצור האחרון על וינה, השאירו אחריהם מוסד שקנה לו אחיזה רבה בעיר: בית-הקפה. מוסד אוסטרי מיוחד זה הגיע במרוצת הזמן גם לגרמניה, ומשם חזר בצורתו האירופית לארץ-ישראל, שם נפגש עם המקור המזרחי. אני יושב עם הבארונית בקפה דמל. זהו בית-הקפה בה"א הידיעה, יחיד במינו בעולם. הוא שוכן בשלושה חדרים קטנים ברחוב האבסבורגר, מאחורי הארמון, והוא לא השתנה במאומה מאז עמדו לפניו מרכבות הדוכסים והרוזנים והיכו לאדוניה.

האדונים ישבו ליד השולחנות והכסאות, שגם הם לא השתנו מאז: שלחנות עתיקים עלגלים קטנים, כסאות שאי-אפשר לשבת עליהם אלא בוקיפות. כאן ישבו השגרירים שבאו למרכז העולם. כאן ישב גם עותאי יהודי בשם תיאודור הרצל וחלם על ארץ רחוקה. אנחנו אובלים עוגה אחרי עוגה — תזמל טובה מהשנייה. לדמל גינות משלו לגידול הפירות, כפר שלם קיים במיוחד כדי לספק לו את החלב והגבינה. דמל הוא אוסטריה. לא פחות אוסטריה היא הבארונית. שמה אותה פון-היארי, ואבותיה האצילים באו מאיטליה. היא גבוהה מאד, חדרות חשיבות מעמדה. לדבריה מגיעה שושלת משפחתה עד למאה ה-12, תקופת הצלבנים. לכן הקשיבה בענין רב לסיפורי על מעשי הצלבנים בארץ.

את נעוריה בילתה אהה, בתו של בעל-אחוזה, בצ'כיה. מן הסתם רכבה על סוסים, ניגנה על פסנתר ולמדה לדרבן עם האכירים על אבא באדיבות אצילית. כשגדלה, החלה ללמוד באקדמיה למוסיקה ולשיר באופירה. אולם ב-1945 נהרס עולמה — הרוסים כבשו את הארץ, ומשפחת פון-היארי גורשה מנחלתה. הורשה לה לקחת עמה משען של 20 קילו. לפתע נאלצה בת-האצילים להרויח את לחמה. ארוסה מת בשבי הרוסי. היא היתה עניה מכדי להנישא לבן מעמדה. נתנו לה דירת-חרד נחמדה, ללא נוחיות, בארמון הקיסר, ומשרה

— יין, נשים ושירה

כך מתאר לעצמו הזר את וינה, עיר הוולטים. אך נשף זה של התזמורת הפילהרמונית הוינאית, שיא העונה החברתית, אינו אופייני לעיר שהפכה שקטה ופרוזאית. האולם הוא אולם "אגודת המוסיקה", בו נערך גם קונצרט הפאסיון רב המשתתפים, המתואר בכתבה.

במשרד-החוץ. היא לא הבינה מדוע כועסים היהודים על אוסטריה. "לנו אין אפילו ממי לתבוע פיצויים", התלוננה. "אני לא אוהבת את הצ'כים, אך לא אקלל אותם בנוכחותם." עתה משתכרת הבארונית 130 ל"י לחודש, לומדת חוק בינלאומי כדי לעלות בדרגה, ומקוה להישלח באחד הימים כמוזכרת-השגרירות באחת מארצות המרחב, בה ביקרו אבותיה הצלבנים לפני 800 שנה.

★ ★ ★

כיבוש מתחת לחופה

אנו מבקרים ב"לשכת האוצר" — מוזיאון של נכסי הקיסרות האוסטרית. הבוקר ראיתי במו עיני את הבארונית כורעת ומצטלבת בשעת המסה בכנסיה הקאטולית. עתה היא מצביעה בליגלוג על המיכלים הקדושים, המכילים את השן של יוחנן המטביל ומסמר מן הצלב של ישו. הם הובאו הנה בימי הביניים, על-ידי צליינים שהלכו ברגל עד לארץ הקודש — קרבן מיועד למחלותיה ולעריציה ולשודדיה.

לא כולם באו בדרך קשה זו. הנה מונחים בגדיו ותרבו של הקיסר פרידריך השני, שבא לארץ בימי הצלבנים, הפך למלך ארץ-ישראל והרעיש את העולם הנוצרי על-ידי מאמציו להשיג שלום וקשר-מסחר עם המוסלמים במצריים. הוא היה נוכל, נבל וחסר כל יראת-כבוד לדת נצרת אולם הבע כי ממלכת הצלבנים תיחרב אם לא תשתלב במרחב הערבי. מעטים מאד מודים לו על כך.

הרושם של המוזיאון מהמם. עשרות כתרים של זהב, בגדי הכרוזים של מחוזות הקיסרות, שהיו כנראה אנשים מוצקים מאד, תלויים מאחורי הזכוכית. לכל מחוז היסטוריה משלו. סגנון לאומי משלו ודגל משלו, שצבעיו בולטים על מעילי הכרוז שלו. בזה אחר זה נבלעו על-ידי הקיסרות, בדרך המיוחדת לאוסטריה — על-ידי נשואין. ממלכה אדירה נאספה כדוניה מתחת לחופה. הפתגם ההיסטורי אומר: "כולם לוחמים מלחמות — את, אוסטריה המאושרת מתחתנת." חבל שבימינו אין כל אפשרות להשיא את אחת הבנות של ביגי למלך חוסיין, למשל. זמנים חדשים, שיטות חדשות.

בגדי הטבילה של מאריה טרזיה — בגדים קטנטנים של תינוקת. יתכן שגם מאריה אנטואנט הוטבלה בהם. כאשר הותזו טיפות המים על ראשו, האם תיאר לעצמו מישוה כי שנות "הקיסרות הרומאית של האומה הגרמנית" ספורות? מי חלם על המהפכה, על הגילויטינה, על נפוליאון?

כל זה עבר ללא שוב. היונאים יודעים זאת. ההיסטוריה מסתכלת בהם על כל צעד. בשביל הצרפתי ההיסטוריה עדיין חיה, ואין הבדל בין פאריס של לואי 16 לבין פאריס של גי מולה. האנגלי הידוע שלונדון שוב אינה מרכז העולם, רואה בכל זאת את עצמו כממשיך דרכם של ראלי וחלינגטון, בתנאים חדשים. אך בשביל הוינאי העבר הוא עבר. העם האוסטרי כולו דומה לשומר של מוזיאון. הוא מתגאה באוצרותיו, מפיק הנאה למראם. אך הוא יודע שזה מוזיאון.

★ ★ ★

צעיר וינאי משופם

דוקטור הארטז הוא מושבה-ישראלית-שלי-איש-אחד. הוא היה סוציאלי-דמוקראט נלהב, ברח מפני הגסטאפו, לחם בשורות המאפי הצרפתי נגד היטלר, התאהב בארץ (המשך בעמוד 14)

במדינה

בשבועיים, כליל שבת ובשבת בבוקר, ל ערוך אוכרות וטכנים מיוחדים, להתפלל ב־ חגים) הוצעה משכורת של 9000 ל"י לשנה. גם אחרי ניכוי המסים היתה זאת משכורת חודשית נטו של 500 ל"י, בתוספת השתתפות בשכר־דירתו.

פיש לא ידע כי גבאי בית־הכנסת הגדול
הם חבורה קשת־עור, אשר שום חזן לא
היה מסוגל להשלים עד כה עמה וזמן לא
מאז קום המדינה כבר התחלפו במשרה
5 חזנים, שהחזיקו מעמד בממוצע שנה אחת.
פיש עבר את המבחן בהסתייגות, קנה את
לב המתפללים. אולם התעורר ויכוח על
אדיבתו ביחס לגובה המשכורת אחרי ניכוי
המסים. הגבאים גם דרשו כי החזון יפוג
אם יאבד החזן את קולו, וכי יבטח את
קולו מראש כדי לשלוח את בתי־הכנסת מי
כל אחריות לפיצויים במקרה זה.

מוות בחרר האמבטיה: לבסוף יר
תר פיש על ההצעה, קיבל הצעה אחת ל-
שמש כחון בבית-הכנסת הגדול (והפיה יר
תר) של רמת-גן, השכונה, ביום החמישי יר
בוקר, חתם עם גבאי על חוזה, שתנאי
היו זהים עם התנאים שהוצעו לו בתל-אביב.
אחר-כך הלך 'מביתה' הוריד את החבל מ-
סוס-העץ של בנו, נכנס לחדר-האמבטיה ו-
חלה את עצמו.

התעלומה היתה רבה. אויבי הגבאים החל-אביבים, שהאשימום במירור חייו של ה'חזן, הוזכרו כי לפני שנה בלבד התאבד החזן אהרון עמיהוד, אחרי 25 שנות כהונה כחזן שני באותו בית-כנסת. הוא עלה על גג הבנין, הוריד את מכנסיו, קיפל את מעילו בקפדנות וקפץ למטה.

אולם הגבאים המרוגזים דחו את ההאשמה. אחרי שחתם פיש על חוזה אחר, סענו, מה היתה לו כל סיבה להתאבד. חוץ מזה הבהינו על דעות אשתו, שהוציאה מכיסו של פיש כמה פעמים בזמן האחרון חתיכות של חבלים. לפי כל הסימנים, נאבק פיש כבר זמן רב עם הפסוק התלמודי הקובע כי "המאבד עצמו לדעת, אין לו חלק ב"עולם הבא".

כל ישראל

מונח בקופסה

מיתקן רנטגן, שהותקן החודש במח
סני המכס במלחיה, גילה בבדיקה ראשונה
סני קופסת שימורי בשר, שהגיעה בחביתה
ממנה, הכילה למעשה שועיניוזה... ב'
מחצית השנה האחרונה גילה המכס ו'
הרחים 14 מכוניות, 53 ארנבים מסחורת ראש,
1200 מנורות רדיו, 117 ארנבים עם ספלי
הרסינה וכמויות שונות של ארנינים, קלפים
ושושיתים. בטאון עובדי שירותי המסים, שירות,
מוסר כי ההרמות אלה של סחורות שהובאו
ללא רשיונות הכניסו לאוצר המדינה סכום
של יותר מ-100 אלף ל"ש... **השיטה**
ב"אתא" גרמה השבוע לסיכסוך כמעט דר

פלומטי, כאשר ניסו השותפים למנוע את ההכנסה לחנות אתא מקצין יאטלקי, שהיה קצין לעזרה את הקונסוליה שלו. בעקבות מניית הקונסוליה, הנושאת דגל איטלקי, ובעקבות המשרה, ובה הקצין במכסיו... תחתונה יוני דואר תיערך בשבת הקרובה, כאשר יונאי חיפה יפריחו 150 וינידואר לוביהן בחיפה. אנדורה מגדלי וינידואר ב-חיפה מונה 30 חברים, המחזיקים ב-1600 ויוני. מענה של וינידואר לאורך המסלול של 400 הקילומטרים צריך להימשך בין ארבע שעות בדרךכלל... וינידואר יאטלקי — החלטה קריטית ואת קיבל השבוע מועדון הגיא של בית ציוני אמריקה בתל-אביב, שגמר אומר לא לבצע בתחומי את יצירות המיקצב החדש. 1400 כדורי פלמט נגנבו השבוע מעל דוכני תערוכת השמש בבית-דגון. הגנב האלמוני לא יפיק מהם תועלת (או נזק): הכדורים הוכנו לתצוגה, במבאר-מנוחה שבעמק ויצפו לשבוע לכל-ללא חומר נפץ בתרמילים... שש פלמטים הוסר השלט שנקבע על אם הדרך לירושלים והמנחה את הדרך לקיבוץ מבר אור-בית-ר. חברי הקיבוץ טענו באוזני יאטלקי, שהקימה את השלט מני פלמט מחושי, כי היה זה מעשה של נגדים פלומטיים. סברה אחת מחקבלת על הדעת: אין דעת חברי הקיבוץ גוזה מן הכתובות על השלט, המודיעה כי הקיבוץ נוסד על ידי קרן היסוד והמבנית היהודית המאוחדת.

* החזנים יהושע דלין, שהגר לקנדה; אברהם רייך, שהגר ליוהנסבורג; ישראל רוזנוברג, שהגר ללונדון; שבתי אקסמן, שהגר לניו יורק; יהושע לרר, שעבר לחיפה.

צפת

אהבה צרפתי

על הקיר היו תלויות התמונות של שלר
שישישם, מקושטים במדליות צרפתיות.
היו מכוסים בשטחים יקרים
בחדר צרפת. בחדר עצמו המתונו כ"150
רבינים, פקדי ממשלה, כמרים ומוכ
לנחיתם, לתחילתו של טכס אשר שרשו חבו
ימים עמוק בהיסטוריה של העיר צפת.

מייסד המסורת היה יהודי מארוקאי, ש
הגיע לפאריס לפני 130 שנה, בדרכו לארץ-
ישראל. שמואל אבו, עטוף בגלימת הלכנה
כשכובע עגול, מתנוסס מעל לפניו
עשה רושם של השלטונות ה-
הצערו למנותו לקונסול צרפת
בבגדיל העליון נחשלה בסדר פנים יפות.

הם לא עשו זאת רק בגלל חוקן היפה. הם באו באותם הימים בקשה צרפת לקנות לעצמה את האדמות במזרח, כדי להבטיח לעצמה את נוכחות היהודים בממלכה העות'מאנית המתפרקת לאטה. הם השילו את חסותם על היהודים, ובארגון ישראל. קונסול יהודה שירושלם צרפת עם את הרכיביו היהודיים הקטנים, יכול היה רק להועיל.

עין תחת עין. כך בא הקונסול אבן לצפת. בממלכה העות'מנית, בה שלט משטר הקאפיטולציות, היו לקונסול זכויות רחבות מאוד להגנת כל יהודי שהסכים לקבל את אזרחות צרפת. אבן הישיש הוריש את ה' תוארו לבנו, יעקב חי אבן, שהוריש אותו לנכדו, שתוארו פג רק עם הכיבוש הבריטי. אבן בן הרב צפת ספרותו עתיק, כתוב היד הרב יצחק (מנורת המאור) אבן הכב. היה זה ספר קדוש במיוחד. לפי זמ' סטור, כל מי שקרא בו בראש השנה, היה מוכסח על שושיא את שנות בשלום. יהודי מקנא, שהתנגב בלילה לבית אבן כדי לפ' סול את הספר, גידר בו אות אחת, שהיתה במקרה האות ע', איבד את עינו כעונש מן השמים.

פעם עובר בל"ג בעומר, היה ספר ה' תורה עובר ברחובות העיר, הנה נרתק בל"ג בעומר, בדרכו להלילות רבי שמעון ב' יוחאי במירון. הזקנות זלפו עליו מ'בושם' מן הגנות, העם כולו צהל ורקד.

הבית השטן ליפול. השבוע בפרוס בל"ג בעומר, זכה הטכס הנושן למהדורה 'עננה'. צרפת שוב חיפשה אחיה במזרח, כני משפחת אבו בצפת נזכרו בידידות ה' שנה.

הבית הישן של המשפחה, העומד ויך בשאר
ימות השנה מחשש פן יתמוטט, הוכן ל־
נציגו האישי של השגריר הצרפתי
הופיץ. הוא דיבר עברית לא פחות טובה
מפני הקונסול הצרפתי בצפת לפני שלושה
דורות, אולם הפעם היה נוצרי.

דרכי חיים

חבלי מוות

„רוצחם! רצחתם את פישי! לפני שעה קיבלתי את הידיעה“ צעק עסקן מאנשי הפועל המזרחי. באולם פרצה מוהל. הם נאספו הכללים, שהיה צריכה להמריע את הלהשאר את בית הכנסת בידי הגבאים (הימנים), או להקביר את השלטון לאפוזיציה מטעם מפלגת הדתית-הלאומית (העולם הזה) הגיעה לשיאה הסורי. (101)

„עלילת דם!“ צעק הגבאי יוסף ממלוק, וידעו מרוב התרגשות על המזימה השפלה. גם שאר הנוכחים סברו כי אכן הפעם עברה האופוזיציה את הגבול. בהתמרמרותם הצ'כית נגד האופוזיציה, החזירו את השלטון לגבאים.

רק כשחזרו הביתה נודע להם שהחזן יוֹסֵף פִּישׁ אמנם התאכר באותו בוקר. לִי רִירוֹת לִמְנוּחַ הַלַּיְלָה. פִּישׁ, טוֹר לִי יְיָ מִצְוִיךָ, עֲלֵה מְבֹרָכְשׁ פִּנּוּי שְׁלוֹשָׁה יָמִים בְּלִבְךָ, עַם אֲשֶׁתוֹ וּשְׁנֵי לִילָיו. כְּמוֹ יָרֹב הַחֲזִינִים מַעֲבֵר לִמְסַךְ הַבְּרוֹל, לֹא הֵיךְ לוֹ עָזַר מִה לַעֲשׂוֹת שָׁם. הִצְעָלָה מִשְׁרַת טוֹבָה בְּכִיתִי-הַכֶּסֶת הַגָּדוֹל שֶׁל לֹנְדוֹן. אוֹלֵם עָבְרוּ מִצְוִינִי, וּזְכוּרֹתַי מִמִּתְנֵה-הַמַּחֵת שֶׁל אוֹשֶׁר-יִזְנָעִים, הֵמִימְצִילוֹת בַּחֲזֹר חֲזָקָה בְּהַעֲצָה שֶׁ-בָּאָה אֵלַי מִצְוֹאֲבִיב.

ההצעה לשמש כחזן ראשי בבית הכנסת הגדול בתל-אביב היתה באמת מפתה. תמורת שרות קל מאד (לעבור לפני התיבה פעם

קאפיטולציות: הסכם הנותן לקונסול של מדינה זרה את זכות השיפוט על נתניי ארצו, ללא התחשבות בחוקי הארץ בה הם חיים. ההסכם הראשון מסוג זה נחתם על-ידי הכליף הארון אלזראדי במאה התשיעית, לטובת הקיסר הפראנקי.

**ZUINIGHEID MET VLIJT
BOUWT HUIZEN ALS KASTELEN**

**חריצות וחסיכוניות
הופכים בתים לארמונות**
(פתגם הולנדי)

(פונגט הולנדי)

החל לחסוך היום!

כח
כולט חוסכים

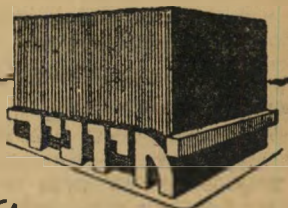
בנק לאומי
לישראל בע"מ

כיצד להלבין את הכביסה ?

כביסה ששוטפה בבלאנקו לשטיפה מלבינה את הלבנים ולצבעונים מחזירה את זוהרם הטבעי, ואינה דורשת שטיפה נוספת בבלאנקו כ־2 או 3 הכביסות הבאות.

בלאנקו לשטיפה בעל איכות מעולה ואינו מזיק כלל ללבנים היות ואינו מכיל כלור או חמרים מזיקים דומים.

השמוש בבלאנקו לשטיפה קל ביותר: ממיסים את האבקה ומוסיפים אותה למי־השטיפה, משאירים בהם את הכביסה למשך חצי שעה, כוחשים מזמן לזמן, אחר־כך סוחטים ותולים את הכביסה.

... פתח -

...ועתה ...
שמות ק"ף
כ"ב/ח"ט

צ'פ'ת'ות

איוניר

ת"א רח' אלנבי זצ • ריונגוף סנת גורדון

„אויב ציבורי מס' ו' — או האיש שהעז לצאת למלחמת-יחיד נגד המשטר ש. ב. נגד תמיר

תמיר 1949 — עם בגין במסיבת-עיתונאים בניירורק
הפתרון — בחוץ או בבית?

ראש הבולשת, ריצ'ארד קסלינג, להסכים להחזרתו ללטרון, סירב פסקנית: „או הוא או אני נהיה בארץ“
מחנה-העצורים היה עולם בפני עצמו. 250 איש מובחרים, שאחדים מהם כבר היו עצורים במשך שבע שנים, נדחקו לשטח קטן של מאה על מאה מטרים. המעצר בגלות היה אות-ההצטיינות הגבוה ביותר, שיכול היה השלטון הבריטי להעניק ללוחמים, פרט לגרורם. אך התפקיד האחד והיחיד שעמד לנגד עיני אנשי המחנה היה: לצאת.

במחנה שלטו שני המפקדים של אצ"ל ולח"י. בין השאר מינו את שני המפקחים („סופרהייורס“) שהיו ממונים על היחסים עם השלטון. גם הם התרשמו מהופעתו ה"נאה של הצעיר הירושלמי, תמיר הפך נציג לא היה זה תפקיד קל. אמנם יצאו ה"נציגים מדי פעם מן המחנה, לשם מגע עם השלטון. אך האחריות שחלה עליהם היתה כבדה. כי הם היו צריכים להשתתף בהכנת הבריחות, לקשר את הקשרים הדרושים בחוץ, לברר את סדרי השמירה ולחפות על העדר הבורחים עד שאלה הגיעו לפאריס. הם היו צריכים גם לארגן את הנפילות הפוליטיות והתעמולתיות להחזרת המחנה לי"א. מלבד זאת הטילו עליהם מפקדי אצ"ל ולח"י במקום את המשימה הקשה להרגיע את העצבים המתוחים במחנה, למנוע צעדים בלתי-שקולים של חסרי-הסבלנות.

ההכשרה שקיבל תמיר בנסיבות מיוחדות אלה בניהול משאומות ותעמולה, היתה עתידה להצמיח פירות רבים, בצורה שקשה היה לחזותה מראש בקניה.

★ ★ ★

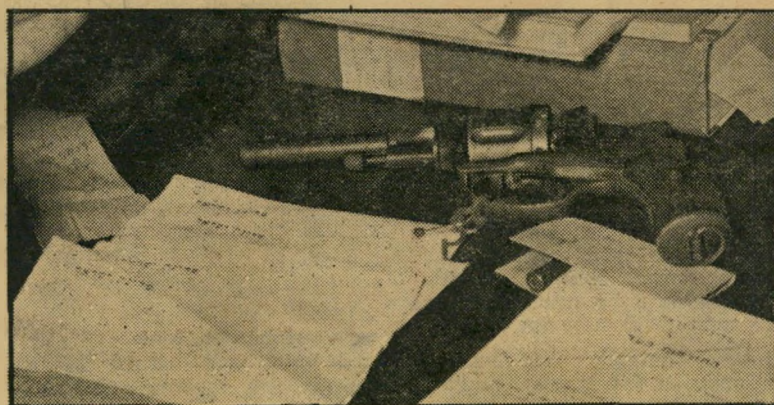
כוכב מחוץ למסגרת

האנשים שמסרו את תמיר לבולשת הבריטית לא יכלו לתאר לעצמם תוצאה אחת של מעשם, שעתידה היתה לגרום להם צרות רבות. בגלות קניה מצא הצעיר נציג ירושלמי בפעם הראשונה שהות מספקת כדי להשלים את לימודיו במשפטים.

כאשר הוחזר תמיר לארץ, ימים ספורים לפני סוף מלחמת-העצמאות, היה מצוייד לא רק בהתנגדות פוליטית טוטאלית לצמרת שניצחה על ההשלכות, אלא גם במכשיר טכני שהפך בידיו לכלי-נשק להפעלת נזק-נגדות זו. הוא נהיה עורך-דין.

היה זה טבעי שאיש האצ"ל החוזר יצטרף לתנועת-החרות ויגיע במהרה לעמדה מרכזית בצמרת שלה. היה זה טבעי לא פחות שהצבר הירושלמי יתנגש חיש מהר עם קו התנועה, שנקבע עלידי אנשים ש"גדלו בחוץ-לארץ, ויפרוש ממנה. כי שמת התנועה ריכזה את עיקר תשומת-לבה לשטח

מנוסים. כשנעצר הצעיר בן ה-20 בפעם הראשונה עלידי ראשי המשטרה הבריטית בירושלים, אחרי שהמלשין חילבין הסגיר אותו כאחד מראשי האצ"ל בירושלים, לא

האקדה בו נורה קסטנר

„מתארגנת באותם חדרים-חדרים עליה...“

היה קשה להם להתאמן שאמנם אירעה כאן טעות. הצעיר עצמו לא היקשה עליהם. הוא הכחיש את הכל, הבטיח שגם בעתיד יהיה ילד טוב. כעבור מאה ימי-מעצר שוחרר, חזר לפעולה. אחרי פיצוץ מלון החלל דוד נעצר שוב, הכחיש שוב, הבטיח שוב, שוחרר שוב, ומיד חזר לפעולה מוגברת.

כל אותן השנים חי תמיר, כמאות חבריו, בצל הגרדום. הוא הפך סגן מפקד מחוז ירושלים של האצ"ל וראש שירות-המודיעין, אחד משלושת האנשים המרכזיים בירושלים שתיכננו את ההתקפות הנועזות נגד מועדון הקצינים גולדשמידט ומיכצר שנו. לבסוף נפל גם הוא בפח: הש"י של ההגנה הח"דיר איש למחתרת, מסר על מקום-המפגש של המיפקדה לבולשת הבריטית. יחד עם מפקד-המחוז ואחד ממפקדי חיל-הקרב, גלי כד תמיר במארכ, הפעם לא הועילו שום הכחשות ושום הבטחות.

במשך כמה שבועות טולטלו השלושה מבית-סוהר לבית-סוהר, מרמאללה, דרך ירושלים, בית-לחם וטבריה, עד שהגיעו ל"מחנה לטרון. הם הוחזקו במעצרי-יחיד, תחת שמירה אישית מוויינת, כמעט ללא מזון, באור מתמיד של 24 שעות ביממה. החוקים רים לא העזו להשתמש בעינויים ממש, מח"שש נקמה מבחון. אך אחרי נסיון בריחה בלתי-מוצלח, הועלו השלושה ללהקת המ"טוסים האחרונה, שהובילה 50 מאנשיה-מח"תרת המסוכנים ביותר למחנה-הריכוז ב"קניה. זה היה ב"14 במאי 1947, בדיוק שנה לפני הכרות המדינה. כאשר נתבקש

שית גאונית וענפה להפלת המשטר, אשר במרכזה עומד, כביכול, תמיר. „המדריך ה"כללי" קבע אחד הכתבלים האלמוניים. „לדרוס אותם! חזר אחריו (בחרוזים) נתן אלטרמן, תותח המופעל במערכה למען ה"משטר רק במקרים רציניים במיוחד. „האיש שנתן את ההשראה לרצח קסטנר" חזרה המקהלה כולה, מכותבי המאמרים הראשיים בדבר ובגירוזים פוסט ועד למפעילי כתב-ההפלסתר הקטנים המוצאים עלידי מנגנון החושך.

הכל היה מוכן לדריסה הסופית. חוקרי משטרה ושב. עבדו עד מאוחר בלילות כדי לארגן הוכחות כל שהן לפעולה משפטית. מנהלי המערכה המודפסת סיכסו עצה כיצד לחבר מסכת-זכובים שתתאר את הצעיר ה"ירושלמי בן ה-34 כמפלגת מכוערת ומבחי"לה הנועזת את ציפירניה בלב המדינה. וב"שולי המנגנון נשמעו קולותיהם של יועצי חרש שהציעו פתרונות פשוטים ודראסטיים הרבה יותר.

★ ★ ★

ראש המודיעין

אדם זה, שעבר על פני תמיר במסדרון בית-המשפט או ברחוב, היה מתקשה להעלות על דעתו כי זה האיש אשר מפקח משטרת ישראל הכריז עליו כעל „אויב ציבורי מס' 1. כי תמיר, כפי שהוא מצי"טייר לעיני שכניו בשיכון-החתכים של רמת-גן, נראה בדיוק ההיפך הגמור: אב צעיר לשלושה ילדים חמודים, המגדל שור

„ברגע זה שאני עומד וטוען כאן, מאורגן בחוץ מסעיה-שמצה שלא היה כדוגמתו. מת"ארגנת באותם חדרים-חדרים עלילה, ואף עלילת-דם, ובמידה רבה בגלל הופעתנו במשפט זה.“

במשך כמה שניות ריחפו המלים באולם הקטן של בית-המשפט. אב בית-הדין התכוף מעל לפרוטוקול, רשם אותן בקפדנות. הפרקליט עטוף הגלימה השחורה שלח מבט אחרון בספסלי יריביו. „אבל הכל היה כדאי. כי איזה שכר יכול להיות נפלא יותר מנצחונה של האמת?“

★ ★ ★

אנשים ללא „איום“

באותה שעה היו אנשים רבים במ"דינה עוסקים באישיותו של עורך-הדין התל-אביבי. בירושלים היתה תכונה רבה מסביב לביקוריהם של שליח הנשיא זאמר ריקאי והמזכיר הכללי של האו"ם. על השולחנות נערמו הדו"חים האחרונים על הסערה בירדן.

אולם האנשים הקובעים במדינה, המרו"כים מסביב לאישיותו של דוד בן-גוריון, לא הקדישו את מיטב מרצם לכל אלה. כליה-השלטון האדירים המרוכזים בידיהם, הופנו לעבר אויב אחר: קומץ של אנשים פרטיים, שמאחוריהם לא עמדה שום מפלגה, שתרשותם לא עמד שום מנגנון או תקציב. היו אלה האנשים הבודדים אשר הכריזו מלחמה, כל אחד מהם בנפרד, על השחיתות הפוליטית שהתבצרה בשלטון המדינה. קשה היה למצוא להם מכנה משותף. קשה זיהה למצוא „איום“ אחד, שאפשר היה להכליל בו את כולם.

אולם קבוצת המנהלים של ביגי, המח"זיקה את ידיה על הדופק של הדור הצעיר, הרגישה שכאן, בפעם הראשונה, מתיצב נג"דה גורם נפשי שאי-אפשר לשבח אותו ב"משטר הקיים, ושהוא על כן הרבה יותר מסוכן מאשר מפלגות האופוזיציה, אשר כוחן הגלוי חזק יותר עד אין שיעור. מבין האנשים האלה, העלה את חמת בעליה-השררה במיוחד שמואל תמיר. לכן נבחר הוא כיעד ראשון להתקפה אשר אין לה תקדים בהיסטוריה של מדינה מודרנית: התקפה שריכזה את כל הכוחות של המנ"גון הממלכתי נגד אורת פרטי, חסר עורף מפלגתי כלשהו.

ידיים וזריות אך נסתרות סיפקו לבטאנוי מפא"י תיאורים ססגוניים של קנוניה פולי-

תמיר 1957 — בשעת הטיעון במשפט עמוס בן-גוריון

השחיתות — של היחיד או המשטר?

המדיני החיצוני, מתחה ביקורת חריפה על מערכות החינוך של הממשלה. ואילו תמיר, ליד רחבה, ראה את שדה הקרב העיקרי דחאק בחזית הפנימית. „השלטון הקיים אינו מסוגל מטבע מהותו לפתור את בעיות המדינה“, טען. „אין טעם לדחוף אותו ל־פתרונות שהוא לא מסוגל להם. יש להמיר אותו באחר.“

לפני פרישתו, השתתף תמיר בחיסול שרידי המחלוקה. היה זה הוא שיום במרכז תנועת החירות את ההחלטה להפסיק את שיוור תאגיד קול החירות, שפעלה ברחוב החשמונאים בתל־אביב, ופיקח על העברת המשרד ליד שלטונות המדינה. הנמקתו: „אסור לאפשר לממשלה לדחוף אותנו לכי חן מחתרת. זה בדיוק מה שהם רוצים כדי לחסל אותנו!“

בישראל, כל אדם השייך למפלגה כלשהי, משויך במסגרת המאפשרת פיקוח יעיל עליו מטעם השלטון. מערכת מסועפת של תקציבים, זכויות ומוסדות קובעת מראש את מהלך פעולתו. ברגע שפרש תמיר מ־מפלגתו, יצא גם ממסגרת זו.

הוא הפך לכוכב־שביט, שאיש לא יכול היה לחשב מראש את מהלכו בשמיים ה־פוליטיים. אדם כזה מוכרח היה לעורר תשומת־לב בלתי־רצויה בחוגי השלטון. ארץ לא עברה שנים עד שרושם בלתי־נעים זה התעמק עד כדי הכרה שיש לחסל את האיש אחת ולתמיד.

★ ★ ★

רצח בהר־הכרמל

כבר המשפט הראשון הוכיח ש־עורך־הדין הצעיר מפעיל שיטה משפטית חדשה. היה זה משפט הדיבה של פאול קולק נגד העתון חרות, שהאשים את קולק כי היה מפקד ההגנה בהר־הכרמל בלילה בו נרצח ידידו סגל.

כשנודע תמיר במקרה למשפט, מפאת אייכותו של הפרקליט הקודם להופיע, לא ידעה ההגנה כמעט דבר על הפרשה ששימשה בסיס להוצאת הדיבה. היה ידוע רק כי ידידו סגל היה איש הצלל, שנחטף בשנת 1947 בחיפה על־ידי אנשי ההגנה, ושנמצא אחר־כך הרוג ליד כפר ערבי. ה־אב־ל האמין שנרצח על־ידי ההגנה.

השיטה החדשה של תמיר, שהתפרסמה מאז בארץ, היתה מבוססת על שילוב של שני תפקידים שונים לחלוטין: תפקיד יו־ש־המודיעין בשדה, ותפקיד הפרקליט באולם המשפט. המשימה לא היתה רק לזכות במשפט על בסיס פורמלי, אלא לחשוף את האמת במהלך המשפט. משימה זו הכתיבה סטיות קיצוניות מן השיגרה המשוריינת של עורכי־הדין.

ברגע שפשט תמיר את הגלימה, אחרי ישיבת בית־המשפט, קפץ למכונית. הציד הגדול של היום החל. בעזרת כמה מת נדבים נאספו האנשים שהיו מעורבים ב־פרשה, נחקרו ארוכות. כל שם שנזכר, גר שם, נמסר מיד לבדיקה. כך נודע בהדרגה היכן הוחזק סגל החטוף על ה־הכרמל, מי היו השומרים על המרתף בו שכב, מי ירה בו. היורה היה איש־ההגנה בשם שורה רפ־פורט.

במשך כמה ימים טרופים נחרשה הארץ כולה, כדי למצוא את האיש. לבסוף נתגלה, אחרי חיפושים קדחתניים, במחנה צבאי, בשלוש לפנות בוקר, משרת תמיר אישית לידי מפקדו את ההזמנה שחייבה את האיש להופיע באותו בוקר, לישיבה האחרונה של בית־המשפט.

כשצחק השמש „בית המשפט!“ הפך איש־המודיעין שוב לעורך־דין. גם זה היה תפקיד קשה: רפפורט היורה לא היה מוכן כלל וכלל לשתף פעולה עם חברו של הנורה. מאחר שהיה העד של תמיר, לא היה זה ראוי לחקרו שת־יורער. נערך מאבק דרמטי, עד אשר החליט השופט זוסמן להכריז על רפפורט כעל עד עויין — דבר שרק למענו הובא בכלל על־ידי תמיר.

עתה הגיע השיא של הפעולה המשולבת של החוקר־הפרקליט: רפפורט נשבר בחקר רת שת־יורער, הודה שירה בסגל. להגנתו טען רק כי עשה זאת בשעה שסגל ניסה לברוח, וכי סגל המשיך לנוע גם אחרי היורה.

★ ★ ★

ריות בחוף תל־אביב

העיונה של משפטים פוליטיים מ־סמה חורן זמן קצר את שמו של תמיר. משפט דוב שילנסקי, שנחטף עם פצצה במשרד החוץ, משפט המחלוקה של צריפין,

משפט פקיד מס־הכנסה המפורסר. יוסף עברון, משפטי אב־יגוש ודומיהם. גרמו לכך ששם פרוס משפט קסטנר היתה שיטת תמיר ידועה היטב.

פחות ידועים היו המשפטים שלא נתקיימו, ושהציבור שמע עליהם רק בעת הגשתם וביטולם. שניים מהם — משפט־הדיבה של דויד בהרל נגד ידיעות אחרונות, ומשפט הדיבה של ח־כ יצחק רפאל נגד פרופסור ישעיהו לייבוויץ — בוטלו ברגע שתמיר נכנס לפעולה, התכונן להפכם למשפטים נר־חבים על נגעי המשטר.

חשוב יותר היה ערעורו של יוסף חדר, יוצא־חקן שנפצע קשה עת קפץ מסיפון האונייה אלטלינה ושחה לעבר חוף תל־אביב. השלטונות סירבו לאשר לו מעמד של נכה, אף שסבל מנכות של 60%. טענתו, כי נפצע בשעה שהביא ארצה נשק למערכה נגד הערבים, נדחתה. שאר פצועי אלטלינה ומשפחות חלליה נמצאו באותו מצב עגום. כשנכנס תמיר לעניין זה, היה ברור כי הארץ תזכה למשפט־אלטלינה גדול, בו תברר רר בפעם הראשונה כל הפרשה: אם אמנם היה זה נסיון־הפיכה, ולפצוע יוסף חדר לא מגיע דבר — או שהיתה זאת מלכודת של דויד ב־גוריון לאנשים שפעלו בתום לב במערכה נגד האויב, דבר המזכה את הפצוע חדר בתגמולים החוקיים.

דויד ב־גוריון לא היה מעוניין במשפט זה. כשר־הבטחון אישר ליוסף חדר — ובקבוצתו לשאר פצועי האונייה ולמשפחות חלליה — את הזכויות של פצועי המלחמה ומשפחות שכולות, אחרי סעיב לעשות זאת במשך שש שנים רצופות. התנאי היחיד: ביטול הערעור של תמיר.

עוד יותר סנסציונית היתה פרשת ארבעת בני ע־י־חרוד ודגניה, מאיר הרציון וחבריו, שנאשמו בשחיתות חמשה בדוים מעבר לג־בול, במיבצע־תגמול אישי על רציחת שושנה הרציון וחברה. הארבעה, חנוכי מפא״י מבטן ומלידה, תבעו מאבי ההתיישבות המפא״ית, שלמה לביא, למסור את העניין לתמיר. לביא עשה זאת.

היה ברור כי המשפט יהפוך למאורע ביג־לאומי, בו ייחשפו בעיות הבטחון של י־ש־ראל באור שטרם נכו לו. ביג־י ושרת נר־עודו, אף שהיו מסוכסכים ביניהם, עשו יד אחת למניעת המשפט. לחץ אדיר הופעל על ארבעת הנאשמים לפטר את תמיר. כשלא הסכימו לכך, שוחררו במפתיע, ללא מש־פט.

כאשר פירסם דבר סיפור־כזב כאילו פטרם הם את תמיר, כמחאה על שגילה את פרשת הצנחנים במשפט קסטנר, נזיבו הארבעה בצורה בלתי־נעימה: הם ערכו במשרדו של תמיר ביקור־תודה, שלא הוסתר על־ידיהם מעיני העתונות.

★ ★ ★

לינה בחוף הרצליה

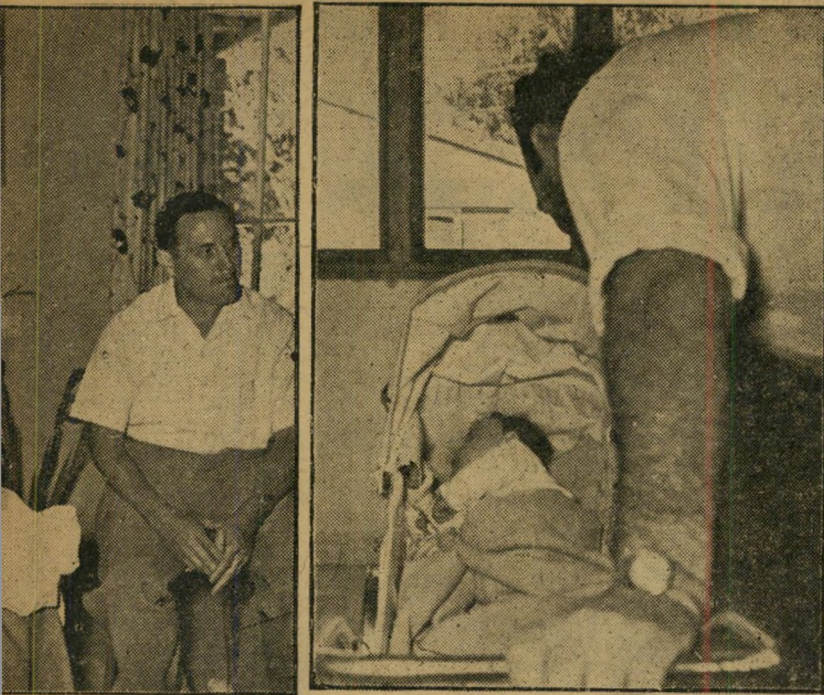
משפט קסטנר נמשך ארבע שנים. מהוא היה מבוסס על עלון קטן של מלכאל גרינוואלד, שלא ידע אלא שמועות סתמיות שריחפו בחללם של עולי הונגריה. כשהתקרב לסיומו, לא היה כמעט עתון בעולם שלא תיאר את המשפט. הקהל ראה את תמיר כעורך־דין שהופיע בבית־המשפט, חקר, טוען ומסכם. אולם הוא לא ידע את הצד השני של פעולת תמיר בפרשה זו: פעולתו של ראש שירות מודיעין שהוקם על־ידי לצורך המשפט, ב־אמצעים כספיים פעוטים, ושהקיף כמעט את כל כדור הארץ. על הפרשה כולה שומר תמיר עדיין בסוד, אך פרטים ממנה כבר נודעו.

היה זה תמיר שהופיע בשעת חצות ב־ישיבה נידחת ליד ניו־יורק, מצא את הרב ויימנדל, דמות אגדית, ראש פעולת־ההצלה בסלובאקיה, בעל המכתב המזעזע מן התופת ליהדות העולם. היה זה הוא שחדר לנכבי הפנטגון, בילה יומיים בין המיסמכים שאיש לא ידע על קיומם, גילה שם את המכתב הידוע של קסטנר לרוצח ההמונים קרומיי ועשרות מיסמכים אחרים, שלא ראו עדיין אור.

החשדים הגיעו אל מעבר למסך הברזל. תמיר בא במגע עם המכון היהודי ההיסטורי בחרשה ועם קהילת קלון בהונגריה. ברדיפה טלפונית דרמטית השיג, שעה קלה לפני המראת מטוסו מניו־יורק, את האיש שחתם על פקודת־השיחרור לאלוף ה־ס.ס. קורט בכר, וולטר ראפ. בין ישיבה לישיבה בה של בית־המשפט בירושלים, סס למאדריד, להתראות עם שליחו המיוחד של הנשיא

(המשך בעמוד 18)

בנייה מיסמכים היסטוריים על פעולתו של אדולף אייכמן בארץ־ישראל.

פקיד מרמתינג מחבונן באילנה, הישנה בעגלה של לוזק זה, אליהו דורי וייסמן מ־תינוק אחר. הוא נשוי ואין לו ילדים. הוא ביקש לאמצה. ילדים. הם הוכנים לקבל את התינוק

קורא „העולם הזה“, שהודעזעו מסיפורה ו בית חדש

ביום רביעי האחרון, הביא קלמן פורת את גליון העולם הזה (1022) לביתו. כרגיל, חספה תמר, בתו של קלמן, את העתון מידי אביה והחלה לעיין בו. האם, צילה, קראה אותם לשולחן לאכול. מבלי להניח את העולם הזה, ניגשה תמר לשולחן, נשארה שקועה בקריאה.

לפתע פרצה הנערה בבכי. „אנחנו אוכלים ושותים ולא איכפת לנו בכלל שילדה קטנה מתגלגלת ברחוב בלי אוכל“, השמיעה לבסוף בקול נרגש. הארוחה נפסקה. תמר הקריאה להוריה את פרשת אילנה לוקאס, התינוקת שהופקדה ברחוב על־ידי אמה.

סביב השולחן השתררה שתיקה כללית. שלושת הנוכחים הרגישו שאינם יכולים להמשיך לאכול בשקט. אך לתמר היתה הצעה ממשית: לפני שלושה חודשים מלאו לה 12 שנה. בחגיגת בתי־המצוה קיבלה תמר, שהיא תלמידת בית־החינוך הר נבו בתל־אביב, סכום של 25 לירות כמתנת חג. הכסף הופקד בידיו של האב, עובד בנק קופת עם שיצא לפנסיה אחרי 30 שנות עבודה והעוסק עתה בתעשיית קוסמטיקה. בבוא העת, הבטיחה, יוסיף לסכום זה עוד כסף ויקנה זוג אופניים לתמר.

לפתע לא היו האופניים חשובים יותר. הארוחה נאכלה בחפזון והאם ובתה נסעו למערכת העולם הזה לתרום את 25 הלירות לעזרת אילנה ואמה. „תנו להן את הכסף הזה“, אמרה. „אני מקצה שזה יעזור להן.“ היא גם הבטיחה להביא חבילת בגדים לילדה.

★ ★ ★

אם לתאומים

תמר פורת היתה רק אחת מעשרות — ילדים, נשים וגברים — שנענו בצורה זו או אחרת לסיפורה המזעזע של אילנה הקטנה. הם הופיעו במשרדי המערכת, ציל צלו, שלחו מכתבים.

„אני כבר אשה מבוגרת“, כתבה דבורה ב. מחיפה. „במשך שנים רבות לא גולדו לי בנים. לפני שנה נכמרו רחמי השמים עלי וילדתי תאומים. בשבילי הם יקרים מכל יקר וכל פעם שאני חושבת כי אחד מהם עלול למצוא את עצמו במקומה של אילנה האומללה, משולל אהבת־אם ומתגולל ממקום למקום — אוחות אותי רעדה. התי ייעצתי עם בעלי והוא הסכים אתי כי אין להשאיר את התינוקת לחסדי הרחוב. החלטנו שאיפה שיש מקום לשני התינוקות, יהיה מקום גם לשלישי. יתכן שיהיה לה קצת

היא זקוקה לבטחון. בדרך כלל, אילנה הינה שעברו עליה גרמו לתופעות עצבנות מסויימת בה מקום גם לשלישי. יתכן שיהיה לה קצת

אילנה ורני. רני (שמאל) הוא בנה של משפחה תל-אביבית, אליה הובאה אילנה לאחר פירסום סיפורה. השניים הם בני אותו גיל — ששה חודשים — והם מיד מצאו ביניהם שפה משותפת.

אב צעירה, שהסכימה לספד באילנה זמנית, מלבישה אותה בבגדים חדשים, שחלק מהם נתרם עלידי קוראים שונים. יתקנה, יש כבר שני עד שימצא לה בית.

התניוקת שהופקרה ברחוב, מציעים

לאילנה

ואז הופיע המאמר בהענוס הזה. מיד נמצא זוג תל-אביבי, שהסכים לקבל את התינוקת לביתו, עד למציאת סידור סופי עבורה. לזוג זה יש תינוק משלו, בן גילה של איש לנה. התניוקת נלקחה לשם בערב, וכתה לי אמבטיה יסודית, לארוחה ולחלק מבגדי התינוק המארח. למחרת בבוקר הוצגה אילנה רשמית בפני רון הקטן, התחלקה עמו כלול ובצעצועיו.

בעזרת התרומות הראשונות, נסעה בני תיים האם לאילנה, שם נשארו כל חפציה. אם תצליח למצוא עבודה ושיכון, תישאר שם ותנסה להסתדר. אם לא, תחזור צפונה, תחפש מקום עבודה חדש. בפעם הראשונה מאז נטש אותה בעלה, לא תהיה מוטרת עלידי המחשבה שאין מי שישטל בכתה.

★ ★ ★

מי רוצה אותה?

אזכר גם ביתה החדש של אילנה לא היה אלא מקלט זמני, אליו נלקחה לתקופת מעבר. זוגות שקראו על הפרשה, החלו מבקרים באותו בית, לראות את אילנה ולהציע את ביתם, מי לכמה חודשים ומי לאימוץ מלא.

הופיע שם פקיד מרמת-גן, נשוי אך ללא ילדים. אילנה ישנה אותה שעה בעגלתו של רון. היא פתחה את עיניה הכחולות, הביטה בגבר הזר ופקדה את שפתיה בחיוך רחב. הוא רצה לקחת אותה בו במקום לביתו.

הופיע גם זוג מפתח-תקוה, שיש לו כבר שני ילדים: אחד בגיל שלוש ואחד בגיל שנה וחצי. "אני כבר רגילה לספל בילדים", סיפרה האשה, צברית ילדת פתח-תקוה. "עוד ילדה לא תפריע לי". בעלה, מכונאי בבית-חרושת, ניענע את ראשו לאות הסכמה.

אולם עד אמצע השבוע, נשארה אילנה באותו בית, מאחר שאי אפשר היה למסרה לבית חינוך חדשים. "אמא שלי יהיה לה היה גם צורך לציידה בבגדים ובציוד המינימלי הדרוש לתינוק. בינתיים המשיכה הקטנה לחייך למבקרים כאילו הבינה כי מי תוכם ימצאו האנשים שיהיו אביה ואמה במשך חודשים, או אולי שנים.

ילד בן שש, שאמו סיפרה לו על גורלה של אילנה, הופיע במערכת ובדיון חבילת בגדי תינוק חדשים. "אמא שלי יהיה לה עוד מעט עוד ילדה קטנה", סיפר. "אני אמרתי לה: למה לך לעבוד קשה ולהביא לי אחות. הנה יש אחת כבר מוכנה. תחזירי את זאת שיש לך בבטן ונקח במקומה את אילנה".

לה כתובת משלה, היתה יכולה להשתחרר בערבות עצמית עד לעריכת המשפט, להשיג איר בינתיים את אילנה במוסד. אולם אדם שאין לו אפילו כתובת, אינו יכול להשיג תחרת בערבות עצמית. על כן היתה האם צפויה לסכנת מעצר, עד למועד המשפט. במקרים רבים, פירוש הדבר חודשים שלושה בבית הכלא, בחברת פושעים ופרוצות. השופט הודיע שהוא מוכן לסגור את התיק, אם האם תסכים לקחת את בתה בחזקתה.

התורמת הראשונה לעזרת אילנה ואמה היתה תמר פורת, ש' ויתרה על מנתת בת-מצווה. בתוסף נה היא נראית מתבוננת בצילומה של אילנה, על שער העולם הזה.

ורה. האם הסכימה ושוב מצאה את עצמה ברחוב, ללא קורת גג, ללא פרוטה בכיס.

★ ★ ★

פגישה עם רון

רמזלן של השתיים, פגשה האם ידידה וותיקה, אשר מזמן לא ראתה אותה. הידידה גרה בדירת חדר אחד עם בעלה, אך לשמע הסיפור לקחה אליה את האם ובתה. במשך כמה ימים היתה האם יוצאת לחפש עבודה והחברה נטלה תופש ממקום עבודתה כדי לשמור על אילנה. אולם לבסוף היתה אותה חברה נאלצת לחזור לעבודה ולא היה מי שישמור על התינוקות.

דחוק אצלנו, כי איננו עשירים במיוחד. אבל מה שיחסר לה בעושר נמלא באושר.

מכתב אחר הגיע ממדען צעיר, איש מכון וייצמן ברחובות. "חוק אכזרי של הטבע הוא שאנשים ישלמו בעד טעויותיהם. על כן אם עשו הורי הילדה הזאת טעות איומה, שהיא, גובים מהם החיים את מחיר ה' טעות. אך מה אשמה התינוקות? מדוע תס' בול היא? האם הביורוקרטיה של משרד הממשלה חדרה עד כדי כך שהיא מעוותת את התפיסה האנושית היסודית, והחייבת להדריך את פעולותיהם של מנהלי מוסדות הילדים? אם לא ימצא מוסד שיקבל את אילנה, תהיה זו חרפה ציבורית... אילו הייתי נשוי, הייתי לוקח את התינוקות ו' ביתה. אבל רוק הגני ואין לי אפשרות כזאת. על כל פנים, אם לא ימצא לה מקום, הריני מתנדב לקחת את אילנה ממ' סד למוסד, או מבית לבית, עד שימצא לה מקלט."

תושבת ירושלים, אם לשני ילדים, שלחה מיד חבילת בגדים לתינוקות, ערכה מגבית בין מכריה לאסוף כסף שישמש קרן ל' צרכיה הדרושים ביותר של אילנה. כי התינוקות, המתגוללות זה חודש שלם מיד ליד, הינה חסרת כל. אין לה עגלת תינוק, אין לה צעצועים ואין לה אף בגדים חדשים ראויים לשמם. בשק שליחה אותה בנדודיה ארוז אוסף סחבות ושיירי בגדים, שהכיל שני חיתולים בלבד.

★ ★ ★

המשטרה מתערבת

ערב פירסום המאמר הראשון, בשבוע שעבר, נמצאה אילנה במוסד לילדים, לשם הובאה עלידי המשטרה. במשך שעות ארוכות התלבטו השוטרים מה לעשות עם התינוקות העוזבה. לבסוף נמצא מוסד של ויצו אשר היה מוכן לקבלה. אולם תחילה היתה התינוקות חייבת לעבור בדיקה דפו' אית. בשעה אחת אחרי חצות נלקחה לבית החולים הדסה, נבדקה, נמצאה בריאה ל'ח' לוטין ורק אז הוכנסה למוסד. ואילו המש' טרה המשיכה לחפש את האם, באשמת הפ' קרת בתה.

היא נמצאה למחרת בביתה. "מצאתי עבודה במטבח של בית מלון", סיפרה. "קיוותי להרוויח מעט, למצוא מקום מגור' רים ולקחת את אילנה. עבדתי כל היום ועכשיו יצאתי קצת לגשום אחרי". האם הובאה בפני שופט-שלום. אילו היתה

נוקת עליזה, המחייכת תמיד, אולם השבועות האחרונים גותה. התרופה היחידה לכך היא אוויר ברחוב של בית.

סרטים

המוסיף גורע

בת הטבע (גנרליה, תל-אביב; צרפת)
נמנה על סוג הסרטים שאיש אינו מסוגל להבין למה ולשם מה נוצרו, גם לא יצרני הסרט עצמם. לכאורה יש בו כל מה שעלול להיות סרט טוב: עלילה דרמטית, במאי מוכשר, שניים מגדולי שחקני הסרט הצרפתי (מישל סימון וגבי מורלי). גם תמונות עירום לא חסרות בו. אולם, כל אלה מוגשים בחוסר התחשבות בצופה הנורמלי, המתקשה להבין מה מתרחש על הבד. מה שמתרחש על הבד היא עלילה משוה, גסה, אודות בת כפר נואפת, גבי מורלי — שתפקידה איננו כלל וכלל מורלי — המשתוקקת לכספה של חותנתה ולזרועותיו של שווד. כדי לזכות בירושת חותנתה, היא מציגה את בתה (גבי מוסרלה) כנערה. הצורה מתחילה כשחזה הנערה) חול להיות דומה לחוזה של נער בן 17, ומה עוד כשהוא

הגיוניים לבעית הנער העוזב: (א) שכל קציני המשטרה יאמרו לעצמם ילדים עוזבים; (ב) שהילדים העוזבים יופיעו בסרטים. הפתרון השני נראה הרבה יותר הגיוני. כי קבוצת ילדי הרחוב (שהם ילדי רחוב ממשי) משחקת בסרט זה בשלוש דרגות לי מעלה מהשחקנים המקצועיים שבו. יחד הם מופיעים בעלילה שהיא חיקוי זול למדי לניאוריאליזם האיטלקי. בזו אחר זו מגולל הסרט את כל הסכנות האורבות לילדים עוזבים ברחוב, כשהדגש מושם על חבורות גנגסטרים המנצלות ילדים לתועלתן, ועל אמהות המאמצות ילדים להיות כעור כנגדן במשחקי גורל. המצאה גאונית אחת, שאי אפשר להתעלם ממנה, שייכת למחברי התרגום העברי. כדי להקל על הצופה את הבנת הסרט, לא שכחו המתרגמים לתרגם גם את שמות השחקנים. וכך, כשמופיעה על הבד דמותו של פפינו הקטן, מופיע בתרגום שמו ביש-ראל: יסיללה.

גבי מוסרלה בתפקיד גבר ב"בת הטבע" חתיכה, או סתם בחור?

יומן החדשות

כוכבים בשמים

מספר כוכבי הקולנוע שהצטרפו ל- כוכבי השמיים גדל השבוע, כאשר נפטרו שני שחקני קולנוע ידועי שם. בפריס נפטר אריך פון שטרוהיים (71) ממחלת סרטן ובי ג'ורג' נפטר אצטו פינצה (64), כוכב זמר, מהתקפת לב. . . **למרות ירידת תה המוצהרת** של צרפת לישראל ולעם היהודי, סרב משרד ההגנה הצרפתי לשתף פעולה עם השחקן והבמאי חוזה פרר, המסריט מחפש את פרשת עלילת דרייפוס, ב- סרט בשם אני מאשים. . . **אחד הרע יונות** המשונים ביותר בתולדות הקולנוע נמצא בסרט החדש של ג'ורג' (שכר הארץ) קלזון, הבמאי הצרפתי המפורסם. ב- סרטו המוגזג מגולל קלזון פרשה של רשת ריגול, שאנשיה מסתתרים כחולי רוח בבית משוגעים. . . **סם גולדוויץ** רכש את זכויות ההסרטה של האופרה העממית הכושית פורגי וס. חברת מסרד העומדת להפיק את הסרט תוך שנה, הכריזה כי בכונתה לשתף את הארי בלפונטה, הזמר הכישי המפורסם, בתפקיד ראשי. . . **החייל האמיתי** הוא שמה של קומדיה בריטית מצוינת שתוצג החל מהשבוע ב- קולנוע תמר בתל-אביב. הצגת הקומדיה אודות הצבא האנגלי נאסרה תחילה על ידי משרד הכטחון הבריטי, הותרה לאחר מכן וזכתה להצלחה.

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: **הגנב הערומ** (חן, תל-אביב) — המשטרה רודפת אחרי עצמה כדי לצוד את אלק גינס, הבונה על גבי מגדלי זהב מגדלים פורחים של חלומות על עתיד טוב יותר, שנון ומבדח. **מלחמה ושלוה** (אופיר, תל-אביב) — גברי רוסייה מחזרים אחר נאשאה, כשי- הגנרל קוטוב, בעזרת הגנרל חורר, מני- סים את נאפוליאון ממוסקבה. **בעל זרוע הזהב** (אורגיל, ירו- שלים) — פנאק סינטרה בורח מסמים משכי- רים, קלפים ואש פסיכופטית, אל זרועותיה של קים נובק.

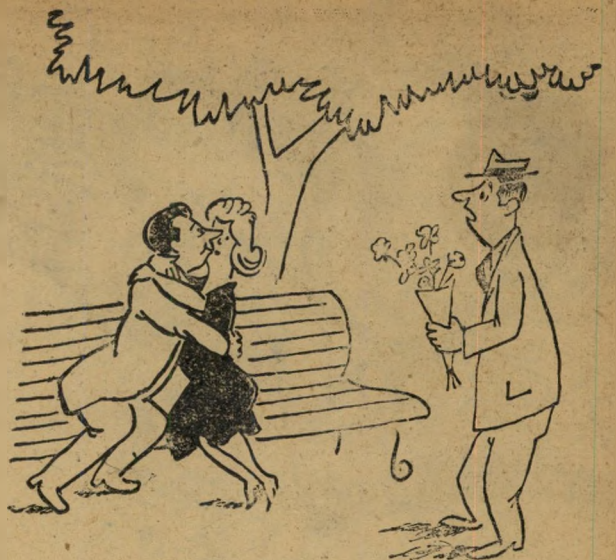
בלי חתיכות

התקפה (אוריון, תל-אביב; ארצות-הב- רית) — מטפל בנושא נדוש למדי: היחסים בין חיילים למפקדים, בצבא ארצות-הברית. קשה למנות את מספר הסרטים שיצרה הו- ליבוד על נושא זה. רק לפני זמן קצר הוצג בירושלים סרט בשם בין שמיים ל- שאול, המטפל באותו נושא עצמו, ואשר הוציא כל חשק לראות עוד סרטים ממין זה. לרוב יש לכל הסרטים אותו מוסר השכל, הבא בהשראתו הישירה של הפנט- גון האמריקאי, המעמיד את חייליו וציודו לרשות המסרטים תמורת שירות זה, מוסר ההשכל: אמנם לא כל המפקדים בצבא הם מלאכים וחכמים, אולם המשמעת קודמת לכל. החייל חייב למלא את פקודת מפקדו, גם אם אינה נראית בעיניו. העונש יבוא או מידי הפיקוד הגבוה או מידי שמיים. סרטו זה של אלברט אולדריץ' אינו הולך בדרך המקובלת. הוא מציג פלוגת חיילים קרביים בסוף מלחמת העולם השנייה, ש- מפקדה הפחזן גורם לאבדן אנשיה. הוא חודר לפרטי הפרטים של היחסים בין החיילים למפקדיהם, אינו מהסס להטיח את האשמה כי בצבא ארצות-הברית יש מקום לפרו- טקציה. מוסר ההשכל של ההתקפה: חי- פלוגה שלימה עדיפים על חייו של מפקד פסיכופאט.

אולדריץ' לא נוקט בסרטו לאמצעים ה- גספחים לכל סרט ממין זה: נערות, רקודים ובדיחות טפלות. הוא אינו מהסס להציג על הבד כמה תמונות זועה של הקצין (ג'ק פאלאנס) שטנק גרמני דורס את ידו, או של הרוגים פעורי פיות. למרות שבכמה מקומות הוא מפריז בעיצוב הדמויות, הצי- ליח אולדריץ' ליצור סרט בעייתי, מותח ובעל אירעה קרבית.

תרגום של שמות

בורדים ברחוב (תמר, תל-אביב; אי- טליה) — היו ילדי הרחוב של ערי איטליה, עד הסרט סרט זה. לאחר ההסרטה שוב אינם בורדים, כי הסרט מציג שני פתרגונות

אל תתיאש — עשן, כנסת 6

מפעל חדש

של

ידיעות אחרונות

עם סיום מפעל המלון העברי החדש מאת א. אבן-שושן.
מגישה הנהלת "ידיעות אחרונות" לקוראיה **ספר שמושי נוסף** ללמוד ולתועלת יום-יומית

2 תלונים

עברי-אנגלי

אנגלי-עברי

המלון האנגלי-עברי בעריכת הבלשן הנודע ד"ר יהודה אבן-שמואל קופמן ובהשתתפות של ד"ר ישראל אפרת (נגיד המכללה בתל-אביב) והבלשן האמריקני בנימין סילקין.

המלון מכיל:

- 50.000 מילים אנגליות
- מאות ארכי ימים בעברית
- מאות ציורים

מלון זה שבעבודות הכנתו עסקו עשר שנים נחשב למלון המקיף והמקיבל ביותר על בתי-הספר בארץ.

המלון העברי-אנגלי בעריכת המשורר והבלשן ראובן אבינועם (גרוממן) המכיל מלים ומונחים שגורים ביותר בשפה העברית.

שני המלונים המוגשים בשני כרכים בהוצאת "דביר", כוללים:

1200 עמודים

- בכל עמוד — 2 טורים
- בפורמט גדול
- נייר משובח (נטול עץ)
- כריכה נאה

קוראי "ידיעות אחרונות" יוכלו לרכוש את שני הכרכים שמחירים 17.400 ל"י

ב 10.800 ל"י ברבד

ואף סכום זה ישולם בשעורים נוחים ההרשמה התחילה

חיושי וקרמל בא/ק, "תיאודור הרצל"
הזמנים הלא-טובים נשכחו

שיחה, שאותה גלגל הנשיא ברוסית רהוטה, נסבה בעיקר על כת הקראים, אשר שרידיה מרוכזים כיום בשלושה מרכזים בעולם: מצ' רייב, ישראל וברית-המועצות. אברמוב, ש מצא עניין רב בתולדות הכת, גילה בהז' דמנות זאת כי בכמה וכמה ספריות ואוספים בברית-המועצות מצויים כתביידי יהודיים רבים בעלי ערך היסטורי... עובדי שהי' התעופה בלוד התבקשו השבוע לספל באופן דיפלומטי בשני חתולים שיצאו בדרכם, בכלוב מיוחד בתוך מטוס סוויטאייר, ליר' גוסלאביה. החתולים היו חתוליו של שגריר' בריטניה בישראל לשעבר, סיר ג'ורג' ז'י קולס, אשר ביקש לשלוח אותם למקום כהונתו החדש בבלגראד... על סיסון א/ק תיאודור הרצל הנציח השבוע צלם-עיתונות מופש רעם של שני יריבים חתולים: ראש עיריית חיפה אבא חושי ושרה-תחבורה משה כרמל, מי שהיה מפקד ההגנה בי חיפה בימי מלחמת תש"ה, עת היתה גטרי' שה מלחמה חריפה בין השניים בגלל תביע' תו של חושי לשלוט על ההגנה, דבר ש' כרמל מנע אותו בתוקף.

אשרה מאושרת

כשרון גנוז נוסף של שחקן התיאטרון ה' קאמרי יוסף ירין נתגלה השבוע, בשעת בקורו במועדון התיאטרון החדש. כתום ה' תוכנית הרשמית התיישב השחקן ליד ה' פסנתרון בבאר, ליוני יריבים חתולים: ראש בריטניה... כפחות נלהבת להוכיח את כש' רונותיה נתגלתה הזמרת ג'ני טורל, ש' ביקרה גם היא במועדון באותו ערב. למרות הפצרותיהם הקולניות של הנוכחים, הש' מיעה זמרת-הסופרן, אשר הגיעה השבוע לישראל כדי להופיע עם התזמורת הפילהר' מנית, סירוב אדיב אך מוחלט לתת קולה בשיר... כאשר הגיעה השמועה כי הכוכבת מריטין מונרו תבקר אולי בקרוב בישראל יחד עם בעלה המחזאי ארתור מילר, אל שגריר' ישראל בארצות-הברית אבא אבן, הכריז השגריר' החיכוכי והממושקף: "אתן לה אשרת כניסה לישראל אך ורק אם תסי' כים לבוא ולקבל את האשרה מידי השגריר' עצמו".... הבמאי בנימין צמח, שניהל בשנה שעברה את בית הספר הדורמתי של הבימה וחזר בינתיים לארצות-הברית, לקח אתו בשעתו את מחזהו של משה ש' מיר הוא הלך בשדות והעלה אותו לא מכבר על במת התיאטרון בלגס' אנגלס, בתרגום אנגלי... שינוי קטן בשמו הכנים עם בואו לאמריקה שחקן התיאטרון הקאמרי ישי אופיר, המופיע עתה במוע' דון הלילה הנייטירוקי סברה, השיק לומר לראו פולד: "הפנטומימי נקרא עתה בשם "שי קיי אופיר", כזכר לכינויו מימי הציו' באטרון. ששיקה" בינתיים, עומדת בקרוב אשתו של אופיר, הזמרת אהלה הלוי, ל' צאת לארצות-הברית על מנת להצטרף אל בעלה, שהספיק כבר להופיע בתוכנית סל' חיויה משותפת עם דני קרוי וכן בתוכנית הסלחית של אדוארד אהראן, המראין המפורסם של ביג'י ושל עבד אל-גאצר.

אנשים

8 אנשים מסוכנים

בחג-החומש של משק שדה-בוקר הוצגה, בין השאר, תערוכה שכללה מספר רב מ' תמונותיו של האיש המצולם ביותר במקום — ראש הממשלה דוד בן-גוריון. כש' שמע ביג'י בשעת סיורו בתערוכה את ה' הסברים שניתנו עלידי חברי-המשק לצופים — נזכר במעשה שאירע לו בשעתו, כאשר הלך לבקר בפאריס בתערוכת תמונותיו של מארק שאגאל, בתברת הציר עצמו. כשראה שאגאל כי במקום נמצא מנחה ה' מסביר את תמונותיו לקהל-הצופים, זיור את אורחו להצטרף למאזינים באמרו: "גם אני מעוניין להבין כבר פעם את זהמנות השאגאליות הללו".... כשהופיע השבוע, בחגיגות שנערכו בל"ג בעומר על קברו של הצדיק שמעון בר-יוחאי במירון, הרב הראשי לישראל יצחק נסים, אמר ראש עיריית צפת אברהם הכהן: "עכשיו רואים טוף טוף במירון נסים של ממש!".... במאמרו האחרון בירחון נה, מונה הסופר הישיש (77) יהושע ("ר' בנימין") התלמי שורה של אנשים המעמידים בסכנה את אושרו וגורלו של העולם. בתוכם, בנשימה אחת, נזכרים: לנין, טרוצקי, סטאלין, כרוש' צ'וב, היטלר, אידן, (עבד אל-) נאצר ובן גוריון... לאחר ביקור בתערוכת הנשק בבית-דגון, נזכר ח"כ מפא"י שמואל דיין בדרכי ההתגוננות שהיו נהוגות בארץ, זמן רב לפני היות בנו לרמטכ"ל: בקבוצת כנרת היה מקובל שהשומרים יצאו לשמירה ללא נשק, והרובים היו מונחים על שול' חנות חדר-האוכל. רק במקרה שנתגלתה הת' קפה, היו השומרים רשאים לרוץ לחדר' האוכל כדי להזריק. היתה זאת הגשמת תו' רתו של אהרן דוד גורדון, אשר הביע הת' גדרות נמרצת לנשיאת נשק... מלכיאל גרינוואלד הישיש, שהזר השבוע לארץ לאחר חופשה באירופה, גילה לידיו ראובן ("רימק") גרינברג, שבא לקבל את פניו במל חיפה, מה המעשה הראשון שהוא עומד לעשות עם שובו: הוצאת גליון נוסף של מכתבים לחברי' במזרחי (פנימי). שיהיה, לפי הבטחת הישיש, סנסציוני יותר מקוד' מיו... משפט עמוס בן-גוריון ימצא בקרוב ביטוי ספרותי במחזה מקורי חדש, הנכתב בימים אלה עלידי יגאל מוסרנזון. ביצירה זו רוצה מוסרנזון לתאר את הפסיכולוגיה של עורך שבוטון מסוג העולם הזה, הרואה את עצמו כלוחם בשחיתות, בשעה שהוא נחשב בעיני אויביו למשמיץ ומחבל.

אמנות

ציור

טרבושים בתערוכה

טרבושים אדומים, מגבעות אירופיות, כפיות לבנות וחולצות פתוחות נדחקו זה על יד זה, שורת מנורות היתה תלויה ל' אורך האולם הגדול של התאחדות הנוצרים הצעירים בנצרת, האירה 41 ציורים ורישוי' מים שהיו תלויים על הקירות הגבוהים. ה' תה זו התערוכה הראשונה בתולדות העיר הנוצרית, תערוכתם של 18 אמנים צעירים, המתכוננים להציג בעוד חודשים את עבו' דותיהם במסגרת התערוכה במוסקבה. למשתתפים בתערוכה היה רק מכנה משו' תף אחד: הגיל. תנאי התערוכה הבינלאומית מתנים את גיל הצייר 35 כגיל המקסימום. אשר לשאר התכונות, אלף ואחת השקפות ה' ציור השונות, השאירו את ההכרעה בידי ה' ציירים עצמם. התוצאה היתה מגוונת מאוד: ליד חיתוכי העץ הריאליסטיים של זוכה פרס נורמן משה גת, הוצגה תמונת המופ' שטת הגדולה נוף מתחת למים של הצייר לביצקי, כשרישומיה הקלילים של רות שלום חונים ליד ציור רב-צבע של אהמד ביארי, צייר ערבי צעיר מיפו.

ציור או תעמולה? הצופים בתערוכה היו נוחים מאד בביקורתם. לרבים מהם ה' תה זו לא רק התערוכה הראשונה בעיר מולדתם, אלא גם התערוכה הראשונה שראו בכל ימי חייהם. אמין גירגורה, ראש העיר, חבש טרבוש אדום, וחברי' מועצתו שמעו בעיני' את דברי ההסבר מפי הציירים עצמם, מתורגמים לערבית. שמעו זאת גם פלחים שבאו מהכפרים הסמוכים. אמר אחד ה' פלחים, אמין חנא: "תערוכה יפה מאד. בי' אמת יפה. יש רק כמה תמונות שאי אפשר להבין מה מצויר בהן".

דרישות אחרות לגמרי היו לקהל המבק' רים החיפאי, שהתכנס לחיכות חופשי אחד מערבי השבוע בו הוצגה אותה תערוכה בעיר הכרמל. צעק מזכיר לשכת העבודה החיסאית לעבר הצייר גרשון קניספל, ש' הציג בתערוכה ציור-שמן גדול, לשכת עבו' זה (ראה תמונה): "אתה מצייר בשביל מוס' קבה. אצלנו אין לשכות עבודה כאלה. זוהי תעמולה".

קניספל הסביר: "אולפני נמצא מול לשכת העבודה. ציירתי מה שראיתי דרך החלון". לעזרתו נחלץ מנתה החיכות, הסופר יהושע כריוסקי: "גם אני ביקרתי בלשכת העבודה הזו. ראיתי שם בדיקת אף מה שאני רואה עכשיו בתמונה של קניספל".

מאחורי הקלעים

שתי קידות

מחזות דרומ אמריקניים בעיקר יוצ' גו על בימת התיאטרון החדש שהוקם בתל' אביב עלידי חיים וטובה פרדו, בשם התי' אטרון המחז' המחזה הראשון בתיאטרון זה, המציג באולם גיל בתל-אביב, הוא אל' ברוסיה מאת ולטינו בונפיאני. המחזה ש' אחריו יהיה ישראל, מאת המחבר המקסיקאי חוזה רבואלטאס. ישראל, על אף שמו,

פסוקי השבוע

- ראש הממשלה דוד בן-גוריון, בחג החומש של משק שדה-בוקר: "שה' בוקר אינו מקום מקלט לראשי-ממשלה שעייפו מתכני המדיניות, אלא שדה-יציאה לנוע".
- שריהאצ'ר דוי אשכול, בדיון תקציבי: "התוכמה היא לגוץ את הצפרנים מבלי לפגוע באצבעות".
- הממונה על הכנסות המדינה זאב שרף, בערב שאלות ותשובות בענייני מסים, בתל-אביב: "כאשר הטנקים כבדים, גם המסים כבדים".

● שר הדואר ד-ר יוסף בורג, על פעולות משרדו: "דואר ישראל מ' פתח את הקשר שבין אדם למקום ובין אדם לחברו".

● מנחה משרד-הפיתוח מנחם באדר, בתשובה לח"כים דתיים שהת' מרמרו על מצב הדת באזור הנגב: "יש לנו רב כללי לנגב — רביאלוף מרדכי מקלף".

● סגן שריהאצ'ר ד-ר ישראל שרמה רוזנברג, על דוקטרינת איי' ונהואר: "הדוקטרינה היא לא בשרית ולא חלבית".

● ח-כ מ-פ-ם מאיר יערי, כי דיון במרכז מפלגתו על ההתרחשויות האחרונות בקשר לרצח קסטנר: "הש' ב. התחיל את מערכת הבחירות לכנסת הרביעית".

● ח-כ מ-פ-ם יעקב ריפתין, בסיוור של וועדת הפנים בי' בית-הספר לשוטרים בשפרעם: "מדינת ישראל היא חזקה עד כדי כך שהמש' טרה יכולה להרשות לעצמה להיות אדיבה וסובלנית כלפי' התושבים".

● חממונה על חגיגות העשור של המדינה מאיר ווייסגאל, בתשובה לשאלת עיתונאי מה הן התוכניות לקראת שנת העשור: "לפני שנכנסת למטבח אינך יכול לדעת מה יהיה טעם התבשיל".

● הסופר הצרפתי פול וויאלאר, בהשיאו עצה לסופר צעיר: "כתוב את יצירותיך במצב של שיכרות, אך קרא אחריכך את מה שכתבת במצב של פיכחות".

"לשכת-העבודה" של קניספל

אמנות או טתם תעמולה?

הוא מחזה מהחי מקסיקאני בגובל ארצות הברית... שיא תיאטראלי השיג ה' שבוע הבמאי הצעיר מנחם גולן, שיצא ל' קוד קידות תודה על שתי במות נפרדות בשבוע אחד. שתי הצגות הבכורה: קנרת העץ (אהל) ושלשה על אי בודד (דורה-מי). חתיקי התיאטרון בארץ אינם זוכרים הישג דומה של במאי מקומי.

(המשך מעמוד 7)

ישראל כשהיה קונסול כללי בתל-אביב. הוא אוסטרי אמיתי, נוצרי בהכרח, אך יש לו חיבה מזוהה ליהדות. ראשו מלא בדיחות יהודיות מצוינות, והביקורת העיקרית שלו כלפי ישראל היא שהמדינה יוצרת עם חדש, שאין לו עוד שום דמיון ליהודים. חוץ מזה הארטל הוא מודרך חי לעיר וינה. הוא זוכר לא רק את תאריך הבניה של כל אחד ממאות הבנינים ההיסטוריים, אלא גם את הסיבות והנסיבות לבנייתו. הנה הכיכר אם חוף — לפני 200 שנה בא האפיפיור לינה ועמד על מרפסת זו כדי לברך את ההמונים שהתאספו למטה. כל העם כרע על ברכיו והסיר את הכובע. רק משורר צעיר אחד נשאר עומד כשראשו מכוסה. כאשר רמזו לו להסיר, ענה בחוצפה: "אם הברכה באמת טובה, היא תעבור גם את הכובע".

הנה מסעדת סאחר, היקרה בעיר. היא מגדלת בעצמה את השחרים והפרות לשחיטה ולהגשה לאורחיה. כמו גודו מוכתר בצ' בא" מעיר הארטל, שהוא פאציפיסט.

הנה רחוב היהודים. כאן היה הגטו בימי הביניים. שלט של שיש, שהוצב על אחד הקירות לפני 500 שנה, מספר בגאחה ש' כל היהודים גורשו מן העיר. כעבור דור אחד הם כבר הסתננו חזרה, קובע הארטל בסיפוק.

אולם האנטישמיות האוסטרית לא מתה מעולם. היא היתה תמיד חריפה במיוחד, כי הרקע שלה היה גם כלכלי וגם דתי. האדם הראשון בתקופה החדשה שהפך את האנטישמיות לנשק פוליטי, כדי להגיע ברצונו לשלטון, היה קארל לואגר, ראש עיריית וינה בראשית המאה הנוכחית. פסלו עומד ברחוב הראשי, הנושא את שמו. כשהתלוננו בפניו על כך שהוא בכל זאת מסתם יהודי מסויים, הפליט את האימרה ההיסטורית: "אני הוא הקובע כאן מי יהודי ומי לא!"

לואגר עשה רושם רב על צעיר אוסטרי משופם, פועל-בנין צעיר שבא לוינה מאחת מערי-השדה. אביו היה סקיד-מכס אוסטרי קטן, והבן שאף להיות צייר. כשנפסל ע"י האקדמיה לציור של וינה, היגר לגרמניה ופנה לעיסוקים אחרים. יתכן שאתה שמעת את שמו — אדולף היטלר.

★ ★ ★

בני ישראל בווינה

אלה פניהם של תריסר צברים — תלמידיו של י"ש הנוצרי, כפי שהצטיירו בעיני דמיונו של אמן אוסטרי שחי לפני כ-400 שנה. וינה גדושה ומלאה פסלים, ותבליטים כמו זה, מת' נוססים בכל פינה בעיר הגדולה והיפה. פסל זה נמצא קודם לכן בכנסייה כפרית אוסטרית.

בוז לאבא ולנאצים

הארטל לוקח אותי לתערוכה הגדולה. בתו, אנני, וחברה נלחים אלינו. אנני היא טיפוס-תערוכת של צברית, צרפתית חניאית. שפת-האם שלה צרפתית. במשך כמה

שנים שהתה בישראל, בימי כהונת אביה כאן. היא למדה בבית-ספר קתולי צרפתי בחיפה, ואיך שהוא הסביעה הארץ את חותמה עליה. עתה היא פעילה בארגון-הנוער הסוציאליסטי, וחוף מזה היא קתולית אדוקה מאד. נערה רצינית, כמו כל העם הזה.

זר במרחקים יכול לתאר לעצמו כי האוסטרים הם עם עליון, עם של מין האלסים עליונים, עם של צעירות יפות וקלות-דעת השופעות עליונות. אין תיאור הרחוק יותר מן המציאות. העם הוא כבד-תנועה ושמרני, שונא מדים וצבאיות. צעירות יפות כמעט ואינן נראות כלל. הנערות האוסטריות יודעות, כמו הגרמניות, לכער את עצמן. רגליהן המוצקות מדי נעולות בנעליים שטוחות. העקבים הגבוהים נשברים אחת-שתיים ברחובות המרוצפים באבנים. הן מתנצלות. אך יש להניח כי הטבע השמרני של הארץ גרם לכך לא פחות.

גם הצעיר, הנוהג במכונית הקטנה, רציני מאד. שמו פראנץ וייך, סטודנט להנדסת מכונות, גבוה, בלונדי ויפה-תואר. כמו אנני, הוא פעיל בנער הסוציאליסטי. מדוע? "כש" מפלגת-העם (הימנית) זוכה אפילו במקום אחד, מיד מוקטן התקציב לבני-ציבור, לי בתי-חולים ולבתי-ספר!" סיבה נבונה וסבירי רה. אך איך שהוא היא פרוואית מדי לי צעיר בן 24.

אביו של פראנץ היה נאצי נלהב, ראש סניף המפלגה. הוא שלה את בנו לנוער ההיטלראי, ופראנץ הגיע לדרגת סמל באר-גון זה. אולם הוא שנא את אביו, את זה נאצים ואת הסדר. הוא עדיין אנארכיסט, משוכנע כי כל שוטר הוא אידיוט וכל ממשלה מזיקה. בדרך הוא מצביע בשמחה על בנין הגסטאפו, שנהרס בהפצצות ולא נבנה מחדש.

אנו עוברים את תעלת-הדאנובה ועל פני גלגל-הענק המפורסם של הפראטר, זכר וי סמל לתקופה עליונה יותר. לפנינו שטח-ענק של התערוכה הוינאית. למרות שישיר אל אינה מציגה בה, מקדם גם הדגל נדי ישראלי את פנינו, היחיד וחסרי-רושם בין הדגלים הסגנוניים.

★ ★ ★

תימוניה מן הפרבר

התערוכה היא תערוכת מיוחדת-במינה של קאריביל ותצוגה. בני הכפרים, שי כורים-למחצה, מסתובבים בין הביתנים. פראנץ מוביל אותנו אל ביתני המכונות. באחת הפינות מציגה פירמה אוסטרית את מכונת-הענק ששלחה לסכר אסאן במצריים.

הארטל לוקח אותי לביתן המוקדש למשלחת האוסטרית שכבשה לא מכבר את אחד השיאים האחרונים של ההימאליה. המנהיג, פועל קטן ואדיב, אינו דומה להרפתקן המשחק

אברהם אלטרץ — קרית-מוצקין
פרס שלישי — שעון-יד

יונה שורץ — חיפה
פרס שני — מצלמה

בנימין פופקו — גבעתיים
פרס ראשון — אופנים

הזוכים
בתחרות
תחפושות
פורים
תשי"ז
שאורגנה
על-ידי
ביח"ר
"שמן"
חיפה

תערוכת עשירה
ארוחה טהור
פילטר נפלא

פילטר №1
זאת ולא אתה

פגידו

שם נרדף

בת-לאביב, שכח תושב זקן את העובי היכה אותה, הובא בפני שופט השלום ש' הוציא נגדו פקודת מעצר של 15 יום.

★ ★ ★

חשדוהו וכפתוהו

בכפר מרדכי, הופיעו שני אנשים ש' הציגו את עצמם כסוכנים של איגרות מלוח הבטחון, עוררו את חשדם של חברי המשק כי הם רק רמאים, נעצרו עד להופעת המשטרה, שוחררו רק לאחר שהתברר כי היו סוכנים אמיתיים.

★ ★ ★

אמנות מתקרמת

בפידולפיה, ארצות-הברית, בפגעה ה' ציירת מרגזרי רובן מתלוננת של ה' מוויאן, כי שניים מצעירים שנתקבלו ל' תערוכה היו "לגמרי יוצאי דופן משאר הציורים", ערכה חקירה, גילתה כי שתי הציירות לא היו אלא מעשה ידי של בנה בן החמש, שצירף אותן למשלוח ציורי אמו.

★ ★ ★

חשבונות ההנהלה

ברמדה, קראה הנהלת בית-הספר עמל למשטרה לחסל סיכסוך שנתגלע בינה לבין אחד מתלמידי המוסד, הסבירה כי תייר אמריקאי הצטלם כשהוא מוסר לאותו תלמיד תרומה של מאה דולר עבור המוסד, אך לאחר שהסתכל התייר סירב התלמיד למסור את הכסף להנהלה, בטענה כי הוא גיתן לו כמתנה אישית.

★ ★ ★

ליל מנוחה

באקרון, ארצות-הברית, הודתה קאתרין פרל, אם ליד 17 ילדים, לשופט, על כי ציחה להחזיקה במשך לילה בבית הכלא, הסבירה: "זה היה הליל הראשון שנחתי בו, מזה 20 שנה."

★ ★ ★

צעיר ברוחו

בת-לאביב, לאחר שהטריד במשך תקר פה ממושכת את בלשי המשטרה, נתפס פורץ מצליח בדירתה של רבקה בלומנקרן, נתגלה כישיש בן 75.

★ ★ ★

כל יום פורים

באשקדון, הסביר מנהל סניף הבנק לאומי לישראל, מדוע לא נבהל למראה שודד שהחזיק רובה בידו ואשר פניו היו מכוסים במסכה, שדרש ממנו את כספו: "חשבתי שזהו תחפושת מוצלחת מאד."

★ ★ ★

מינפורמציה

בלונדון, הודיע הממונה על פרסומי ממשלת הוד מלכותה כי אחד מהפירסומים הנחשפים בשוק הוא הספר האינפורמטיבי חי' המין של כלב הים.

★ ★ ★

עולם משוגע

בבארצות-הברית, לאחר שהרופאים התנצלו בפני ק. ק. על כי הוכנסה למוסד ב' טעות על-ידי המשטרה, שחשבה אותה לחר' לתירוח בעלת אותו שם שברחה מן המוסד, ביקשה ק. ק. להשתחרר, נתבררה כי תמ' שך להיות מוחזקת במוסד, מאחר שנתגלה כי גם היא חולת רוח.

★ ★ ★

פרי בוסר

ביפו, התייצב גבר אלמוני בביתה של שרה בוסר, הודיע כי הינו פקיד ממשל' תי שבא לשלם את הרבית על אגרות חוב ממשלתיות, שילם לה 18 ל"י, הסביר כי עליו לקחת את האגרות לבדיקה נוספת, נע' למאז ואתו האגרות בשחי של 300 ל"י.

צבע עיניהם החום. עיניהם וחליפות הן מחוץ לתחום בשבילם.

★ ★ ★

בחורה עם שמחים

(1023/1204) היא נערה חנינית המת' עניינת בהרבה שטחים, כגון — כולנו בטקלה — ספרות, תיאטרון, חובבות טיולים וספורט, רוצה להתכתב עם צעיר משכיל מגיל 23 ומעלה. למה לא, בעצמ?

★ ★ ★

פרצוף של בראנרו

כאשר כתב לי (1023/1205), נמצא הוא בדורם הפרוע של ארצנו, אם כבר עבר משם החייל הצעיר או לא, אינני יודעת. על עצמו סיפר שגובהו 176 ס"מ, עיניו ירוקות ושערו בלונדי. פרי צופו דומה לזה של מארלון בראנרו ולדעו כשל ביימס דין.

אם התיאור מתאים למציאות, הרי ש' לא יקשה לו לקבל מכתבים מנערה צעירה, שאיננה חברה בתנועת נוער, אבל יש לה שכל גם בשביל דברים אחרים מחוץ לבחורים. אם היא רזה, אין מה לדבר שאין לה מקום בעסק. גילה לא יעלה בשום פנים ואופן על 17. "היה לי נסיון עם אחת מבוגרת וזה השאיר אותי עם חצי לב, עליה להיות חיונית." מארלון בראנרו, ביימס דין חצי לב המבקש תיקון. גשי מיד לעבודה, נערה!

★ ★ ★

בימייה בשניאות

אם אינך מצטיינת ביותר בלימודיך בשפה האנגלית אולי תוכלי להתחנך בעבודה כי נערים אמריקאים המתעני' דים ללמוד בקולב, אינם מצטיינים ביד' תר בכתיב של שפתם הם. הריני מביאה את מכתבו של (1023/1206) כלשונו, ומקוה שאין הוא כועס עלי על הערתי. הוא בכל זאת חבוב, כפי שתשפטי.

"I think you will be surprised at this English written letter so I'll explain to you everything."

I am an American boy, 19 years old, and came to Israel for a visit of one year long. When I'll return to the States I intend to go to College and study Chemistry. Some of my friends here tolled me about your social column, and I decided to write you and see if you really can help me get what I want: a girl friend!!!

I am a Jew, my name is David Cohen. I am quite a handsome fellow (a tall one too), blue eyes, blond hair. I am crazy about jaz music (Bill Halley is my favorite), I read a lot and go often to a good movie. Also I am a good football player, baseball and basketball. This was me.

Now, the girl I want to find has to be about 17-18 years old, pretty, a good sport, and she must know dancing. My aim is seeing her after a short period of wirting (in English, of course).

I can promise her she will have a good time with me together for I am a simple and happy guy who loves a good company and a cute girl-friend next to me.

This is all. I hope you will find one for me soon.

P.S.

Forgot an important point. I have here my own car. Just ready for some jounries with my beloved girl in the near future."

זוכרים את הצנחן המפורסם שלי (ה' עולם הזה 1017)? נראה שהצליח להרגיז רבים. הנה מכתב שקיבלתי לא מכבר מקבוצת צנחנים:

"... ברצוני לברר אצלך, אם ניתן, את זהותו של אותו צנחן אלמוני שתפס את מחצית מדורך בגליון 1017. אומר לך גלויות: אותו אדם איננו צנחן וזאת לפי מכתבו... אנו איננו טובלים אדם המתהדר בנוצות לא לו. לכן בקשתי לאתר אותו. זה הכל."

"באם לא תרצי לשלוח את תכתובתך, שלחי לו את מכתבי ותקוותי שאם הוא גבר, יעשה זאת בעצמו."

מיותר לשלוח את המכתב, כיוון ש' הוא יקרא זאת בעתון. אך אל תקוה, נערים. אינני סבורה שהוא גבר. ואם תצליחו בכל זאת לגלותו — וזאת בלי עזרתי — אינני רוצה אצבע בעוגה — נהנו בו ברחמנות!

★ ★ ★

מה זה לעשות חיים

במקרה שלא ידעתם: טיולים, סרטים, הצגות, מסיבות, יריקות וכל הקשור בבילוי נעים. כזאת היא הגדרתן של שתי אחיות חברות, בנות 21 ו-17.5

הטיפוס שלי

"תמונה זו", כותב דן גלבע מחל' אביב, "מצאתי ברחוב הירקון בקירבת מקום למלון דן. הנערה בתמונה קוסמת לי מאד. אינני יודע אם היא צברית או לא. אנה, מצאי לי אותה, רותי."

"כל מה שאני רוצה לקוות הוא שה' גבר הוא באמת אביה ושהיא יורשת עשרה מאמריקה. מכונית לא תזיק."

(1023/1202). לדבריהן הן חניניות, סימ' פטיות, בעלות חוש-הומור ואהבות לע' שות חיים. בתכונות אלה הן רוצות לק' שט חברה "שהבחורים בה עליונים ודור' מים לנו באופיים. עליהם להיות בני 28 בערך."

★ ★ ★

ירושלמים מחוץ לתחום

בחוש הומור האופייני לבני עירם, מספרים (1023/1203) ששניהם צפים ב' שעמם, וכירושלמים טובים שאינם יוד' עים לשחות, יש חשש שיטבעו. הפתרון ביותר הנראה להם באופק הוא זוג גלי גלי הצלה בדמות שתי נערות נאות. כיוון שאין בכוחם להעשיר את דואר ישראל, הם מתכננים להתכתבות קצרה ביותר שתביא אחריה היכרות אישית, אך לא לפני שהנערות תשלחנה את תמונותיהן. רצוי להם שהנערות תהיינה ירושלמיות, אך לא יתנגדו, כרבים אחר' רים, לרכב צמוד. יש בידם רשימות נהיגה, ממחרים הם להבטיח.

את גילם לא פירסו, ציינו רק את

שערוריות השבועות האחרונים דחקו לי קרן פינה פרשה עגומה אחרת בכדורגל הישראלי, שבזמן אחר היתה גורמת לרעש גדול בקהל חובבי הספורט. היתה זו פרשת הדחתו של מאמן ושחקן מכבי פתח תקוה, אליעזר שפיגל.

מאז ומתמיד שררו יחסים מתוחים בין אליעזר שפיגל וישראל בן-דרור, אחד משחקני קניה הטובים של הקבוצה והרווח החיה בה. יחסים אלה היו תוצאה של ריב חמור לות עתיק יומין, בין גושים ומשפחות ותיקות בפתח-תקוה.

ההתפוצצות של הריב הנסתר אירעה לאחר משחק צה"ל נגד נבחרת צרפת בכדורגל. על אף התנגדותם של חוגים רבים, הוזמן מאמן נבחרת צה"ל אליעזר שפיגל את שחקן קבוצתו בן-דרור לנבחרת. אולם כאשר החלים הבלם המיועד של נבחרת צה"ל, נוח רוניק, מפציעתו, שוב לא היה מקום עבור ישראל בן-דרור, משום שגילו היה 26, בעוד שהגיל שנקבע עבור שחקני הנבחרת היה 23.

באסיפת הקבוצה הפתח-תקוהאית, שהתקיימה בשבת שלאחר המשחק, התאונן בן-דרור כי קופח במתכונן עלידי שפיגל מטעמים אישיים. ותיקי הקבוצה שוכנעו מדבריו של בן-דרור, ודרשו שינויים מרחיקי לכת בהנהלת הקבוצה. הצעד הראשון היה סילוקו של שפיגל מהקבוצה. מלבד זאת עמדו השחקנים על כך שהנהלת הקבוצה תסלק אף היא, מכיוון שנכשלה בהנהלת הקבוצה בעונה הנוכחית. מכיוון שסילוק הנהלת הקבוצה לכדורגל טעון אישור ההנהלה הכללית של האגודה, טרם בוצע עדיין.

הפורשים. סילוקו של שפיגל לא עבר בשקט. שניים משחקניו של הקבוצה הודיעו שהם פורשים ונכנסים להסגר. השוער חיים בוך, שקנה את עולמו במשחק נגד נבחרת צרפת, הודיע שהוא פורש, מתוך הודות עם שפיגל. החלוץ המהיר, גד נאדל, נכנס להסגר בטענה שהוא עומד לנסוע לחוץ-לארץ וכאשר יחזור יהיה חופשי להחליט לאיזו קבוצה להצטרף. גם זיגי זילברשטיין, שחקן הקבוצה לשעבר שנכנס להסגר ועמד לשוב לקבוצה, הודיע כי הוא חוזר להסגר כאות מחאה.

פעולות מחאה אלה לא הרגיעו את מורדי מכבי פתח-תקוה. בן-דרור נטל על עצמו את ניהול ואימון הקבוצה. במשחק הראשון אחרי המהפכה גברה מכבי פתח-תקוה על מכבי תל-אביב בתוצאה 3:0. אולם היה ברור כי רק נס יציל את מכבי פתח-תקוה ממשברים נוספים, עקב פרישתו של שפיגל.

כדורגל

אם כבר מביימים...

על שערוריות הספורט בדיגה א' כותב שייץ גלור:

לפני שאתם מתחילים לקרוא, יש לי הודעה קצרה בשבילכם: פה אין בדיחות. הפעם זה מאמר רציני. מאמר ביקורת. מי שמחפש בדיחות -- שיחפש אותן בעמוד האחרון של הגליון.

כפי שבטח שמעתם, קיבלנו השבוע לליגה הלאומית עוד 22 חברים ממכבי רחובות ומתפועל כפר-סבא. ובעוד שבועיים אולי נקבל עוד 11 מיפוח. בהתחלה, כששמעתי שפולות קבוצות כאלה לשחק נגדנו בעונה הבאה, נעשה לי קצת לא טוב. אני לא רגיל לשחק בדרך כלל נגד קבוצות שמכניסות 12 או 11 גולים בחצי שעה. פעם אחת בחיים שלי שיחקתי בקבוצה שד הכניסה 12 גולים. זה היה כשיחקנו נגד הפועל בלפוריה. כשראיתי איך שהם בכי אחרי המשחק, החלטתי שזה לא ספורטיבי להכניס יותר מששה גולים לקבוצה. כי בעצם, מה זה פה -- כדורסל?

ההבדל הוא שכאשר אנחנו שיחקנו נגד בלפוריה, הם לא עזרו לנו כל כך לגנוח. הפעם שמעתי שלושה משחקים שנערכו

אסקוט
זכתה בתואר
הסיגריה
המובחרת
ביותר

במשאל העממי שנערך
בחסות ראש עיריית תל-אביב

אסקוט
סיגריה משובחת, פוה מטונת

A. 14

מיוחד לשיכונים:

מגרשים ברחובות

תל-אביב, טלפון 24749

נסיעת חנם למוסקבה

ועד הפטיבאל הישראלי מזמין את קוראי העולם הזה להשתתף בתחרות על הנושא: "ידידות בין הנוער העברי לנוער הערבי במדינת ישראל". הזוכה בתחרות זו יזכה בנסיעת חנם לפטיבאל הנוער והסטודנטים שיתקיים הקיץ במוסקבה. הפרס ינתן לצעיר או לצעירה שיביעו בצורה האמיתית והמשכנעת ביותר את רעיון התחרות. בצורה של סיסמה, שיר, סיפור או כתבה. לבקשת מאות משתתפים שטרם סיימו את הגשת עבודותיהם נדחה המועד האחרון להגשת העבודות ליום ה-1 ביוני 1957. את החומר יש להעביר לת. ד. 136 ("פטיבאל") תל-אביב.

(פוטו פרנק)

חמש הדוגמניות הישראליות, הפעם לא בבגדי תצוגה, כי אם בבגדיהן ה"פרטיים" בהחלט. הבגדים הם, כמובן, מתוצרת "אלד".

טמפו ראשון לרווי צמאון

תוצאות התחרות לבחירת סיסמה ל"טמפו"

בפרס ראשון בסך 100 ל"י זכה שלמה גיפשטיין, ת. ד. 8, ראשון לציון — עבור הסיסמה:

טמפו ראשון לרווי צמאון

בפרס שני בסך 50 ל"י זכה אבי יחזקאלי, שכ' חיילים משוחררים, בלוק 3 א', בת גלים, חיפה — עבור הסיסמה:

טמפו קר משקה נהדר

בפרס נוסף בסך 25 ל"י זכתה גילי הלוי, פרופ' שור 8, ת"א, עבור סיסמאות דומות.

ב-9 פרסים מתוצרת "טמפו" זכו:

א. גודני, רח' הלל 39, חיפה. י. פינדלינג, רמת השרון. ז. דגני, שדרת הילד 14, רמת-גן. רחל שנון, רח' בועז 16, רמת-גן. יצחק וידנפלד, רח' ר"ה, קרית חיים. אמנון פילרסדורף, גרונברג 23, ת"א. אהרון כהן, הירקון 118, ת"א. סמל עדי שבסיס, ד. צ. 2635, צ.ה.ל. אביגדור רוסה, רח' הרברט סמואל 94, חדרה.

הנהלת חברת "טמפו" מביעה בזה את תודתה לכל המשתתפים בתחרות.

הזוכים מתבקשים להתקשר עם "טמפו" — חברה למשקאות קלים בע"מ, אזור, שטח התעשייה בחולון, טלפון 84137 תל-אביב.

טרה, הסתימו ללא תקריות ושערוריות. אור לם משיכת חבל השערוריות גרמה להתרת עוד ועוד קשרים וחשיפת פרשיות ישנות. הגרועה מכולן היתה פרשת משחקי ליגה ג. לפני חודש ימים התנהל בירושלים משחק חק כדורגל, בין מכבי ירושלים ובית"ר לוד. שתי הקבוצות היו אותה שעה מועמדות לאליפות הליגה והקרב ביניהן היה קשה. בדקה ה-70 למשחק, לאחר שלוד הובילה ב-2:1 תוצאה, אירעה תקרית ליד השער הירושלמי. היה זה בעת שהמשחק התנהל ליד שער לוד ושופט המשחק אהרון קראוס עמד עם פניו לשער הירושלמי.

כשהיפנה השופט את פניו לעבר חצי המגרש עליו לא התנהל כל משחק, ראה את שחקן בית"ר לוד גבריאל זנה מוטל על הארץ. כנהוג, שרק השופט להפסקת המשחק, יגיש אל זנה, מצאו שותת דם. היה זה לאחר שמגן מכבי ירושלים אמינוף היכה אותו בפניו.

כשנשמעה שריקת השופט, פרץ הקהל ל-מגרש. שחקני לוד ניצלו את המהומה כדי להיפרע מאמינו, שהחל בתיגרה. כתוצאה מכך פרצה קטטה המונית והשופט הסתלק לחורי ההלבשה. המצב היה כה חמור עד שהמשטרה נאלצה להתערב ולגבות עדות גם משופט המשחק.

"שדמו לנו יותר" מאחר שהמשחק לא הסתיים, הובא הענין להכרעת ועדת הליגה והגביע של ליגה ג. קבעה הוועדה: "הגענו למסקנה שלא נעשו על-ידי השופט סידורים מתאימים להמשכת המשחק. אנו קובעים שיש לקיים משחק חוזר."

המשחק החוזר היה צריך להתקיים השבוע בתום סיבובי הליגה. אולם שוב לא נמצאו הקבוצות המתחרות באותו מצב, כי שם שהיו במשחק הראשון. בית"ר לוד ירדה מהקרב לאליפות, לא היה לה שום טעם מיוחד לנצח את ירושלים כבמשחק הקודם. משחק חוזר היה מביא, כמעט בבטחון, נצחון למכבי ירושלים, מעלה אותה לראשות הליגה.

וזאת לא יכלו להרשות מתחריה של ירד שליט לקרב על האליפות — שחקני ה"ספורטינג" נס' ציונה. כי החלטת ועדת הליגה והגביע היתה בניגוד מוחלט לחוקת ההתאחדות העולמית לכדורגל, הקובעת שרק במקרה שנתגלה תשלום שותד לשופט, יש לקיים משחק חוזר.

השבוע הגישה קבוצת הכדורגל של נס' ציונה ערעור על החלטת הוועדה. עורך-הדין דב לוי הגיש עירעור המשתרע על שני עמודים ו-12 סעיפים, בו נאמר, בין השאר: "ההחלטה על הפסקת משחק בנסיבות ה"פרעות היא רק בשיקול דעתו של השופט במגרש, בהתאם לחוקת פי"א (ההתאחדות העולמית). כלומר, השופט הוא האדם היחיד פוסק, כיוון שהוא נוכח במקום ואין שום מקום לשינוי החלטתו על-ידי איוו ועדה שהיא."

בינתיים היתה צריכה להתקיים פגישת הגומלין בין מכבי ירושלים לבית"ר לוד. הבית"רים פנו אל הנס' ציונים, המעוניינים בנצחונם, הודיעו גלויים: רק אם תשלמו לנו יותר ממה שנותנת ירושלים, נהיה מוכנים להילחם לנצחון. נס' ציונה לא שלמה והמשחק עוכב עד לפסק דינה של ועדת הערעורים.

תורמים למען הצדק, בועדת הערעורים נחלקו הדיעות. מחוסר יכולתה להחליט בענין, העבירה הוועדה את ההחלטה לבית-הדין העליון של ההתאחדות, העומד לפסוק השבוע בענין.

בינתיים געשה המושבה נס' ציונה כמר קחה, סביב השערוריות שנועדו למנוע את עליית קבוצתה לליגה ב'. קם ועד מיוחד להגנת הקבוצה. סרטים נמתחו לאורך המדרכות, כדי לעצור את תנועת האנשים ולהרתיעם לקרן הפעולה. תוך ימים מספר נאסף סכום של כאלף לירות, לפעולות משפטיות לחיסול השחיתות בליגה ג. "אנו נילחם עד הסוף למען הצדק!" הכריזו הפעילים. מאבקם לא היה קל ביותר. כמעט כל מרכזי האגודות לא היו מעוניינים בטובתה של הקבוצה הבינאגודתית של נס' ציונה. אפילו אדם כמו נחמיה גראף, יושב ראש אגודת מכבי פתח-תקוה, הידוע במלחמתו העיקשת לצדק ובהתמרדותו נגד הוראות מרכז אגודתו, שוב לא היה לוחם כה עיקש למען הצדק.

אמר השבוע נחמיה גראף, שהוא נציג מכבי בהתאחדות הכדורגל, בשיחה עם אבי רהם ("קוצה") שנידוביץ, איש נס' ציונה ושחקן כדורגל מפורסם לשעבר: "מה אתם מטפסים על הקירות? חבל על הכסף שאתם מבזבזים. זאת לא שאלה של צדק. בתור איש מכבי אני שואל אותך, מי אתה רוצה שיעלה: קבוצת מכבי או איוו ה-8. מס' ציונה?"

אנשי נס' ציונה החליטו לטפס על הקירות.

בשבוע שעבר בליגה א' היו מבוימים. אני עוד לא שיחקתי במשחק מבויים, כך שאיני יודע איך ע. שים את זה. במשחק כדורגל אמיתי אי אפשר לבזבז. מה שהשחקנים יכולים לעשות, זה לא לתת את המסקימום במשחק, לא לרוץ לשחקן היריב ולהסתכל לשמיים במקום לכדור. נכון שאפילו לי יש הרבה ימים שאני לא יכול להתאמץ, אבל זה לא מפני שמישהו שילם בעד זה.

כשלימדו אותי לשחק כדורגל, אמרו לי שהיריבים שלי יהיו גם כן כדורגלנים. אף אחד לא לימד אותי לשחק נגד שחקני תיאטרון. אם מישהו רוצה לשחק נגד שחקני תיאטרון, שילך לשחק נגד כסית אי רוזן, אבל לא בליגה הלאומית.

היות ואני שחקן כדורגל לא מהיום, יש לי כמה עצות בשביל הוועדה החוקרת את המשחקים המבוזבזים האלה: ההתאחדות צריכה להעניש את העסקנים שעשו את כל המונק-ביזנס הזה. אין טעם להעניש את השחקנים. הם עושים מה שאומרים להם.

כדורגלן בידור

יום החשבונות האישיים

אבל אי אפשר לעבור על עסקים כאלה בשתיקה. הכדורגל אצלנו הגיע למצב כזה שהוא יותר גרוע מכדורגל מקצועי. אם לא ישימו לזה סוף תיכף מההתחלה, זה יכול להתפשט כמו מגפה. אם עשו תיאטרון ב' ליגה א', מחר יעשו תיאטרון בליגה ה' לאומית.

לפי מצב הענינים עד עכשיו אני כמעט בטוח שלמרות העצות שלי, לא יצא שום דבר וזה חבל. בכל אופן אני יכול להבטיח לכל אלה שעוד אוהדים אותי שאצלי לא תראו משחק מבויים. איך שלא יהיה אני מאחל למכבי רחובות ולהפועל כפרסבא שהשנה יצליחו להישאר בליגה הלאומית ולא ירדו ממנה כמו בשינה עברה. חוץ מזה אם כבר מבזבזים משחק, למה לא לביים אותו ככה שאף אחד לא ירגיש?

שערוריות

טיפוס על הקירות

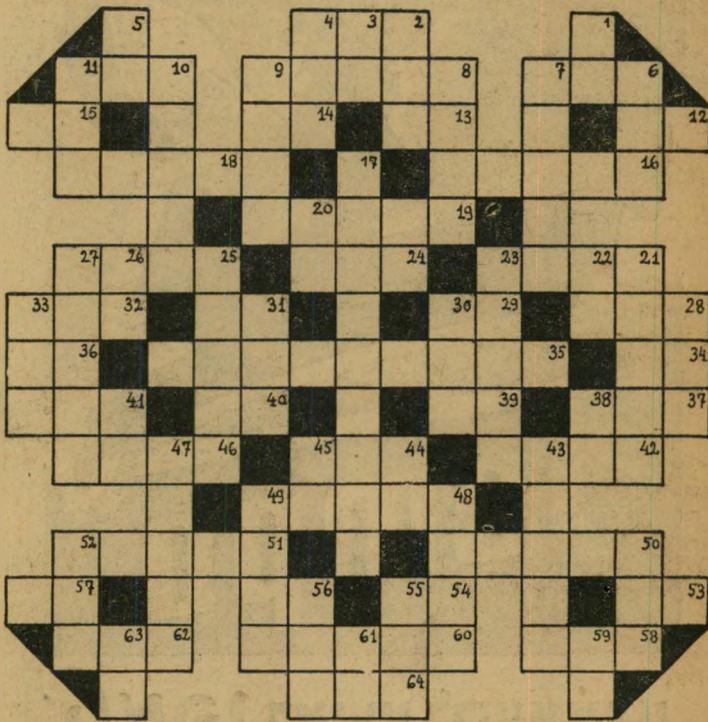
כל מי שחשב שעם גיליוין של שערוריות הכדורגל בליגה א' וג' (העולם הזה 1022) נגמרה פרשת הגילויים, התאכזב בשבוע מרה. אמנם מישחקי השבת בליגה א', שי עברו תוך מתוחות ולעיני משמרות משי

דיו.ב.ק.

עתה טובה אתה

תשבץ העולם הזה 1023

מאוזן; 2. דיפלומט ישראלי; 6. נס; 8. בן דוד; 10. נבט; 12. "המשקה הוך בבקבוק ה..."; 13. "...להם, ולא ידברו!"; 14. מזכיר א"ם הראשון; 15. בעל צבע אדום טיפוסי; 16. מרילין; 18. מדינה מרחבית; 19. מדיצני; 21. אמנה; 24. זנות; 25. בארי-קאדה; 28. חרק; 29. אות עברית; 31. על כל בית; 32. קרום; 34. ענף; 35. מנה ראשונה ישראלית; 36. ידיד; 37. בן-מנחם מנהל אותו; 39. אות אנגלית; 40. אוניברסיטה אמריקאית; 41. מדבר; 42. עוני; 44. עץ הנגב; 46. זמן; 48. צורת שלטון; 50. טקסי; 51. מקום הוצאה להורג; 53. פארקר הוא כזה; 54. עוף טרף; 56. מין; 57. מקצוע צבאי; 58. זכויות המצופה תערובת כספית; 60. החלמה; 62. חומר גולמי לכתביה; 64. ספרי איוב, משלי, תהלים.

מאוזן; 1. מן; 2. חומר ניקוי; 3. עמוס לביג'י; 4. מכשיר אריגה; 5. פנחס רוזן; 6. חומר גלם ליצירת אנרגיה; 7. כובש ארץ-ישראלי; 8. צבע; 9. מחתרת; 10. מוכרת; 11. מושבת כתר בריטית; 12. ה' באיר; 19. זב; 20. קריאת התפעלות; 21. בירה מרחבית; 27. רחמים נסים; 23. חוסר-טעם; 25. ספר קדמוני; 26. ידיד; 27. שכנה צפונית; 28. חכמה, בינה, דעת; 30. לא מהיר; 31. תאור מצב מי הים; 33. לא טובה; 38. ראה לעיל; 41. פקודה; 43. תושב וינה; 44. צריך להיות; 45. "לך...!"; 47. גוון ורוד; 48. שי; 49. מחתרת; 50. מידת אורך; 52. נפטר; 55. צה"ל; 56. כנוי רומז; 59. חווה לכל חי; 61. גבוה; 63. חלק הגוף.

"איוב העם"

(המשך ממעמד 10)

רובולט לעיני הצלה, רוחל מקלאלנה, כיום נספח בספר.

פעם אחת סס בין ישיבה לישיבה לי אוטריה, תרעה בתחנת-רכבת עם יהודי שהחזיק בידיו חומר יקר, נסע מיד עם גמר השיחה חזרה לשדה-התעופה, הגיע לארץ בחצות לילה, הופיע כעבור שמונה שעות באולם הירושלמי, משורין בחומר חדש.

לא כל העבודה התנהלה במטוסים. בחש-כת לילה נפגש תמיר בחוף ים הרצליה, רחוק מבתיים, עם יואל בראנר, שסיפר לו את האמת על הסגרתו, זמן רב לפני שנש-בר והפך מכשיר ביד מסגיריו. כך נת-גלתה בפעם הראשונה אחת הפרשות הדמ-תיות ביותר של ההיסטוריה היהודית, ששזר תעסיק את החוקרים שנים רבות: הצעת-החליפין הנוראה של אדולף אייכמן והשתקת השואה על-ידי שרת.

זאת, לא פחות מחקירות השתי-וערב ונאומי הסיכום הגדולים, היתה המלאכה האמיתית של פרשת משפטי קסטנר: החי-פוש אחרי יוצאי קלון' ברחובות-הבון של מעברות נידחות, מציאת העדים בשלוש יבשות, המצאת טכסיסים מסובכים להטי-עית מנגנון הבילוש וההאזנה שלא הירפה מתמיר אף לרגע קט. מכל זה נתגלה רק חלק זעיר — הופעתו של עורר-הדין החלק והמהוקצע, בעל הקול המאופק, ששלף ב-רגע המכריע מחיקו מיסמך שהפיל כבנין-קלפים את עדותו של עד בוטח-בעצמו.

עם חרב האינפורמציה בידו, יכול היה תמיר לגמור עד אחרי עד בחקירה נגדית, כמטאדור התוקע את חרבו בפר באמנות וב-דיקנות ברגע המכריע. הנואם הנרמתי, ש-סיכם את טענותיו בסיום המשפט, היה רק הגילגול האחרון של איש-המודיעין. כך זה היה במשפט קולק בראשית הדרך, וכך זה היה במשפט הגדול של עמוס בן-גוריון, שנשתיים בעבר הקרוב.

★ ★ ★

הזכרונות החדשים

מנחמי מערכות ביו"א אוהבים להי-לחם באנשים מסוגים מסוימים: אנשי מחתרת מבולבלים, הנופלים בנקל קורבן ל-תכני מנגנון-החושן; אנשי-מפלגות, הרואים את עיקר תפקידם בנאומים יפים בכנסת, אך נאלצים לשלף פעולה כדי לפרנס את המג-נוגים המפלגתיים והכלכליים החלולים בהם; במתקני-עולם יוצא-דופן ובלתי-מעשיים, ה-מחברים תוכניות מופשטות לאחרית-הימים. הטיפוס של לוחמים, שהתגבש בארץ ב-שנים האחרונות, לא מצא חן בעיניהם. היו אלה אנשים חדשים: אנשים שבדלו בארץ והצטיינו במעשיות חסרת-אשליות, היודעים לשלב השקפת-עולם מוצקה עם פעילות מע-שית יומיומית. לא היה ביד קבוצת המנהי-לים משכיר להתגונן בפני המתנדב הזוכה להוקרת האזרה ההגון, בפני העתונאי המגיע אל ההמונים הרחבים, בפני הפרקלים הר-כש את אמונו של בית-משפט.

אלו קרה כל זה באנגליה, היו הכוחות השליטים מנסים להטיל חלק מאחריות ה-ממלכה על הכוחות החדשים, משתדלים ל-שלב אותם בהרכב מדיני משותף לעיצוב דרך המדינה. בארץ אין הדבר אפשרי, הח-רים השליטים נוקשים יותר מדי מכדי ל-ש-נות את דרכיהם. גם אמצעי-ההתגוננות שלהם שיגרתיים מדי, כדי לעמוד במבחן החדש.

מכאן התופעה המוזרה של דרכי-התג-וננות, המתנגדות ללא שיטה בין שימוש ב-אלימות גסה, מסוג הפצצות במערכת ה-עולם הזה, לבין מסעי-השמצה פרוצים ב-נוסח גבלס. הגבות אלה הצטלבו השבוע ב-ערבוביה מבולבלת של תופעות: עליית ה-שב. בעל כורחו מן המחתרת, הויכוח מס-ביב לרגע קסטנר (שבוצע, לדעת תמיר, על-ידי אחד ממנגנוני-החושן). גילוי פר-צופם האמיתי של בטאונים שונים, שפעלו עד כה בהסוואה. משפטי קסטנר, שטיגברג ועמוס בן-גוריון גרמו במידה רבה לאובדן-עצות זה.

למרות שתמיר עצמו יכול היה לרשום חלק נכבד מהידרדרות זו של אויביו לזכר-תו, היה רחוק עדיין משיעור-רצון. אמר הוא, השבוע: "המשטר הוא הרבה יותר חלש מכפי שנראה לעין. אנו כבר רואים את סימני ההתפוררות הראשונים שלו. א-ר-לם הוא לא יכול מאליה. מערכות מקוטעות של גילוי-שחיתות או הפגנת אומץ-לב או-רחי חשוכות, אך הן בלבד לא ימגרו אותו. הגיע השלב לרכז את המערכה, ולבסס-ה על השקפת-עולם פוליטית מנוכשת, בה-גתם של כוחות חדשים."

ספרים

מקור

קצר שהוא ארוך

מכתר סיפורי ישראל (עורך זב קמ' ח', הוצאת יוסף שרברק, 316 עמודים) הוא בעצם מכתר סיפוריהם של 19 סופרים, כ-ר-לם ישראלים, החל בשיי עגנון וכלה ב-עורך, דב קמחי, עצמו. הסיפורים מייצגים כמעט את כל סוגי הספרות, מן הסוריאלי-זם המסובך ועד להומור הבריא-עממי, עוס-קים כמעט בכל הנושאים הישראלים, החל במיוזג גלויות וכלה במיוזג קוקטיילים.

הפוחת ספר זה נקלע בראש וראשונה ל-אחירת החלום של עידו ועינס — סיפורו ה-גדול של שיי עגנון. אשה סהרורית ושמה גמולה, בת לעדה יהודית מוזרה, מבקרת בלילות בחורו של איש המדע ד"ר גינת, משוחחת אתו בשפתה המסתורית ומאפשרת לו להוציא ספר דקדוק וספר המנונים ב-שפה זו. הטראגדיה מתחוללת רק כאשר גי-מגלים בעלה של גמולה, גמזו, ושאר גי-בורי הספר, אשר שמות כולם מתחילים באות גימל, את דבר הביקורים הליליים.

הסיפור, ככל שאר סיפורי עגנון, מלא וגדוש סמלים. אולם הקורא המתעצל לפענח סמלים אלה יכול ליהנות מעידו ועינס גם מבלי לעשות זאת.

השבעון הנפלא. פשוטים יותר הם

הסיפור התחיה מאת אשר ברש וגלגולים מאת יהודה בורלא. הראשון עוסק במלכה — אשה יפהפיה, מטורפת במקצת, המנסה להפריד בין ארוסה לשעבר לבין אשתו ול-רשת את מקומה. כאשר אין היא מצליחה לעשות זאת, הריה פותרת את בעיתה על-ידי מיוזג צאצאיהם למשפחה אחת.

הסיפור השני, סיפורו של בורלא, לקוח, כמובן, מחיי היהדות המזרחית. גיבורו, בני-ימין אלפננדי, מתגלגל ממקצוע למקצוע, כתוצאה מיושרו המופרז, עד כי הוא מוצא את הנושא לאהבתו הגדולה: צמד סוסים. ההיסטוריה הישראלית העתיקה מיוצגת בקובץ, על-ידי על סוסו בשבת, של משה שמיר. הרוכב על הסוס: אלישע בן אבויה, התנא אשר מרד בדת ישראל, לאחר שגוי-כח כי הצדיקים יושבי המעשים הטובים אינם זוכים לכל גמול על התנהגותם. ההיס-טוריה החדשה יותר מוצאת ביטוי בהאם, של יהושע בר-יוסף — סיפורו של טלפור ניסטית זקנה וצנומה, הגיצבת ליד גופת בנה שנהרג על-ידי הבריטים, מבלי שיותר לה להראות לעולם כולו כי היא אם ההרוג.

מפטיש על סיכה. גם ההומור אינו חסר בקובץ הסיפורים. אהרן מגד (גשם נדבות) ממסיר על הקורא מהלומות פטיש מחזיקות, בציירו את דמות איש הערבה הגברת, בובלה, הנחקק במונית, בגשם שר-טף, בכביש תל-אביב — באר-שבוע, בחברת זמרת רכוכית וזוג בירת-הדבש. חנוך בר-טוב (הסכם עם מיסטר טוויטל) שופע הומור קודר, בספרו על חווה מוזר בין עולה אמריקאי קמצן לבין מורה ישראלי אוהב בצע. בנימין תמוז (מעשה בגליל של בד) מדגדג את הקורא בסיכות ברקמו את ללי-לות פסח כץ, הברוש התמים, אשר נמצע מלגור ברחוב הקרוי על שם אביו ואשר מדקלם את שיריו לאשתו, מאחורי תריסים מוגפים.

נוסף על כל אלה אפשר למצוא במבחר סיפורי ישראל פרקי פולקלור של עולים חדשים (בן רביעי, מאת מילא אוהל) וסיפור סוריאליסטי של יהודה עמיחי (מיתות אבי) על אדם שעבר לעולם האמת עשרות פע-מים, עד שהגיע לשם באמת. אחד הקטעים המובנים ביותר של סיפור זה: "כשמת ב-אמת, לא ידע אלוהים אם באמת מת. רגיל היה שיקום לתחייה, אבל הפעם לא קם. כמה שבועות לפני כן היתה בו התקפת לב? אומרים התקפת לב. מי מתקף את מי? האם הלב את הגוף, או הגוף את הלב, או אולי מתקף העולם את שניהם?"

לסיכום: בספר זה אפשר למצוא הכל — פרט לסיפור קצר אמיתי. הקצר בסביפורי קובץ זה משרע על פני ארבעה עמודים גדולים, ואילו הגדול שבהם גוול שלוש עמודים ומעלה.

בין הכרכים

סופרים יעיר

לאחרונה החליטה ממשלת ברית המועצות להעניק את פרס לנין לסופר לי-אונד ליאנוב, אך ורק מפני שספרו, היער הרוסי, מנהל תעמולה נמרצת נגד השמדת היערות הפוררים ברחבי רוסיה. הגיב על כך השבועון הסאטירי הסובייטי, קרוקודיל: "מרב יערת אין רואים את הספרות..."

ירח הדבש. בהפלגה הקודמת לקח אתו פטרסון את אשתו לקטע הדבש על האניה.

ממרא מקום הקפטן. "כשאין הרבה תנועה בים", נותן הקפטן את הגה האניה לנלסון. רפי משקיף לעבר חוף ציילון. מאחוריו ניצב הקפטן ומדריכו בהנהגת האניה.

נוסע הכבוד של בריגיטה טופט הוא הפינגווין פטר, שהתרגל לחיים על האניה.

כתב „העולם הזה” שהפליג על סיפון „בריגיטה טופט” מתאר את תחילת המסע לאסיה

היי מזרחה לציילון

- מאת רפי נלסון -

מיים נהיה כבר בקולומבו, ציילון. הלחימתים לא התרגשו מהידיעה הזו והמשיכו לשחות קדימה. זה היה מחוזה יפה, אבל עד שרולב רץ לתא לקחת את המצלמה לא נשאר אף לוחית. כנראה שאינם אהבים פטרסון, מאז הפעם בחוץ דיק.

אניה נורחית עברה על ידינו ואותתה לנו שהיא יוצאת לים התיכון, דרך הסואץ. אמרתי לדולב שיכול להיות לו סקופ, אם יהיה העתונאי הישראלי הראשון שיעבור את הסואץ. הוא הסביר לי שיש לו הוראות אחרות.

אני מבטט מאד מהעבודה שלי. מי ש' חושב שלטוף כלים זו עבודה משעממת, טועה. גם אני חשבתי כך, עד שהתחלתי להיכנס לכרוב. זה בכלל לא משעמם: כל פעם אתה פוגש בכלי חדש.

מביא לו מזלג במקום סכין, או לא מביא לו בכלל שום דבר. כשאין תנועה גדולה בים, הוא נותן לי לנהוג את האניה בעצמי. הוא בחר מצויין, הקפטן.

על האניה יש עתון יומי. כל יום קול-טים חדשות מראיו קופנהגן ומדפיסים אותן לתועלת אלה שיוצעים לקרוא. אני למדתי כבר כמה מלים חשובות מאד בדנית. למדתי רק את הכי חשובות, משום שדנית היא שפה קשה. אני מתכוון למלים כמו: יובה'מיפור: תות שדה. רול רול מילפור: דובדבנים. גפל: מזלג. קניו: סכין.

האניה בתא מיוחד, בתשלום, התחיל לסדר את החדר בעצמו. לי נשאר רק להגיש את האוכל ולאכול אתם על יד השולחן.

המספר הגדול ביותר על האניה הוא פטרסון, רב המלחים. פטרסון הוא ימאי חתיק ונוסף לזה הוא גם בעל הקנטינה על האניה. אתה יכול — אם אתה על האניה, כמובן — לקנות מה שאתה רוצה, במחירים מגוחכים בזולותם. הוא בעצמו בעל רכוש פרטי גדול בתא. יש לו פטיפון משוכלל, תקליטים מצוינים ומכונת הסרטה.

התעוררתי בשעה שש בבוקר. יותר נכון, העירו אותי. זה היה זעזוע גדול בשבילי, להתעורר כל כך מוקדם. מעלי עמד השותף שלי, יוגן, נער האניה. אני המלצר והוא הנער. הוא בסך הכל בן 15 ואומר בוקר טוב באנגלית, בהברה משונה.

היום הוא יום העבודה הראשון שלי על האניה. אתמול בערב הביאו אותי כשאני כמעט שתי אל הרציף באילת, אבל עליתי לסיפון בכוחות עצמי. ראיתי באיזה שהוא סרט איך הוטפים ימאים שאינם רוצים ל' עבודה. אותי לא לקחו בכוח. פשוט היתה לאוניה. אותי לא לקחו בכוח. פשוט היתה מסיבת פרידה קטנה לכבודי, בבית הממשלה. היו שם האלוף שלמה שמיר, אורי מפקד המרחב, דני מצפון מנהל משרד הפיתוח, מיקי, בובי ועוד. כל החברים שלי נפרדו ממני, והיה לי הרושם שעשו זאת בשמחה רבה.

זה היה קצת מגוחך: כל האנשים החשו-בים של אילת עורכים מסיבת-פרידה למלצר פשוט על בריגיטה טופט.

★ ★ ★

המלצר ואני

סדר היום שלי על האניה הוא פשוט מאד. אני קם בשש ומסדר את הסאלון לארוחת הבוקר של הקפטן ושני הקצינים. בשבע אני מסדר את החדרים של כל ה' אנשים החשובים האלה ובשמונה אני מגיש להם ארוחת בוקר. להגיש זה לא מסובך לגמרי. על יד הקפטן יש פעמון חשמלי והוא משתמש בו לעתים קרובות. צלצל אחד זה אישי אלי. שלושה צלצולים הם בשביל המלצר. אני באמת מוסיקאלי מאד, אבל בכל זאת הייתי מתחר ברצון על כמה מהצלצולים.

אחרי ארוחת הבוקר אני ממשיך לעבוד. מורידים את הכלים ומסדרים את המטבח. במטבח יש מקרר גדול, מלא כל מיני בשר. בימים הראשונים פחדתי לאכול הרבה בשר, פן אשמיץ. אבל הציף סטיוארד אמר לי ש'מבשר מקבלים שרירים וכוח'. עכשיו אני שוב אוכל הרבה בשר.

בעשר אני מגיש קפה. זה פשוט מאד: ארבע צלחות, ארבעה ספלים. בתוך הספלים — קפה, וליד הצלחות — סוכר. אחרי ה' קפה — צהריים בארבע, שוב קפה ובערב ארוחת ערב. לגמרי לא רע.

★ ★ ★

וויתרנו על הטבילה

מיום ליום נעשה כאן יותר טוב. ה' קצינים כבר מנקים את חדריהם בעצמם. גדמה לי שבקרוב גם הקפטן יעשה זאת. אפילו אהרון דולב, איש מעריב, הנוסע על

טבילת נפטון. טכס ההטבלה האחרון נערך בהפלגה הקודמת, כאשר חצתה האניה את קו המשווה. הקפטן ושני קציניו מפקחים אישית על ההכנות לקראת הטכס האקזוטי.

בהפלגה הקודמת היתה גם אשתו של פטרסון על הסיפון. היא השתתפה בטכס טבילת נפטון, כשהאניה חצתה את קו המשווה, בדרכה מאירופה למזרח הרחוק. זו היתה חוויה גדולה מאד. כל כך גדולה עד שהפעם החליטו לחתור עליה בכלל, למ' רות שדולב ואני לא נטבלנו אפילו פעם אחת.

★ ★ ★

אני נוהג באניה

אנחנו מתקרבים לציילון. הקפטן כבר התרגל אלי והוא לא מתרגז עלי כשאני

★ ★ ★

מענין לשטוף כלים

ש' יירה ש' דוויתנים הפריעה לנו היום לעבור באוקינוס השקט. בעוז יר

בבורמה יהיה בסדר

היום הוא היום האחרון לפני שנגיע לקולומבו. ובדיוק היום הפסיק מנוע האניה לעבוד. מתקנים אותו ואני מתרחץ בבריכה, יחד עם שני הפינגווינים הצמודים לאניה והמרגישים בה טוב מאד.

זאת הפעם הראשונה שאני חי במחיצתם של פינגווינים. אבל מה אפשר לעשות? כש' עליתי על האניה ידעתי שאני עתיד לפגוש כל מיני טיפוסים משונים.

העומות הגדולים עושים חייל על הסיפון. הם נראים בדיוק כמו בני אדם לבושים חליפת ערב חגיגית. הם מוכירים לי יותר ויותר איזה מלצר מכובד, כולו מלא חשי-בות עצמית, ולא פעם תפסתי את עצמי מהרהר אם אי-אפשר קצת לאלף אותם ש' יקחו קצת מעבודת המלצרות שלי. לא כל העבודה, חלילה — אבל להגיש את ארוחת הבוקר מדי פעם. זה היה מאפשר לי לישון קצת יותר.

באלחוט קיבלנו ידיעות על ציקלון עצום, המתקרב אלינו בזמן שאנחנו מתקרבים לקולומבו. ההכנות על הסיפון לקראת ה' ציקלון הן כמעט כמו לקראת בואו של אר-רח חשוב.

אחרי הצהריים התברר כי הציקלון לא יגיע. בדרך כלל מענין מאד לשמוע על ציק-לונים או לראות אותם בסרט; כאן, על ה' סיפון, אף אחד לא מתגעגע אליהם ולא רוצה לראות אותם.

הגענו לקולומבו. כנראה שלא הודענו על כך למפרע, מפני שלא הצלחתי לגלות על הרציף שום תזמורת ושום משלחת של קבלת פנים. סוף-סוף, האניה הראשונה מאילת, וכו', אבל הקפטן הבטיח לי שבבורמה יהיה כבר הכל מסודר.

נראה.

העולם הבא

בעריכת יחיאל

מוזמנים משתתפים. י. ז. לוי, בואנוס איירס, ארגנטינה, זוכה השבוע, לפי בקשתו, בחתימה חתם למשך חצי שנה על "העולם הזה".

על חמאה

דו"גאן ושומאכר מספרים: פרדס פתח תקוה שהתעשר, החליט כי הניעה השעה למאזן את דירתו בתמונות. הוא פנה לאחר הציורים המפורסמים בישראל, וביקש לראות רונמאות. באיזה ציורים אתה מעוניין? שאל הצייר את הלכות החדש, "במים או בשמים?" "אני", השיב הפרדס ביהירות, "יכול להרשות לעצמי גם ציורים על המאה".

לאחר שו צרפת הפכימה לדון בענייני הסואץ מבלי לעורר את בעיית השיט ה ישראלי, הגיעה כנראה ישראל לידי מסקנה כי . . .

. . . אם אין אניה לי, מי לי.

איך לקרוא להצגה הסורית שנערכה השבוע במועצת הבסחון בקשר לגשר מעל הירדן? . . .

. . . מראה מעל הגשר.

לאור הדיונים בעיקבות השביתה, מקבל השם "אתא" (שהוא כינוי ראשי תיבות של "אריגי תוצרת ארצנו") משמעות חדשה: . . .

. . . "אתה תפדר אותי?"

אם נכון כי כמה וכמה מחוטי המדיניות בישראל נתונים בידי "היד השחורה", הרי אחרי השערוריות האחרונות במגרשי הכדורגל, נדמה כי גם שם פועלת מאחורי הקלעים . . .

. . . "הרגל השחורה".

טעות לעולם צודקת

לקוי חמה מלא יחול הלילה.
(למרחב)

אורי ויסברד, חיפה

כשהירח יעבור על פני השמש.

דיבר בקוץ רב. (ידיעות אחרונות)

מירה עזני, תל אביב

כל חלה — עקיצה.

רשאי לפעול כלצונו. (מעריב)

שמואל ריגר, תל אביב

שיא הצחוק.

המורה נתנה כיצור לדוגמה.
(ידיעות אחרונות)

דוד לוי, ירושלים

פוי, זה לא יפה.

— אהה, ובכן אתה הוא התלמיד החדש! —

יחי ערב, יחי בוקר

מאיר חשוקס, עולה חדש היושב ב ירושלים, נקרא בפעם הראשונה למשרד מטה הכנסה.

אחרי הצהריים, כשסיים את עבודתו, ניגש משולס למשרד. כתא המודיעין לא היה איש. חדר החזירות, שאליו נכנס, היה ריק גם הוא. הוא פתח את דלת חדר הכתבניות — וגם שם לא מצא נפש חיה.

לבסוף, באחד הפרוודורים, מצא את עובדת הנקיון ושאל לתומ:

"סליחה, גברת, האם לא עובדים כאן אחרי הצהריים?"

"לפני הצהריים לא עובדים כאן", ענתה העובדת. "אחרי הצהריים לא באים."

מ. שיחור, ירושלים

האיש שבא לעוף

אחד העסקנים הישראליים, ששמו מפורסם די הצורך גם בלי שנפרסם אותו כאן, לא היה מחסידי המימרה "העסקנים קודמים לתנוג". להיפך, בכל פעם שהגיע לאחת הארצות בשליחות אחת המגביות, היה מטרק מיד למשעי את זקנו השחור והמהודר ופותח בחיזור נמרץ ביותר אחרי הגבורות המקומיות. יום אחד, כשהגיע אותו עסקן לשליחות בבואנוס איירס, נפל מבטו על אשתו הצעירה והיפהפיה של אחד מראשי הקהילה היהודית במקום. הוא הפעיל מיד את כל התכסטים המוכרים לו מעשרות שנות שליחות, ולבסוף נשא עמלו פרי. באחת ממסיבות הקוקטייל, לאחר שלחש באוזניה תחנונים נמרצים ביותר, הבטיחה כי תחכה בחצות הלילה בחדר האורחים של דירתה. אך תנאי התנחה אותו: כדי שבעלה לא ירגיש במאומה, עליו להיכנס לדירה רק אחרי שחלוץ את נעליו. בפרוודור עליו לפשוט בשקט את כל בגדיו ורק אחר כך ייכנס לחדר בו היא תחכה לו. בשעה המיועדת, שעת חצות הלילה, נכנס השליח המאושר בלאט אל תוך הדירה מבעד לדלת שנשארה פתוחה, כפי שהזכיר מראש. הוא חלץ את נעליו, הסיר את בגדיו, ובדומיה מוחלטת חמק אל תוך חדר האורחים שהיה שקוע באפלה גמורה. באותו רגע הודלק האור. השליח המזועזע נוכח לדעת כי בחדר יושבת אומנם גברת לבנה, אך לא לבדה. אתה יחד ישבו בשתיקה סביב השולחן כל מנהיגי הקהילה היהודית, שהזמנו על ידיה מבעוד יום לחזות במאורע — וביניהם כמובן גם בעלה והרב הראשי — והתבוננו בעניין רב בגופו העירום של השליח מישראל. למחרת היום יצא השליח במטוס, בדרכו למולדת. אף המשמיעים המושבעים ביותר לא יוכלו לטעון כי הייתה זאת טיסה בלתי חיונית.

י. מ. לוי, בואנוס איירס

משלים ללא נמשל

מאת אברהם בירם

ובאמרה כן, השתססה הגירית על הקרע והעמידה פני מתה.

המתווך חסר הפניות

ני כלבים שנאבקו מרה על עצם שמנה אחת, מבלי שהאחד יצליח לבזר על רעהו, פנו אל כבשה ושטחו בפניה את ריבם. הכבשה שמעה בסבלנות את טענות שני הצדדים, ואחר הטילה את העצם אל תוך אגם. "מדוע עשית זאת?" התמרמרו הכלבים. "משום", השיבה הכבשה, "שאני צמחית".

השועל, הברווז והאריה

ועל וברווז שרכו על צפרדע אחת הביאו את ריבם בפני האריה. לאחר ששמע את הטענות, פתח האריה את פניו כדי לחרוץ את דינו. "יודע אני מה תהיה החלטתך", התערב הברווז. "אתה תאמר כי מתוך עצם דברינו מסתבר כי אין צפרדע שייכת אף לאחד מאתנו, ואחא תאכל אותה בעצמך. הרשה לי לומר, כי יהיה זה דין בלתי צודק, כפי שאוכיח מיד".

"אשר לי", אמר השועל, "ברור לי כי אתה עומד לתת את הצפרדע לטרף לברווז, את הברווז לטרף לי ואותי לטרף לעצמך. דרכי המשפט אינם בלתי נהירים לי". "רציתי רק לומר", השיב האריה בפהק, "כי בשעת הטיעון בעניין זה קפץ הברכוש השנוי במחלוקת ונצלם. שמא תוכלו לתפוס קודם כל צפרדע אחרת".

תגלית

אריה הותקף על ידי להקת זאבים מוירעב, שסבבוהו כשהם מיללים נוראות, מבלי שיעניו להתקרב אליו. "אלה הם יצורים מועילים מאד", אמר האריה כשכבו לתנוחת ההרדמה שלהם. "הם מלמדים אותי על יתרונותיהם מעולם ידעתי לפני כן כי בשרי טוב למאכל".

אופטימיסטית

תי צפרדעים שנמצאו כתוך בטנו של נחש התלו לבחון את הנסיבות החדשות אשר נקלעו אל תוכן.

"מזל בישי", אמרה האחת.

"אל תיחפזי להוציא מסקנות", אמרה ה שנייה. "הגנו מוגנות מפני לחות הביצה ויש לנו שיכון ומזון".

"באשר לשיכון, אין ספק", השיבה ה צפרדע הראשונה. "אך אינני רואה כל מזון". "טפשה שבמותך", הסבירה הצפרדע ה שנייה, "אנו בעצמנו המזון".

האיש והציפור

איש שהחזיק רומה בידו אמר לציר פור: "אותה מימרה הקובעת כי הצייד הוא ספורט אכזרי איננה אלא הבל הבלים. אין אני אלא מתחרה בכושר הקליעה שלי כנגד זריזות מעופף -- וזה הכל. זהו משחק הוגן בהחלט".

"צדקת", אמרה הציפור, "ובכל זאת אינני רוצה לקחת בו חלק".

"מדוע לא?" שאל האיש עם הרובה. "המשחק", השיבה הציפור, "הוא הוגן בהחלט, כאשר אמרת. הסיכויים הם קלוי שים. אך הבא בחשבון את הזכיה. אתה, אם תנצח, תזכה בבשרי. אך מה השלל ש יאזכה בו אני אם אנצח?"

שלושה מיליונרים

דוב, שועל ונירית הותקפו על ידי שטורף פתע.

"המות אוהב את מוגיהלב", קרא הדוב ויצא תוצץ להילחם בנרמיהמים. "איה שוטה!" קרא השועל. "רק בתחבו לות אוכל להציל את נפשי". והוא חמק מיד אל תוך מחילה בקרקע הגיא.

"אלה הם כוחות הטבע ההרסניים", אמרה הנירית, "אשר תחכם לא ינסה להתמודד אתם או לחמוק מפניהם. העיקר הוא לדעת

שתי דקות אינטליגנציה

סדר צריך להיות

אקלים בשורה העליונה הם או חם הקלים ש בשורה התחתונה, אלא שהם הפו כיס ומסודרים כי סדר שונה. עליו למצוא את הסדר החדש על פי ה נתונים הבאים: (א) לא קלה הי

צלב ולא קלה העיגול נמצאים ליד קלה הנלים. (ב) לא קלה הצלב ולא קלה העיגול נמצאים ליד קלה הריבוע. (ג) לא קלה הכוכב. (ד) קלה הכוכב נמצא מימין לקלה הריבוע.

המשימה היא למצוא את הסדר הנכון של הסימנים בשורה העליונה והתחתונה. הסימנים הם: 1. צלב, 2. עיגול, 3. כוכב, 4. קו גלים, 5. ריבוע. הנתונים הם: (א) לא קלה הי, (ב) לא קלה הצלב ולא קלה העיגול נמצאים ליד קלה הריבוע, (ג) לא קלה הכוכב, (ד) קלה הכוכב נמצא מימין לקלה הריבוע.